

Masterplan Woudsend 2010-2020

Gemeente
Wymbritseradiel

BügelHajema

Plek voor ideeën

Masterplan Woudsend 2010-2020

Inhoud

Rapport

26 oktober 2010

Projectnummer 285.00.23.26.01

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Doel van het Masterplan	5
1.2	2 ^{de} fase Friese Merenproject: project Waterfront	5
1.3	Horecanotitie	6
1.4	Processchema	6
1.5	Leeswijzer	8
2	Bestaand beleid en onderzoek	9
2.1	Provinciaal beleid	9
2.2	Provinciaal onderzoek	11
	2.2.1 Verricht onderzoek door de Provinsje Fryslân	11
	2.2.2 11 bouwstenen voor ruimtelijke kwaliteit van waterfronten	13
2.3	Gemeentelijk beleid	15
2.4	Gemeentelijk onderzoek	20
3	Het vorige Masterplan	21
3.1	Inleiding	21
3.2	Plannen die (grotendeels) zijn gerealiseerd	22
3.3	Plannen uit het Masterplan die niet zijn gerealiseerd	24
3.4	Overige projecten	25
4	Waterfront, ruimtelijke kwaliteit en visie	27
4.1	Inleiding en achtergrond	27
4.2	Ontstaan en ontwikkeling van Woudsend	28
4.3	Analyse functionele kwaliteit	32
	4.3.1 Bereikbaarheid van Woudsend over water	32
	4.3.2 Ligplaatsen en passantenplekken	33
	4.3.3 Bereikbaarheid van Woudsend met de auto	33
	4.3.4 Voorzieningen	34
4.4	Analyse ruimtelijke kwaliteit en kansen	35
	4.4.1 Dorp in het landschap	35
	4.4.2 Dorp aan het water	37
	4.4.3 Relatie oud en nieuw en beleefbaarheid cultuurhistorie	39
	4.4.4 Dorp en natuur	40
4.5	Visie op Woudsend	41
	4.5.1 Dorp en landschap	45
	4.5.2 Dorp en water	51
	4.5.3 Relatie oud en nieuw, dorp en cultuurhistorie	56
	4.5.4 Dorp en natuur	62

5	De horeca als bijzonder aandachtspunt	65
5.1	De huidige situatie	66
	5.1.1 Het bestaande aanbod	66
	5.1.2 Vergelijking met andere gemeenten en plaatsen	68
5.2	De toekomstige situatie	71
	5.2.1 Landelijke tendensen	71
	5.2.2 Regionale en plaatselijke ontwikkelingen	72
	5.2.3 De toekomst van de horeca in Woudsend	73
5.3	Sterke en zwakke kanten, kansen en bedreigingen	73
6	Toekomstige projecten	75
6.1	Nog uit te voeren projecten	75
6.2	Nieuwe projecten	77
	6.2.1 Wonen en voorzieningen	77
	6.2.2 Toerisme en recreatie	78
	6.2.3 Cultuurhistorie, landschap en inrichting	85
	6.2.4 Natuur en duurzaamheid	88
	6.2.5 Project in studie	89
7	Projectenoverzicht	93
8	Inspraak	95

Bijlagen

Inleiding

Naar analogie van het Masterplan Heeg 2008-2018 is nu een soortgelijk plan voor de kern Woudsend opgesteld. Het voorliggende Masterplan Woudsend 2010-2020 biedt inzicht in de hoofdlijnen van het ruimtelijke, toeristisch-recreatieve en horecabeleid van de gemeente Wymbritseradiel ten aanzien van (de omgeving van) Woudsend. Het gaat daarbij in principe om de periode van de komende 10 jaar, met een doorkijk naar 2025.

1 . 1

Doel van het Masterplan

Er zijn verschillende redenen aan te wijzen voor het opstellen van het Masterplan Woudsend 2009-2019. Het is van belang om, voorafgaand aan de gemeentelijke herindeling, de erfenis van het beleid van de gemeente Wymbritseradiel goed vast te leggen. Tevens ligt het in de lijn van de nieuwe Wro om visies op te stellen en vraagt de status van Woudsend als 'recreatiekern' (op basis van provinciaal beleid) ook om het beleid van tijd tot tijd bij te werken.

Concrete doelen van voorliggend Masterplan zijn:

- Het in beeld brengen van de voortgang van projecten die na het opstellen van het Masterplan Heeg-Woudsend (2001) zijn uitgevoerd.
- Het inzicht bieden in de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van Woudsend. Hierbij is aandacht besteed aan de thema's:
  - Wonen en voorzieningen;
  - Toerisme en recreatie;
  - Landschap, cultuurhistorie en inrichting;
  - Natuur en duurzaamheid.
- De analyse van de kwaliteit van de watersportkern Woudsend en het doen van voorstellen ter opwaardering hiervoor (zie §1.2, project Waterfront).
- De analyse van het functioneren van de horecasector in Woudsend en een beleidsvoorstel doen (zie §1.3).

1 . 2

2de fase Friese Merenproject: project Waterfront

De analyse van en aanbevelingen voor de kwaliteit van de watersportkern Woudsend (project Waterfront) zijn onderdeel van het voorliggende Masterplan. Dit onderdeel komt voort uit de 2de fase van het Friese Merenproject. In de 1ste fase

van het Friese Merenproject is de aandacht uitgegaan naar de verbetering van de infrastructuur ten behoeve van de watersport. In de 2de fase van het Friese Merenproject wordt met name gekeken in hoeverre toeristen en recreanten kunnen worden aangetrokken om het dorp te bezoeken en meer bestedingen aan de wal te doen¹. De centrale vraag die daarbij beantwoord dient te worden, is in hoeverre zo optimaal mogelijk gebruik kan worden gemaakt van de investeringen die in de 1ste fase van het Friese Merenproject zijn gedaan. Hiertoe is onder meer het waterfront van Woudsend bestudeerd op mogelijke zwakke en sterke punten, omdat het waterfront van essentieel belang is voor de eerste kennismaking van de watersporters met het dorp.

Voor Woudsend is het Friese Merenproject een kans ter versterking van de toeristisch-recreatieve sector met een 'spin-off' naar andere aspecten, zoals het aanzien van het dorp en de leefbaarheid. Om deze reden is het project Waterfront in het project van het Masterplan opgenomen. Daarbij speelt dat beide projecten in elkaars verlengde liggen en elkaar voor een deel overlappen.

1 . 3

H o r e c a n o t i e

Door de raad van de gemeente Wymbritseradiel is besloten om een horecanotitie te laten vervaardigen ten behoeve van het toekomstig horecabeleid in Woudsend. Op basis van deze notitie moeten aanvragen voor de vestiging van nieuwe horeca kunnen worden beoordeeld. De horecanotitie is betrokken bij dit Masterplan, omdat het een onderdeel vormt van het voorzieningenniveau en de toeristisch-recreatieve waarde van Woudsend.

1 . 4

P r o c e s s c h e m a

Voordat dit Masterplan is opgesteld, is een Quicksan & Kaderstellende notitie gemaakt. Deze notitie is vastgesteld door de raad. Vervolgens is de kwaliteit van de watersportkern Woudsend geanalyseerd. De kaderstellende notitie en de analyse van de watersportkern zijn besproken met een klankbordgroep - belangengroeperingen uit Woudsend - en vervolgens gepresenteerd tijdens een openbare informatieavond. Bij de openbare informatieavond hebben bewoners in een interactieve sessie kunnen reageren op de diverse thema's die in het Masterplan aan bod komen. In de fase van visievorming is wederom met de klankbordgroep overlegd. Naar aanleiding van deze bijeenkomsten heeft het Masterplan zijn uiteindelijke vorm gekregen. In bijlage 1 van dit Masterplan is een overzicht gegeven van de leden van de project- en klankbordgroep die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van het plan.

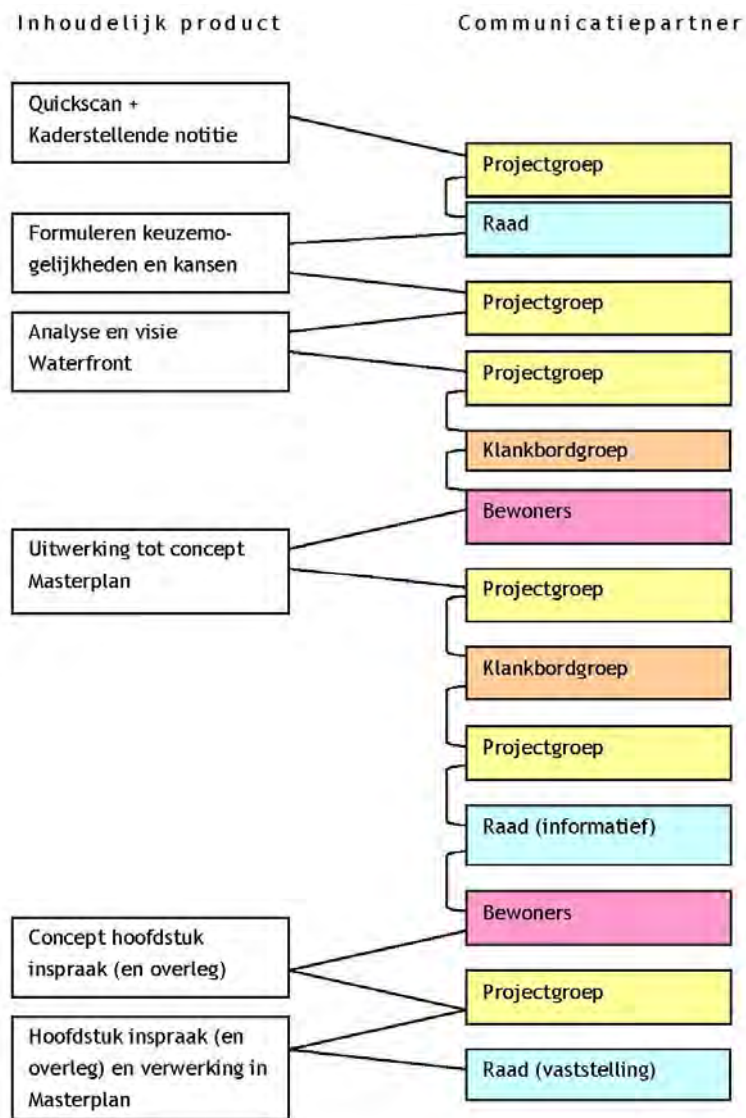
---

¹ De doelstellingen zijn nog breder: zie §4.1

Bewonersavond 1 juli 2009 in MFC De Driuwpoelle

Het Masterplan voor Woudsend bevat voor een groot deel ideeën en toekomstige projecten die al besproken zijn met de bevolking of door de bevolking zelf te berde zijn gebracht.

Processchema

Leeswijzer

In de hiernavolgende hoofdstukken is ingegaan op:

- het **Beleidskader** (hoofdstuk 2): Hoe kijkt de provinciale overheid aan tegen de ontwikkeling van Woudsend en in hoeverre sluit het Masterplan aan bij andere gemeentelijke beleidsplannen?
- het **vorige Masterplan Heeg-Woudsend** (hoofdstuk 3): De projecten uit het vorige Masterplan komen aan bod, waarbij kortweg is aangegeven wat is uitgevoerd en wat niet.
- de **analyse van Woudsend als watersportkern en de daaruit voortvloeiende visie** (hoofdstuk 4; project Waterfront): In dit hoofdstuk is gekeken naar de ontstaansgeschiedenis van het dorp, de functionele en ruimtelijke kwaliteiten en kansen. In aansluiting hierop wordt de visie op het dorp in relatie tot landschap, water, cultuurhistorie en natuur toegelicht.
- de **Horecasector als bijzonder aandachtspunt** (hoofdstuk 5): De horeca in Woudsend is geanalyseerd op haar toeristisch-recreatieve meerwaarde voor Woudsend en welke beleidslijnen hier aan gekoppeld kunnen worden ter stimulering hiervan.
- **toekomstige projecten** (hoofdstuk 6): Ingegaan is op de projecten die in het kader van dit Masterplan worden voorgestaan. Dit betreft zowel nieuwe als nog niet gerealiseerde projecten in het kader van het voorgaande Masterplan Heeg-Woudsend die nog steeds wenselijk zijn.
- **projectenoverzicht** (hoofdstuk 7): In een kort overzicht is de lijst met projecten op een rij gezet en is concreet ingegaan op de betrokken partijen en de planperiode voor uitvoering van de opgenomen projecten.
- **inspraak** (hoofdstuk 8): Tot slot is in hoofdstuk 8 een overzicht gegeven van de inspraakreacties en de gemeentelijke reacties daarop.

De projecten die in het voorliggende Masterplan Woudsend worden genoemd zijn soms concreet, omdat reeds zicht is op een uitvoering op de korte termijn, maar soms ook globaal en abstract, omdat planvorming in zijn geheel nog van de grond moet komen. Dit betekent niet alleen een opdracht aan de gemeente zelf om deze ten uitvoer te brengen, omdat de uitwerking afhankelijk zal zijn van de beschikbaarheid aan interne en externe middelen. Er wordt op gerekend dat met het Masterplan ook een uitnodiging aan investeerders, bedrijfsleven en particulieren wordt afgegeven om in de toekomst met concrete plannen te komen die kunnen bijdragen aan de doelstellingen van het Masterplan. De gemeente denkt daarbij graag mee over realisatie van die plannen. Uiteindelijk zal dit resulteren in concrete uitvoeringsplannen.

Bestaand beleid en onderzoek

2.1

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân 2007

Woudsend wordt in het streekplan 'Om de kwaliteit fan de romte' aangemerkt als 'recreatiekern', waar geconcentreerde en intensieve recreatieve ontwikkelingen met een meer grootschalige uitstraling mogelijk zijn. Bij de recreatiekernen streeft de provincie naar 'versterking van hun potenties voor de vaar-recreatie en de benutting van cultuurhistorie'. In het Friese Merengebied wordt gestreefd naar meer selectiviteit in de verdere ontwikkeling van watergebonden bedrijvigheid. Het accent ligt daarbij niet op Woudsend, maar op Heeg.

Kwalitatieve opwaardering van de watersportontwikkeling is noodzakelijk om de positie van de toeristisch-recreatieve sector te behouden en te versterken.

De doorstroming van het verkeer is voornamelijk in het toeristisch hoogseizoen bij waterovergangen problematisch. Bij het Friese Merenproject wordt met de aanleg van de rondweg Woudsend met een aquaduct (N354) ingezet op het verbeteren van het recreatieve product.

Woudsend ligt in het Nationaal Landschap Zuidwest-Fryslân. De (inter)nationaal unieke landschapskwaliteit van het gebied met haar bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten wordt hiermee onderkend. Uitgegaan wordt van versterking, ontwikkeling en benutting van deze bijzonder kwaliteiten.

Door middel van beheerplannen voor Vogel- en Habitatrictlijngebieden zal naar een oplossing voor eventueel conflicterende situaties van de functies natuur en recreatie worden gezocht.

Notitie regionale woningbouwafspraken (26 augustus 2008)

In het streekplan is door Provinciale Staten aangegeven dat voor de periode na 2010 nieuwe afspraken over het woningbouwprogramma worden gemaakt. Dit geldt specifiek voor de inzet van de 'vrij beschikbare woningbouwruimte', omdat geconstateerd werd dat er nog slechts sprake was van een beperkte vrij beschikbare woningbouwruimte tot 2015.

Doel van de vrij beschikbare ruimte is om deze primair in te zetten voor het bereiken van kwalitatieve woningbouwdoelstellingen. Hierbij is een evenwichtige verdeling van de woningbouwontwikkeling over de verschillende Friese regio's tot 2016 uitgangspunt.

Woningbouwrichtgetallen in relatie tot te verwachten demografische ontwikkelingen worden gehanteerd per regio (en daarvan afgeleid per gemeente), zodat door provincie een gewenste woningbouwverdeling per bundelingsgebied en regio bereikt kan worden en zodoende te kunnen sturen op kwalitatieve doelen.

In de A7-zone is per bundelingsgebied, waaronder Sneek-Wymbritseradiel, overleg gevoerd. De colleges van alle 6 betrokken gemeenten in de A7-zone hebben naar elkaar de ambitie uitgesproken om de kwalitatieve ambities te vertalen in een regionale woonvisie, inclusief gezamenlijk woningbouwprogramma.

De provincie is van mening dat voor de gehele provincie de middenvariant uit de notitie "Prognose Bevolking en Woningbehoefte, trendvarianten 2007" de meest verantwoorde en bestuurlijk meest realistische verwachting van de woningvraag weergeeft. Voor de A7-regio wordt het reëel geacht om als basis de hoogste variant aan te houden, hoewel de trend een lichte afname van het aandeel in de groei van de gehele provincie is. Bovendien is de marge tussen de hoogste en laagste variant gering en betreft het verschil slechts een aantal van 280 woningen.

Om het woningtekort versneld in te lopen, en tevens als stimulans voor economische groei, wordt bovendien extra ruimte voor het toekomstige woningbouwprogramma gecreëerd. Deze toevoeging dient echter wel gericht te zijn op het oplossen van knelpunten in de herstructurering en binnenstedelijke transformatie.

Op basis van het voorgaande is het provinciale voorstel aangaande de planologische ruimte voor woningbouw in de A7-regio als volgt:

Basisprogramma:	6.155
Extra ruimte:	470
Totaal	6.625

Voorts wordt door de provincie een indicatie met een bandbreedte van een mogelijke verdeling van de regionale cijfers over de betrokken gemeenten gegeven. Voor Wymbritseradiel komt de gemeentelijke verdeling van de planologische bouwruimte voor de periode 2008 tot 2016 neer op 350 tot 431 woningen.

Notitie Behoefteraming bedrijventerreinen (Concept, 3 juli 2008)

De provincie heeft een inventarisatie van de toekomstige behoefte aan bedrijventerreinen gedaan op basis van het aanbod (per 1-1-2007). Onderzoek wordt uitgevoerd naar reeds geagendeerde, maar nog te ontwikkelen bedrijventerreinen. Aanleiding hiertoe is het ruimtelijke kwaliteitsaspect, de te verwachten afnemende autonome bevolkingsgroei (op termijn zelfs krimp) en een hiermee samenhangende veranderende vraag naar bedrijventerreinen.

Voor Wymbritseradiel geldt, en in dit kader in het bijzonder Woudsend, dat de gemengde bedrijventerreinen De Dolten (bruto 8,5 ha, netto 6,1 ha), De Welle I (bruto 4,5 ha, netto 4,1 ha) en De Welle II (bruto 12,4 ha, netto 8,1 ha) reeds geheel zijn gerealiseerd en uitgegeven. Uitbreiding van De Welle II heeft nog niet plaatsgevonden. Hier is een bruto voorraad van 5,3 ha (waarvan 4,7 ha netto) aanwezig. Het terrein is in zijn geheel uitgeefbaar, aangezien het bouwrijp maken aan potentieel gegadigden wordt overgelaten.

Op basis van de inventarisatie van bedrijfsgronden, die nog kunnen worden uitgegeven, is de provincie alert op overcapaciteit. In vervolg op de bovengenoemde inventarisatie wordt door de provincie overleg met de gemeenten gevoerd over de toekomstige planning van bedrijventerreinen en de aanpak van een regionale samenwerking daarbij. De conceptnotitie is reeds door Gedeputeerde Staten vastgesteld. De definitieve versie van de notitie zal Gedeputeerde Staten, nadat het overleg met de gemeenten is afgerond, vaststellen.

2 . 2

Provinciaal onderzoek

2 . 2 . 1

Verricht onderzoek door de Provinsje Fryslân

In het kader van het Friese Merenproject is een algemeen onderzoek verricht naar de beleving van ruimtelijke kwaliteit van het Friese landschap door waterrecreanten (Provincie Fryslân februari 2008). Dit onderzoek bestaat uit drie delen:

- een kwantitatief onderzoek gebaseerd op enquêtes;
- een kwalitatief onderzoek op basis van diepte-interviews;
- een ideeënbundel waarin conclusies en suggesties zijn verwoord.

Voor zover van belang voor het Masterplan Woudsend zijn de bevindingen van dit onderzoek hierna weergegeven.

Kwantitatief onderzoek

Bij het onderdeel kwantitatief onderzoek zijn 10 enquêtes ingeleverd op de locatie Woudsend. Middels de enquêtes is gevraagd naar de waardering voor gebouwde elementen (kunstwerken, bedrijventerreinen, windmolens, dorpsilhouet, recreatiewoningen, nieuwbouwwoningen, loodsen en silo's) en landschappelijke elementen (bos en weiland, verscheidenheid aan meren, dijken en kaden, weilanden en boerderijen, opvaarten en kanalen, variatie in oevers en eilandjes). Bij Woudsend wordt alleen het aspect bedrijventerreinen als negatief beoordeeld. Er is tevens gevraagd wat als belangrijkste herkenningspunten wordt ervaren bij het benaderen van een kern (nieuwbouw, loodsen en silo's, dorpsilhouet met kerktoren, bedrijventerreinen, recreatiewoningen, windmolens en/of kunstwerken). In het geval van Woudsend werd de kern vooral herkend aan het dorpsilhouet met de kerktoren en aan de bedrijventerreinen.

Kwalitatief onderzoek

Bij het onderdeel kwalitatief onderzoek zijn 15 diepte-interviews afgenomen waarvan één in Woudsend en waarvan zes in het Friese Merengebied. In de interviews wordt echter op diverse plaatsen ingegaan. In een interview met de doelgroep senioren, gebruikmakend van een sloep, werden opmerkingen gemaakt over het waterfront van Woudsend. Het betrof een kritische opmerking over het aanzien van de nieuwbouw bij het aquaduct (appartementengebouw met stalen buizen en veel steigers) en bij De Welle. In een tweede interview afgenomen bij de doelgroep senioren, gebruikmakend van een zeilboot (platbodem), werd een positieve opmerking gemaakt over de jachthaven in Woudsend en de mogelijkheden om hier met een groot en karakteristiek schip te liggen. Wel werd daarbij de kanttekening geplaatst dat deze haven vaak vol is. Tot slot werd in een interview met de doelgroep jeugd, varende in een open zeilboot, een positieve waardering geuit over het aanzien van de recreatiewoningen bij Woudsend die goed zijn ingepast in de omgeving.

Ideeën bundel

Uit het onderzoek komt in zijn algemeenheid naar voren dat de waterrecreant vooral belang hecht aan:

- de eenheid en samenhang van het landschap;
- de mate van natuurlijkheid;
- de afwisseling en variatie in combinatie met de verscheidenheid aan gebruiksmogelijkheden;
- het historische karakter van het landschap en de steden en dorpen;
- de ruimtelijkheid.

Locaties die aantrekkelijk worden gevonden, hebben een sterke (Friese) identiteit die vooral voortkomt uit het verleden. Daarbij gelden verschillende accenten voor de verschillende gebruikers: de "camper"vaarder, de sloepers, de luxezeiler, de natuurzeiler en de sportzeiler. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die niet aansluiten op de kleinschaligheid en identiteit van Fryslân, zoals in het kleur- en materiaalgebruik, worden negatief ervaren. De waterrecreant

waardeert de historische identiteit van het Friese landschap en de architectuur zeer. Het zijn de toeristische parels, de plekken met een sterke identiteit en een sterk imago waar de waterrecreant gebruik van maakt. Versterking van de belangrijkste dragers van identiteit is dus zeer gewenst.

2 . 2 . 2

1 1 bouwstenen voor ruimtelijke kwaliteit van waterfronten

Vanuit het projectbureau Friese Meren zijn in het advies van Atelier Fryslân over watersportkernen en ruimtelijke kwaliteit (de pilot Heeg) bouwstenen aangereikt om de ruimtelijke kwaliteit van waterfronten in watersportkernen te verbeteren. Het doel van deze bouwstenen is dat bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening wordt gehouden met de volgende randvoorwaarden:

1. Landschappelijke onderlegger

De landschappelijke onderlegger wordt als basis genomen. Elke watersportkern is uniek door de specifieke ligging in het landschap. De verschillen die in de bodem en historische kavelpatronen voor komen, moeten ook bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de ruimtelijke structuur tot uitdrukking komen. Op deze wijze ontstaan namelijk plekken met een eigen karakter.

2. Landschapssilhouet

Het silhouet in het landschap dient verzorgd te zijn. Het besteden van aandacht aan het aanzicht van de watersportkern vanaf het water en het land is van belang. Dit kan door middel van het aanbrengen van beplanting en door de regie te voeren over de uitstraling van de bebouwing.

3. Toegankelijkheid

De aanleg van aantrekkelijke entrees vanaf land en water en een logische routing naar parkeer- en aanlegplaatsen dienen centraal te staan. De plekken waar de kern wordt binnengegaan moeten duidelijk gemarkeerd zijn.

4. Netwerk

Er dient voor een samenhangend netwerk van wandel- en fietspaden te worden gezorgd dat aansluit op het netwerk van vaarroutes. Per watersportkern moet een bewuste keuze gemaakt worden voor het type boten dat de watersportkern aandoet. De mogelijkheid voor dat type boten dient geoptimaliseerd te worden. Daarnaast dienen er ruime mogelijkheden voor een korte wandeling aan land gecreëerd te worden en moet er aandacht zijn voor transferia tussen land en water².

---

² Al in het vorige Masterplan is aangegeven dat Woudsend zich meer zou gaan toeleggen op de senioren-doelgroep. Woudsend blijft zich in de toekomst richten op senioren en mensen die op zoek zijn naar rust. De typen vaartuigen die door deze categorie watersporters worden gebruikt zijn veelal motorboten (sloepen) en de wat luxueuzere zeilboten.

5. Zichtrelaties

Er dient voor zichtrelaties met het landschap te worden gezorgd. Zichtlijnen over land en water vertellen de locatie waar iemand zich bevindt. De mooie bestaande vergezichten moeten in kaart worden gebracht en bewaakt.

6. Stedenbouwkundige menging

Er dient voor een stedenbouwkundige menging gekozen te worden. De ruimtelijke kwaliteit van watersportkernen is gebaat bij een fijnkorrelige menging van (permanent) wonen, werken en recreatie. Deze menging zorgt namelijk voor levendigheid.

7. Openbare oevers

Oevers moeten openbaar gehouden worden. De aantrekkelijkheid en betekenis van watersportkernen is gebaat bij de openbaarheid van oevers. Oevers dienen in het netwerk van wandelpaden opgenomen te worden. Bij het ontwikkelen van nieuwe complexen moeten de oevers altijd openbaar gehouden worden.

8. Historie

Op de historie van de plek dient voortgeborduurd te worden. Er moet voor worden gezorgd dat de geschiedenis van de watersportkern beleefbaar blijft. De geschiedenis kan worden gebruikt als inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen op een eigentijdse manier.

9. Bijzondere plekken

Er moeten bijzondere plekken aan het water worden gecreëerd. Bakens en andere oriëntatiepunten kunnen het waterfront verbijzonderen ten opzichte van andere watersportkernen en zorgen voor herkenbaarheid en zo mogelijk bruikbaarheid.

10. Water en groen

Water en groen zijn belangrijk. In kernen zorgt de groenstructuur voor sfeer. Bij nieuwe ontwikkelingen dient groeiruimte voor bomen in tuinen en het openbare gebied gereserveerd te worden.

11. Beeldkwaliteit en architectuur

Er dient aandacht voor de beeldkwaliteit van de architectuur te zijn. Er moet voor architectuur met natuurlijke materialen en kleuren worden gezorgd, passend bij de schaal en de maat van de context. Bij nieuwe ontwikkelingen moet de regie worden gevoerd op het gehele proces van planvorming tot en met de uitvoering.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de kwaliteit van Woudsend. Bij deze analyse en de visievorming zijn de bouwstenen die hiervoor zijn weergegeven als checklist gebruikt.

Gemeentelijk beleid

Actualisatie woonplan gemeente Wymbritseradiel (2000)

In 2000 is het gemeentelijke woonplan vastgesteld, dat ingaat op de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van de woningbouw in Wymbritseradiel. Vanwege de toedeling van het zogenaamde oppluscontingent is dit woonplan in 2004 geactualiseerd. In deze actualisatie is ingegaan op het kwantitatieve woningbouwprogramma voor de periode van 2004 tot 2010. De woningbouwtaakstelling werd hierin op 421 (70 per jaar) te bouwen woningen in de gemeente gesteld.

In de periode 2004 t/m 2006 werd in Woudsend in totaal een 9-tal woningen opgeleverd, waarmee de woningbouwlocatie De Kolk gereedkwam. In deze periode werd echter gemeentebreed veel minder gebouwd (slechts 40 per jaar) dan waar in de actualisatie van het woonplan in eerste instantie vanuit werd gegaan.

Als gevolg hiervan is op 19 juni 2007 het "Bysteld Wenplan Wymbritseradiel" vastgesteld. Naar het zich liet aanzien, sloten bij een groot aantal plannen de aantallen niet aan op de kwantitatieve verdeling van het woningbouwprogramma over de kernen van het geactualiseerde woonplan. Het totale aantal te bouwen woningen in de gemeente is daarop gelijk gebleven, maar de spreiding over de gemeente werd wel veranderd.

In het bijgestelde woonplan wordt door de gemeente aangegeven dat zij in de periode 2007 t/m 2009 303 woningen (100 per jaar) gerealiseerd wil zien, waarmee alsnog wordt voldaan aan de taakstelling. Van dit aantal zijn 60 woningen in Woudsend voorzien. Deze zijn inmiddels grotendeels in It Skar fase 1 gerealiseerd.

In verhouding wordt er in de periode 2007-2009 ten opzichte van de hieraan voorafgegane periode dus tamelijk veel gebouwd in Woudsend.

Er is nog geen gemeentelijk beleid vastgesteld voor de woningbouw in de jaren vanaf 2010. In de navolgende paragraaf wordt echter ingegaan op de conceptnotitie die voor deze periode is gemaakt.

Notitie Woningbouw Wymbritseradiel 2009-2015

(Vastgesteld, 16 februari 2010)

De "Notitie woningbouw gemeente Wymbritseradiel" is op het moment van schrijven van dit Masterplan gereed. De Provinsje stelt grenzen aan het maximaal aantal te bouwen woningen in de gemeente. Er is aangegeven dat een geleidelijke afname van de vraag naar woningen als gevolg van de vergrijzing is te verwachten.

Bij het maken van nieuwe afspraken voor de woningbouwcontingenten voor de periode 2008-2015 is door de provincie meerdere malen overleg gevoerd met de gemeenten in de A7-zone, dat uiteindelijk geleid heeft tot een gezamenlijk voorstel voor deze 6 gemeenten. Op basis van provinciale afspraken mogen 6.155 woningen worden gebouwd. Naar rato van woningbezit is het aandeel van de gemeente Wymbritseradiel hierin op 350 woningen voor de periode van 2008-2015 vastgesteld. De provincie gaat uit van 350 woningen (100% programmarealisatie) waaraan onder voorwaarden 30% (105 woningen) kan worden toegevoegd (planologische bewegingsruimte). In deze aantallen bestaat een overlap met het hiervoor besproken woonplan, omdat het niet benutte deel van het contingent van de periode 2004-2009 moet worden verrekend met dit aantal. Een groot deel van deze 350 woningen wordt dan ook ingevuld met het restant woningen uit het voorgaande woonplan dat nog niet daadwerkelijk gerealiseerd is. Dit aandeel bedraagt 255 woningen.

Al met al betekent dit dat $350 - 255 = 95$ woningen in nieuwe plannen kunnen worden ingevuld en daarnaast nog eens 105 woningen (planologische bewegingsruimte). Dit laatste aantal woningen kan indien nodig als uitwisseling tussen gemeenten worden gebruikt voor plannen die vertraging oplopen of niet doorgaan.

Per 1 januari 2008 gold de afronding met 22 woningen van fase 1 van It Skar nog als te realiseren op basis van het Woonplan 2004-2009. Daarnaast geldt dat op bedrijventerrein De Welle de mogelijkheid voor de bouw van ongeveer 10 bedrijfswoningen bestaat.

In de notitie is gesteld dat onder andere de uitvoering van It Skar fase 2 in Woudsend moeilijk haalbaar lijkt in de genoemde planperiode. De oorzaken die hieraan ten grondslag liggen zijn de strenge contingentering en het hoge aantal woningen dat niet gerealiseerd is op basis van het contingent van 2004-2008, maar in de aankomende planperiode nog wel gerealiseerd zal worden (bestaande lopende plannen).

Woonvisie Gemeente Wymbritseradiel (2009)

Naast bovenstaande woonplannen is er een gemeentelijke woonvisie. Deze woonvisie is in juli 2009 vastgesteld. De gemeente en woningbouwcorporatie Welkom hebben in het beleidsdocument een woonakkoord afgesloten met betrekking tot het uitvoeren van gezamenlijk woonbeleid. Naast de intentie om de startersproblematiek onder jongeren op te lossen, wordt ten behoeve van senioren tevens ingezet op het uitwerken van een 'wonen-zorg-welzijn'-concept of -arrangement.

Voor Woudsend worden onder meer de volgende woningbouwontwikkelingen in de woonvisie onder de aandacht gebracht:

- Herstructurering omgeving Kleasterstrjitte en Brandsmastrjitte: Dit zal echter pas na 2012 plaatsvinden vanwege het gebruiksrecht op de door de woningbouwvereniging aangekochte garages. Vanwege deze ontwik-

kelingen wordt de geplande herinrichting van het rioolstelsel aan de Brandsmastrjitte en Paterstrjitte voornamelijk niet uitgevoerd.

- It Skar: Gemeentelijke uitbreidingslocatie, waarvan fase 1 vrijwel afgerond is. In de dorpsrandvisie is fase 2 gepland. Voor uitvoering van deze fase is het opstellen van een bestemmingsplan nodig.
- Leegwar en Paterstrjitte: Verkoop eigendomsbezit van woningbouwcorporatie.

Economische beleidsnotitie 2008-2012 (2008)

Op 6 november 2008 is door de raad de economische beleidsnotitie voor de gemeente vastgesteld. Deze notitie omvat beleidsambities voor de periode van 2008 tot 2012. In de beleidsnotitie is een kader aangegeven voor de verdere ontwikkeling van de gemeente.

Het economische beleid van de provincie wijzigt mede onder invloed van de veranderingen die zich voltrekken in het Friese bedrijfsleven. Het huidige economische beleid zet in op het bevorderen van een duurzame economische ontwikkeling, waarbij nadrukkelijk wordt ingezet op een overgang naar een op kennis en innovatie gebaseerde economie met aantrekkelijke steden en een vitaal platteland. Het economische beleid richt zich nadrukkelijk op het stimuleren van economische kansen in alle regio's. Dit betekent minder generiek, maar meer selectief beleid. In Noord-Nederland wordt daarom ingezet op: water(technologie), (duurzame) energie, toerisme, metaal (w.o. scheepsbouw), groene 'life-sciences' en de zorg economie.

De missie van de gemeente is:

- ondernemersvriendelijk en proactief te zijn;
- stimulerend in kansrijke sectoren te zijn, die van belang worden geacht voor behoud en versterking van de werkgelegenheid;
- te trachten binnen de ruimtelijke kaders kansen voor bedrijfsvestiging te realiseren;
- (conform haar 'Takomstfisy') circa 600 nieuwe arbeidsplaatsen voor het jaar 2020 te bepleiten ten behoeve van het behoud van het huidige niveau van werkgelegenheid.

Voor de gemeente Wymbritseradiel zijn diverse speerpunten van beleid geformuleerd. Aandacht wordt besteed aan:

1. Vitaal platteland - Landbouw;
2. Visie op de bedrijventerreinen;
3. Recreatie & toerisme;
4. Communicatie met bedrijfsleven;
5. Stimuleren nieuwe werkgelegenheid;
6. Positie Midden- en Kleinbedrijf (MKB) in de stad en dorpen.

Per beleidsterrein zijn ambities voorgesteld. Bij de behandeling van de economische beleidsnotitie in de raad zijn keuzes gemaakt op welke specifieke ambities, uit de beschreven ambities per beleidsterrein, primair zal worden in-

gezet. In het kader van dit Masterplan is een nadere toelichting op de ambitie van punt 2 en 3 van belang:

VISIE OP DE
BEDRIJVENTERREINEN

Gelet op het bestemmingsplan van Woudsend is er geen uitbreiding meer mogelijk van bedrijventerreinen. De Welle III als uitbreiding van De Welle II wordt nog binnen de huidige ruimtelijke mogelijkheden gerealiseerd. De Welle III is in zijn geheel nog uitteefbaar.

RECREATIE & TOERISME

Het programma voor recreatie en toerisme richt zich op de soort investeringen die het meeste effect op de werkgelegenheid genereren en aansluit bij de thema's van de provincie Fryslân voor de periode tot 2013, zoals:

- Het stimuleren van extra bestedingen aan de wal door middel van het verbeteren van de bereikbaarheid en opwaarderen van de watersportkernen.
- Nieuwe grootschalige en intensieve recreatieve voorzieningen worden primair geconcentreerd in de recreatiekernen (Heeg-Woudsend-Oudegalst).
- Het zo rendabel mogelijk maken van de gedane investeringen, onder andere via brugbediening op afstand (programmatische innovatieve toepassingen).

Toeristisch-Recreatief Ontwikkelingsplan Wymbritseradiel 2005-2010 (2005)

In september 2005 is door de raad het Toeristisch-Recreatief Ontwikkelingsplan (TROP) Wymbritseradiel vastgesteld. In het TROP, genaamd 'Romte foar kwaliteit', worden op basis van een sterkte-zwakteanalyse thema's geformuleerd voor versterking van de toeristisch-recreatieve functie van de gemeente. Daarbij gaat het om onder andere versterking van de watersport en waterrecreatie, verbeteren van routenetwerken langs en over het water, opwaardering van dag- en verblijfsrecreatie en optimalisering van promotie, marketing en organisatie.

Ten aanzien van Woudsend worden onder andere de volgende specifieke maatregelen voorgesteld (tussen haakjes is de stand van zaken anno 2009 aangegeven):

- Herinrichting van het centrum (gereed, wens om meer passantenvoorzieningen blijft).
- Attractie voor gezinnen (niet gerealiseerd, is aan ondernemers).
- Skeelerbaan (niet gerealiseerd) en skateplek (gereed).
- Toeristisch-recreatieve verbinding Heeg-Woudsend via Gouden Boaijum (projectvoorstel van Dorpsbelang Heeg en Woudsend bij Plattelânsprojekten, gesprekken gaande, twijfel over haalbaarheid in verband met ecologische obstakels).
- Stroomvoorzieningen passantenplaatsen (niet gerealiseerd, op basis van overleg met dorp destijds niet gewenst).

- Op het water georiënteerde herinrichting van de kades, middels een boulevard en ter plaatse een meer uitnodigend afmeren van pleziervaartuigen (niet gerealiseerd).
- Afmeervoorzieningen De Welle (ligplaatsen van De Marrekrite voorbij de brug over de Ie, niet gerealiseerd).
- Eilanden in Sleattemer Mar (wel onderzoek uitgevoerd, maar niet gerealiseerd).
- Actie en avontuur voor de jeugd gericht op de watersport (clubgebouw watersportvereniging Woudsend, gerealiseerd).

Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan 2009

De gemeente hanteerde tot dusverre verschillende en vaak verouderde beleidsstukken met slechts onderdelen van het totale verkeers- en vervoersbeleid. Al deze notities zijn herzien en aangepast aan de huidige inzichten en geïntegreerd in het Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan (GVVP). Het doel van het GVVP is het beschrijven en in kaart brengen van een samenhangend beleid op het gebied van verkeer en vervoer, gericht op een verkeersveilige gemeente. Het beleid houdt rekening met toekomstige ontwikkelingen en draagt oplossingen aan voor verwachte knelpunten. Ook wordt hierin sterk rekening gehouden met toeristische en recreatieve aspecten, zoals recreatieve fiets- en wandelroutes. Ten aanzien van Woudsend komen verschillende relevante thema's in het GVVP aan bod.

Visie wegen

De nieuwe rondweg van Woudsend maakt onderdeel uit van de verbinding tussen Sneek en Balk en is een belangrijke schakel in de verbinding tussen het zuidwesten van Fryslân met de A7. Om deze redenen heeft de weg een gebiedsontsluitende functie. Door aanleg van de rondweg om Woudsend heeft de voormalige doorgaande route door Woudsend de functie als gebiedsontsluitingsweg verloren. De bebouwde kom van Woudsend wordt daarom als verblijfsgebied (erftoegangsweg) aangemerkt. Als zodanig is de voormalige doorgaande weg inmiddels heringericht.

Visie fietsverkeer

De Provincie Fryslân heeft een bovenlokaal fietsnetwerk vastgesteld, waarin onderscheid wordt gemaakt in fietssnelwegen en hoofdfietsroutes, beide met minimale inrichtingseisen. Voor Woudsend belangrijke hoofdfietsroutes zijn Woudsend-Hommerts/Jutryp (parallelweg) en Woudsend-Balk (vrijliggend fietspad).

Een nog niet gerealiseerde recreatieve fietsverbinding tussen Heeg en Woudsend via de Gouden Boaijum wordt wenselijk geacht.

Visie voetgangers

Om het recreatief wandelen in de gemeente uit te breiden, wordt aangesloten op het provinciale project 'Oude paden, nieuwe wegen'. Getracht wordt een volledige padenkaart op te stellen om uiteindelijk de paden en verbindingen die verloren zijn gegaan in ere te herstellen.

Visie openbaar vervoer

Woudsend heeft een reguliere busverbinding. Er dient gestreefd te worden naar een situatie waarbij in principe in elke kern één halte aanwezig is die voldoet aan de eisen van toegankelijkheid, onder meer voor minder validen. Dit betekent dat Woudsend nog een toegankelijke halte dient te krijgen.

Visie vaarwegen

De eerste fase van het Friese Merenproject is afgerond. In deze periode zijn vele maatregelen uitgevoerd die aansluiten bij het "Vaarwegenplan 2001". Meerdere knelpunten zijn opgelost door de aanleg van aquaducten in de Jeltsleat en de Ie bij Woudsend, het baggeren van vaarwegen en het opwaarderen van de dorpskern van Woudsend. De tweede fase van het Friese Merenproject is in 2008 van start gegaan. Tot aan 2013 ligt de nadruk nu op ruimtelijke kwaliteit, stimuleren van bestedingen aan de wal, innovatie, duurzaamheid en grenzeloos varen. De gemeente Wymbritseradiel werkt dit onder meer uit in:

- het Masterplan Woudsend 2010-2020;
- verruiming van de brugbediening (door bediening op afstand);
- het opwaarderen van strandjes, speelplaatsen en realisatie van meer pas-santenplaatsen.

2 . 4

Gemeentelijk onderzoek

Mogelijkheid golfbaan

Een initiatiefnemer heeft de gemeenten Wymbritseradiel en Gaasterlân-Sleat benaderd met het plan om een 18-holes golfbaan te ontwikkelen in het gebied ten westen van Woudsend. De gedachten gaan uit naar een golfvoorziening die zich voegt in het ter plekke aanwezige landschap, die mede over water ontsloten wordt en waarbij een clubhuis annex overnachtingsgelegenheid wordt gerealiseerd.

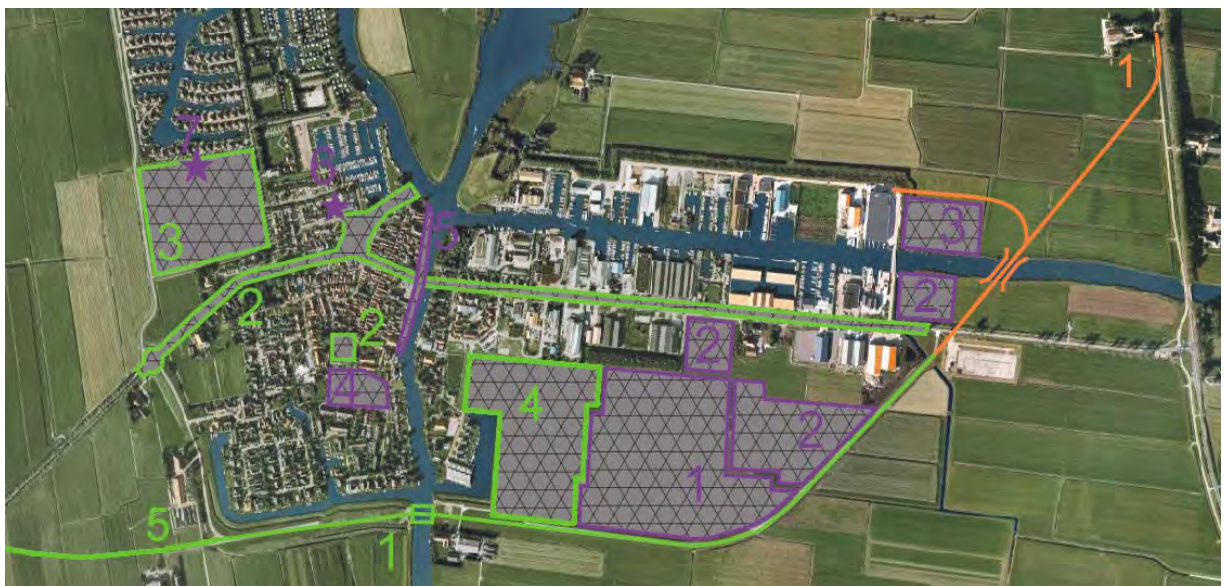
Een dergelijke ontwikkeling vraagt het nodige onderzoek. Er is een MER noodzakelijk voor een ontwikkeling van deze aard en omvang.

Het vorige Masterplan 3

3.1

Inleiding

In 2001 is het Masterplan Heeg-Woudsend opgesteld. In dit plan zijn de hoofdlijnen voor de ruimtelijke ontwikkeling van Heeg én Woudsend aangegeven. Het Masterplan heeft destijds geresulteerd in een kaart en een projectenlijst voor beide dorpen. In het navolgende is aangegeven in hoeverre deze projecten voor Woudsend daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Een overzicht van de wel of niet uitgevoerde ruimtelijke ontwikkelingen is gegeven in de hiernavolgende figuur.

Uitgevoerd	In ontwikkeling of gepland	(Nog) niet uitgevoerd
1.) Rondweg + aquaduct 2.) Herinrichting 3.) Opwaardering trapveldje en skateplek 4.) It Skar fase 1 5.) Afronding infrastructuur west	1.) Afronding infrastructuur oost pm landschappelijke inpassing	1.) It Skar fase 2 2.) Niet-watergebonden bedrijvigheid 3.) Watergebonden bedrijvigheid 4.) Herstructurering Kleasterstrjitte / Brandsmastrjitte 5.) Opwaarderen waterfront 6.) MFC als elkweer-accommodatie 7.) Fierljepškans pm landschappelijk inpassing

Uitgevoerde, in ontwikkeling zijnde en niet uitgevoerde projecten

3.2

Plannen die (grotendeels) zijn gerealiseerd

De volgende ruimtelijke plannen zijn (grotendeels) gerealiseerd:

CONCRETE RUIMTELIJKE
PLANNEN

Woudsend It Skar

Fase 1 van woonwijk It Skar is afgerond. Fase 2 van It Skar kent een ruimtere-servering voor de uitbreiding van bedrijventerrein en de aanleg van een ecologische verbindingzone in het kader van de dorpsrandvisie en is voor de verre toekomst geprojecteerd.

Rondweg Woudsend

De aanleg van het westelijke deel van het tracé van de rondweg Woudsend is afgerond. Het oostelijke deel is in ontwikkeling en moet nog worden aangelegd. Het aquaduct in De Ie is gerealiseerd. In het oostelijke tracé van de rondweg is een nieuwe vaste brug opgenomen ten behoeve van de doorstroming op de wegverbinding Sneek-Gaasterlân. De brug is nog niet aangelegd, maar de bouwvergunning is verleend. De bestaande Wellebrug in de N354 en de bestaande brug over de Welle, richting het bedrijventerrein aan de noordzijde van de Welle (De Zwaan), worden gesloopt. De Welle is verdiept tot aan de brug in het industrieterrein. Daarnaast is de Welle opgewaarderd voor een doorvaarthoogte voor vaartuigen van 2.50 meter. Hierdoor is de bereikbaarheid van het dorp over het water en de watergebonden bedrijven verbeterd. Een deel van de (natte) ecologische verbindingzone langs de Welle is in samenhang met de realisering van het bedrijventerrein De Zwaan gerealiseerd. Vanwege de uitbreiding van het bedrijventerrein zal de ecologische verbindingzone benoorden van de Welle in oostelijke richting worden voortgezet. Dit project dient nog te worden gerealiseerd.

Herinrichting/herstructurering woongebieden Woudsend (m.u.v. Op 'e romte/De Dyk/Waechswal)

Realisatie van de rondweg is het startschot geweest voor de verbetering van de kwaliteit van de woonomgeving. Daarbij is tevens gestart met de herinrichting van de huidige doorgaande route door het dorp. De herinrichting is gerealiseerd. De Vosseleane is ingericht als 30 km/uur verkeerszone.

Herinrichting De Dyk/Op 'e Romte/Waechswal Woudsend

Herinrichting diende te leiden tot een dorpscentrum met een hogere en aantrekkelijkere verblijfskwaliteit. Na realisatie van de rondweg zouden De Dyk en Op 'e Romte in combinatie met het aansluitende deel van de Waechswal kunnen worden ingericht als gebied waar de verblijfsfunctie ten behoeve van bewoners en toeristen voorop staat (ruimte voor festiviteiten, muziektent, terrassen). Aandachtspunten voor de ruimtelijke kwaliteit waren hierbij: stegen open houden, oplossen van een aantal 'rotte' plekken, aankleding van de supermarkt en directe omgeving, uniforme bewegwijzering naar toeristisch-re-

creatieve voorzieningen en bedrijvigheid en de niet passende situering van de trafo bij de molen. De herinrichting is succesvol voltooid. Er zijn nog enkele punten van aandacht overgebleven, zoals het verder accentueren van de stegen.

Parkeeronderzoek omgeving Karmelkerk

De herinrichting van de dorpskom van Woudsend heeft plaatsgevonden, waarbij tevens aandacht is geschonken aan de parkeerproblematiek rondom de Karmelkerk door uitbreiding van de parkeervoorzieningen.

De voltooide herinrichting in de omgeving van de Karmelkerk

Benutting sportvoorzieningen Woudsend voor recreatief gebruik

De voorzieningen op het sportcomplex aan de Yndyksterleane (sportvelden, tennisbanen en ijsbaan) bieden eveneens goede mogelijkheden voor uitbreiding van de landrecreatie. Opwaardering hiervan zou kunnen plaatsvinden door een skeelerbaan, 'fierljepskâns', verbetering trapveldje en een skateplek. De gewenste opwaardering heeft voor een deel plaatsgevonden door de realisering van de skateplek. De overige genoemde zaken zijn echter niet gerealiseerd.

Kinderboerderij/pony- en/of paardenhouderij Woudsend

Aan de Indijk is ponyclub en pension Stal Yndijk gerealiseerd. Deze ponyboerderij ligt op een zodanig grote afstand van de dorpskom dat geen bijdrage aan de gewenste landschappelijke verbetering van het dorpsgezicht aan de westzijde kon worden geleverd.

Tegengaan van recreatieve bewoning van woningen in dorpskernen

Het gemeentelijke beleid is en blijft gericht op het voorkomen c.q. terugdringen van recreatieve bewoning van woningen in de dorpskernen. In het bestemmingsplan voor Woudsend is niet-permanente bewoning van woongebouwen uitgesloten. Hier past dan ook een actief handhavingsbeleid.

ALGEMENE RUIMTELIJKE
PLANNEN

Seizoensverlenging

De toeristische bedrijvigheid (waaronder de horeca) diende het seizoen te verlengen om te bewerkstelligen dat ook in de toekomst de watersporters en andere recreanten niet alleen in het hoogseizoen, maar ook in het voor- en naseizoen naar Woudsend blijven komen. De gerealiseerde ponyboerderij levert een bijdrage aan het toeristisch-recreatieve voorzieningsaanbod en draagt ook bij aan de seizoensverlenging. Daarnaast worden tegenwoordig historische dorpswandelingen verzorgd. Gesteld mag worden dat seizoensverlenging is gestimuleerd door deze projecten. Het thema seizoensverlenging kan echter nog verder worden uitgebreid.

Uitvoering baggerwerkzaamheden

In het kader van de 1ste fase van het Friese Merenproject zijn vrijwel alle binnen de gemeente gelegen vaarwegen uitgebaggerd, uitvoeringstrajecten A (Stavoren-Sneek) en L (Makkum/Bolsward-Fluessen). De uitvoering van de baggerwerkzaamheden is in zijn geheel afgerond.

3.3

Plannen uit het Masterplan die niet zijn gerealiseerd

Betere benutting MFC Woudsend als elkweer-accommodatie

Een betere benutting van het Multifunctionele Centrum (MFC) De Driuwpolle als elkweer-accommodatie voor activiteiten gericht op de bevordering van natuur- en cultuurtoerisme of mogelijkheden voor (sport- en spel)activiteiten heeft nog niet plaatsgevonden.

Hotel-/Pensionaccommodatie Woudsend

Woudsend beschikt over verblijfsaccommodaties, maar het verzorgingspakket aan verblijfsaccommodaties zou het liefst wel aangevuld moeten worden met nog een hotel of kwalitatief hoogwaardige pensionaccommodatie. Het aantal verblijfsaccommodaties is echter gelijk gebleven. De wens van een kwalitatief hoogwaardige aanvulling op het verblijfsrecreatieve aanbod is nog niet ingevuld.

Realisering recreatieve fietspaden op basis van Fietspadenplan 1997

De fietsmogelijkheden in de omgeving van Woudsend zouden kunnen worden verbeterd. Een algemeen doel in het Masterplan was dit te bewerkstelligen door de aanleg van de in het Fietspadenplan Wymbritseradiel 1997 opgenomen te realiseren recreatieve fietsverbindingen. De ambitie tot realisering van een fietsverbinding langs het Sleattemer Mar richting Balk is geannuleerd vanwege het geringe draagvlak van belanghebbenden in het buitengebied. De actualisatie van het beleid ten aanzien van fietspaden is in 2009 in het GVVP opgepakt.

Overige projecten

Onderstaande punten betreffen projecten die niet specifiek in de projectenlijst van het Masterplan Heeg-Woudsend worden genoemd, maar in de toelichting van het voorgaande Masterplan wel nadrukkelijk aan de orde zijn geweest.

Horeca

Uitbreiding van het aantal horecabedrijven is onder voorwaarden mogelijk, waarbij het voornamelijk de zogenaamde “droge” horeca betreft. Aanwijzen van een gebied waar eventuele nieuwe horeca-initiatieven zijn toegestaan, is overwogen, mits zou worden voldaan aan een aantal gebruikers- en beeldkwaliteitseisen. Dit punt was tot voor kort niet uitgewerkt. Synchronoos aan de ontwikkeling van het Masterplan is specifiek horecabeleid ontwikkeld en in het voorliggende plan geïntegreerd.

Kleinschalige bedrijvigheid

Het accent in Woudsend ligt op bedrijven die direct of indirect op de recreatie gericht zijn. In Woudsend zou conform gemeentelijk beleid geen nieuw terrein voor watergebonden bedrijvigheid meer worden gerealiseerd (na realisering van De Welle). In Woudsend diende voorts ruimte gereserveerd te worden voor kleinschalige bedrijven waarvan de aard en omvang past bij de betreffende kern, waarbij gedacht kon worden aan:

- eventuele verplaatsing van bedrijven;
- uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven die op de huidige locatie niet kunnen uitbreiden;
- incidentele nieuwvestiging van bedrijven.

Op de “Structuurvisiekaart Woudsend” (2001) zijn 3 locaties aangegeven als “bedrijventerrein-toekomstig”. Dit is nader uitgewerkt in de dorpsrandvisie. In bestemmingsplan It Skar is ruimte gereserveerd voor niet-watergebonden bedrijvigheid. In het gebied De Welle bestaat (op basis van het uitbreidingsplan De Welle) de mogelijkheid voor de realisering van bedrijvigheid binnen de contour van de rondweg in combinatie met verbetering van de landschappelijke inpassing.

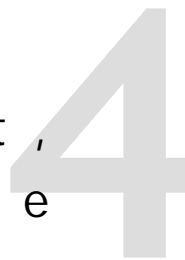
Winkelvoorzieningen

Vestiging van winkeltjes en bedrijven, met name in de Midstrjitte diende gestimuleerd te worden, waarbij de bereikbaarheid voor zowel auto's, fietsers als voetgangers en voldoende parkeergelegenheid de nodige aandacht zou vragen. Het gewenste vestigingsbeleid is vertaald in het bestemmingsplan Wymbritseradiel-Zuid (Woudsend-West) waarin de concentratie van winkelvoorzieningen aan de Midstrjitte wordt voorgestaan. Aandacht in het centrumgebied voor voldoende parkeermogelijkheden is besteed tijdens de herinrichting.

Silhouet Woudsend

In het kader van de dorpsrandvisie (bestemmingsplan It Skar) en de plannen voor De Welle is de nodige aandacht besteed aan de landschappelijke inpassing van de bebouwing aan de zuidoostelijke en noordoostelijke zijde. De uitvoering heeft nog maar gedeeltelijk plaatsgevonden (met name De Welle). De beplanting is hier nog niet volledig tot wasdom gekomen. De verbetering van het silhouet aan de westzijde van het dorp heeft niet plaatsgevonden. Het afronden van het landschappelijke inpassingsplan voor de gehele dorpsrand blijft nog een aandachtspunt.

Waterfront, ruimtelijke kwaliteit en visie

4 . 1

Inleiding en achtergrond

In de 1ste fase van het Friese Merenproject is veel aandacht besteed aan het opwaarderen van de bevaarbaarheid van waterwegen, aan het graven en verbeteren van waterverbindingen en aan het realiseren of verbeteren van kunstwerken. In de 2de fase van het Friese Merenproject wordt ingezet op het benutten van de investeringen uit fase 1. Maatregelenprogramma's die hiertoe in fase 2 worden getroffen, zijn gericht op:

- grenzeloos varen;
- stimuleren van extra bestedingen in de watersportkernen;
- ecologie en duurzaamheid.

Het opnemen van het thema ruimtelijke kwaliteit in een Masterplan wordt als middel ingezet om meer bestedingen aan de wal van de grond te krijgen. Het gaat daarbij enerzijds om het verhogen van de functionaliteit en anderzijds om het verhogen en herstellen van de aantrekkelijkheid. In het waterfront ligt, gezien vanuit de watersporter, de eerste kennismaking met een dorp. Het waterfront is als het ware het visitekaartje. Maar de kwaliteit van een watersportkern wordt niet alleen door het waterfront bepaald. Ook de sfeer van de kern als geheel en de contacten van het totale dorp met het water, het landschap en de natuur zijn daarvoor bepalend. En ook de beleefbaarheid van de cultuurhistorie en de verbindingen tussen het "oude" en het "nieuwe" dorp zijn van belang.

In dit hoofdstuk van het Masterplan Woudsend worden de kwaliteiten van het dorp in de breedte geanalyseerd en worden in de volle breedte kansen benoemd. Soms zijn dit kansen die makkelijk realiseerbaar zijn. Soms ook zijn dit wensbeelden waarvan we nog niet weten of en wanneer deze tot uitvoering kunnen komen. In dit hoofdstuk komt de visie naar voren met visiekaarten die dit wensbeeld verbeelden. De visie en visiekaarten dienen als leidraad voor de gemeente bij de ontwikkeling van plannen en als inspirerend kader voor toekomstige vragen uit de markt.

De uitgestippelde visie werkt zoveel mogelijk door in projecten die in het laatste hoofdstuk van dit Masterplan zijn opgenomen.

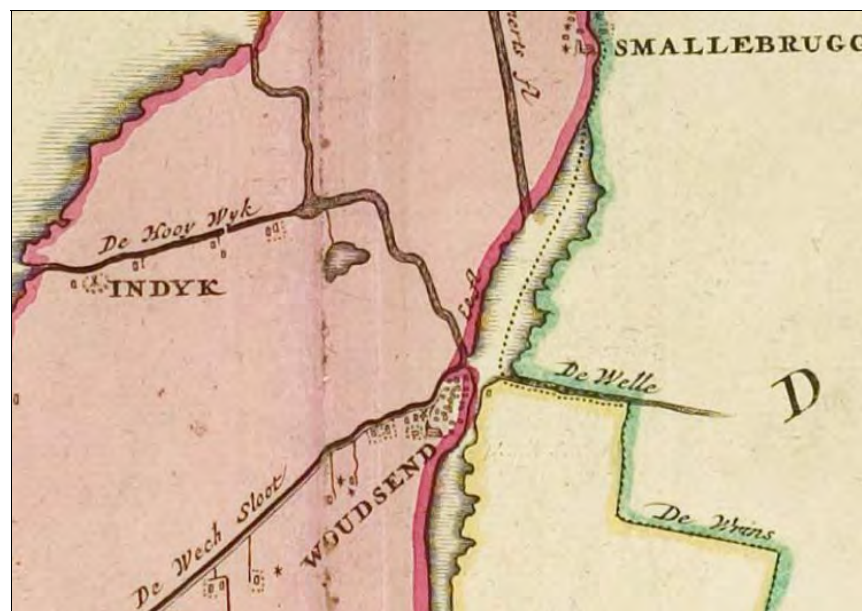
Bij de hierna opgenomen analyse is voor het functioneren van de kern gezien vanuit de watersport gebruik gemaakt van de expertise van een waterrecreatiesdeskundige; de heer R. Steensma. Zijn advisering is verwerkt in paragraaf 4.3 van dit hoofdstuk. Met name de mogelijkheden voor uitbreiding en herplaatsing van passantenplekken zijn met hem besproken. Ook is ingegaan op de bewegwijzering op het water en het vergemakkelijken van het manoeuvreren met boten in tijdelijk aanleggen bij manoeuvres voor de brug. Op het gebied van duurzaamheid is advies ingewonnen bij bureau Galema Advies. Dit advies treft u aan in de bijlage van dit Masterplan. Waar mogelijk en wenselijk zijn onderdelen van deze duurzaamheidsadvisering in het voorliggende plan verwerkt.

De in hoofdstuk 2, naar aanleiding van de pilot Heeg, benoemde bouwstenen voor ruimtelijke kwaliteit zijn in de navolgende analyse en visievorming als checklist gebruikt om de volledigheid van de analyse te controleren.

4.2

Ontstaan en ontwikkeling van Woudsend

In de Middeleeuwen ontstond op een zandopduiking in het 'klei-op-veen-op-zand'-gebied een nederzetting ter plaatse van het huidige Woudsend. In oude geschriften wordt het dorp voor het eerst genoemd in 1337.

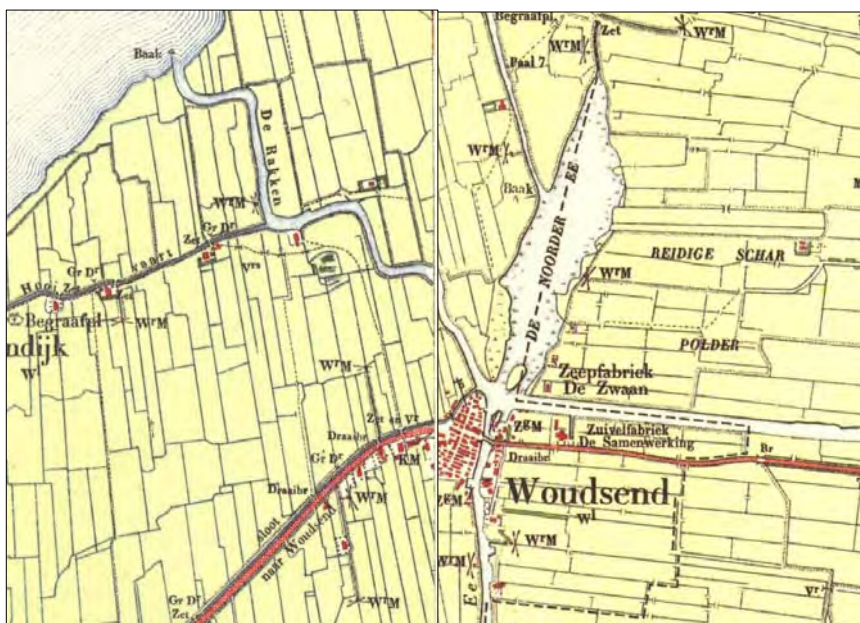
Atlas Schotanus 1718
(Bron: Tresoar, 2009)

Woudsend is ontstaan aan het doorgaande water van De Ie. Door de gunstige ligging aan De Ie, die van oudsher de waterverbinding vormde van IJlst, Sneek en Leeuwarden met de Zuiderzee, ontwikkelde Woudsend zich tot een handels-

en scheepvaartnederzetting. Deze sociaaleconomische ontwikkeling heeft tot gevolg gehad dat Woudsend zich, wat aanleg en bebouwing betreft, onderscheidt van de omliggende agrarische nederzettingen.

Atlas Eekhof 1849-1859
(Bron: Tresoar, 2009)

Woudsend omstreeks 1909
(Bron: Historische atlas Friesland, 1990)

Woudsend rond 2004

(Bron: Topografische atlas Friesland, 2004)

HANDEL

Aanvankelijk bestond Woudsend uit niet meer dan een kerk en een klooster in het zuidwesten, een pad ter plekke van de huidige Midstrjitte, waaraan wat boerderijen lagen, en enige bebouwing ter plekke van de korenmolen. Met de ontwikkeling van scheepsbouw, scheepvaart en handel verdichtte de bebouwing langs de Midstrjitte en De Kamp zich en werden op de lange smalle erven, loodrecht op de hoofdstraat, pakhuizen en scheepswerven gebouwd.

VAARTDORP WOUDESEND

Het hoogtepunt in de bloei van de handel en scheepvaart lag in de 18de eeuw. Woudsend was toen een zeer bedrijvige plaats die beschikte over een eigen vloot aan zee- en binnenvaartschepen. Kenmerkend was het stedelijke waterfront aan de westzijde van De Ie. Hier was een laad- en loswal, een kade met een stevig waterfront in een vrij strakke rooilijn. Aan de oostkant van de Ie vond een veel geleidelijkere ontwikkeling plaats. Feitelijk werd dit gedeelte van Woudsend uit ruimtegebrek bij het dorp betrokken. Hier ontwikkelde zich bebouwing op percelen van wisselende grootte en op wisselende afstand tot het water. Deze oever had een informeel karakter en hier kwam, in tegenstelling tot de overzijde van het water, wel beplanting voor.

De pakhuizen langs de westkant van De Ie maakten geleidelijk aan plaats voor woningen en de bebouwingsdichtheid nam (vooral langs de stegen) verder toe. Een viertal stegen had voorheen het karakter van een smalle opvaart. Deze opvaarten zijn echter al in de 18^e eeuw gedempt. Voor de Midstrjitte en de stegen werd aan het begin van de 19^e eeuw een verordening opgesteld, die de aanleg van stoepen en beplantingen aan banden legde. Dit had alles te maken met de beperkte ruimte in het dichtbebouwde Woudsend.

Tekening van Weislead aangrenzende bebouwing en nijverheid in Woudsend J. Bult-huis omstreeks 1790 (Bron: Tresoar, 2009)

Tekening van Iewal met handel en industrie, I. Wiersma in 1915 (Bron: Tresoar, 2009)

Tot het midden van de 19de eeuw was Woudsend vrijwel alleen over water bereikbaar. Pas na 1850 ontstond de huidige oost-westverbinding (De Dyk) over land, die in het midden van het dorp leidde tot een doorbraak in de dichte bebouwingsstructuur. Aan deze weg kwam enige woningbouw tot stand. Een andere grote wijziging in de ruimtelijke structuur voltrok zich met de demping van de Weislead aan de noordwestelijke rand van het dorp. De daarmee beschikbare gronden werden onder meer gebruikt voor het tracé van de oost-westverbinding.

INFRASTRUCTUUR

De verdere ruimtelijke ontwikkeling van Woudsend speelde zich vooral af in de naoorlogse periode. Er ontstond bebouwing aan de noordwestzijde van het oude dorp, aan de zuidwestzijde en in de thans in aanbouw zijnde wijk It Skar, die zuidoostelijk is gesitueerd. Forse bedrijfsontwikkeling vond plaats aan weerszijden van de Vosseleane en ten noorden van de Welle. Het oude dorp zelf is, in het verlengde van de aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht, onderwerp geweest van herstructurering en verbetering.

MEER RECENTE
ONTWIKKELINGEN

In het huidige ruimtelijke karakter van het hart van het dorp is de historie nog zeer goed afleesbaar. Ten opzichte van het kadastrale minuutplan uit 1830 is slechts sprake van kleine veranderingen. De demping van de Weislead en de aanleg van de Dyk zijn het meest in het oog springend. De Ie, de Midstrjitte en de stegen zijn nog zeer goed herkenbaar. Ook in de huidige situatie is het contrast tussen de informele oostkant van het water, en de meer strakke westzijde bewaard gebleven.

HUIDIG RUIMTELIJK KADER

4.3

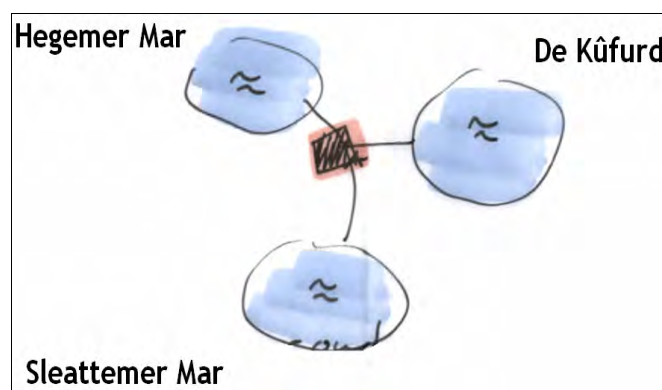
Analyse functionele kwaliteit

4.3.1

Bereikbaarheid van Woudsend over water

ALGEMEEN

Woudsend heeft een centrale positie in het merengebied. De kern ligt echter niet direct aan een van de meren. De Ie verbindt Woudsend met het Sleattemer Mar, terwijl de Wâldseinster Rakken in noordwestelijke richting leidt naar het Hegemer Mar en De Fluezen. De Wide Wimerts verbindt het dorp met IJlst en De Welle en geeft, zij het thans nog met een beperkte doorvaarthoogte, toegang tot De Kûfurd. De laatste route zal aan betekenis winnen zodra de thans aanwezige bruggen over De Welle worden vervangen en verplaatst.

Centrale positie in het merengebied

MANOEUVREREN

Met name vanaf de noordzijde is het binnenvaren van Woudsend soms lastig. De walkanten liggen vaak vol met aangemeerde boten, het water versmalt zich richting de brug, men heeft te maken met het wachten voor de brug en de wind staat doorgaans vol op deze plek.

WACHTTIJDEN BRUG

De brug wordt op vaste tijden bemenst, waardoor bezoekers soms lang moeten wachten. Op termijn zal de brug waarschijnlijk op afstand bedienbaar worden. In samenhang daarmee zullen de openingstijden dan worden verruimd.

AANLEGGELEGENHEID

In Woudsend kan je aan wal vanaf de aanlegplaatsen aan de westzijde van de Ie en via de jachthaven. Aan de oostzijde van de Ie ontbreekt aanleggelegenheid en zijn niet of nauwelijks verbindingen tussen het openbaar gebied en het water aanwezig.

BEWEGWIJZERING

Een aandachtspunt is de bewegwijzering op het water. Watersporters passeren het dorp. Een goede bewegwijzering en bebording zijn een eerste kans om bezoekers uit te nodigen om aan wal te gaan. Om de bedrijven op het bedrijventerrein De Welle beter in beeld te brengen, is een eenduidige bewegwijzering eveneens een goed middel. Het terugvinden van het bedrijf waar de boot

is gehuurd, wordt zo gemakkelijker en ook het eventueel bezoeken van bedrijven die boten in de verkoop hebben of die zich richten op reparatie.

4 . 3 . 2

Ligplaatsen en passantenplekken

Woudsend beschikt over een goede jachthaven direct grenzend aan het oude dorp en aan de camping. De jachthaven biedt vaste ligplaatsen en passantenplaatsen met elektriciteitsvoorzieningen. Tevens zijn sanitaire voorzieningen aanwezig. Naast de centraal gelegen jachthaven is ook jachthavencapaciteit aanwezig bij bedrijven aan De Welle.

Passantenplekken zijn ook voor handen aan de westelijke kade van de Ie. Hier is echter geen elektriciteit beschikbaar. In het algemeen wordt het aantal passantenplekken als te klein ervaren. Aan de overzijde van het water (kruispunt Ie en Welle) zijn enige Marrekriteplaatsen aanwezig, deze hebben echter geen directe relatie (voetverbinding) met het dorp.

Het is jammer dat mensen bij het binnenvaren van Woudsend het idee krijgen dat Woudsend "vol ligt" en dat zij niet makkelijk voor bijvoorbeeld een kopje koffie aan kunnen leggen.

Niet onvermeld mag blijven dat jachthaven De Rakken een belangrijke kwaliteitsonderscheiding toegekend heeft gekregen. Aan de jachthaven is de 'Blauwe Vlag' uitgereikt. Deze prijs is een internationale onderscheiding die enkel wordt toegekend aan jachthavens die aan een groot aantal strenge (milieu-)kwaliteitseisen voldoen.

4 . 3 . 3

Bereikbaarheid van Woudsend met de auto

Woudsend is per auto bereikbaar vanaf de oost- en westzijde. Oostelijk ligt de N354 (o.m. Sneek-A6) en westelijk ligt de N359 (o.m. Koudum-Balk-Lemmer). Aan beide zijde van het dorp ligt een rotonde. Afhankelijk van de bestemming kiest men vanaf de doorgaande route de westelijke of oostelijke entree van het dorp. Op dit moment is geconcentreerde parkeergelegenheid aanwezig rond het oude dorps hart op de volgende locaties:

- Bij de supermarkt;
- Bij het dorps huis;
- Aan de Waechswâl;
- Bij de Karmelkerk;
- Aan de Doniastrjitte;
- Ten westen van de jachthaven ten behoeve van jachthaven en verblijfsrecreatiecomplex.

Gezien de bebouwingsdichtheid in het hart van het dorp en de aanwezigheid van voorzieningen en verblijfsrecreatie aan de rand van het oude dorp, is de capaciteit van het de parkeervoorzieningen soms niet toereikend. Met name in

het hoogseizoen en door langparkeren voor bijvoorbeeld de zeilschool en de jachthaven op locaties die daar eigenlijk niet voor bedoeld zijn, treden problemen op.

4 . 3 . 4

V o o r z i e n i n g e n

Woudsend heeft een redelijk uitgebreid pakket van voorzieningen. Er zijn winkels in de sfeer van dagelijkse levensbehoeften (supermarkt, viswinkel en bakker) maar ook in de sfeer van cadeauartikelen, woonaccessoires en watersport. Er zijn restaurants, cafés, een snackbar en er is overnachtingsgelegenheid. Er is een houtzaagmolen en korenmolen met molenwinkel die te bezoeken is.

Op het gebied van de watersport is een groot aantal bedrijven aanwezig dat boten verhuurt en/of verkoopt en ligplaatsen aanbiedt; er is een zeilschool, een brandstofinlaadpunt en er zijn veel bedrijven die zich richten op de watersport (verkoop boten, reparatie boten, et cetera).

Binnen het dorp is een multifunctioneel centrum aanwezig, een natuurisbaan, sporthal, tennisbaan en sportvelden. Buiten het dorp bevindt zich het recreatiestrand Indyk waar een stuk van het meer is afgezet om te kunnen zwemmen en waar enkele speelvoorzieningen voor handen zijn. Op deze plaats zijn eveneens 20 standplaatsen voor kamperen en plaatsen voor campers.

In Woudsend kunnen fietsen gehuurd worden bij het garagebedrijf aan de Vosseleane. Dit bedrijf heeft plannen om te verhuizen naar De Welle. Er is een manege, maar deze richt zich niet zozeer op het gebruik door toeristen. Sinds enige tijd verzorgen dorpsbewoners rondleidingen door het dorp (historische dorpswandeling). De mogelijkheden om in de omgeving van het dorp een rondje te wandelen zijn overigens zeer beperkt. Wandelaars zijn aangewezen op bestaande wegen die ook voor auto's toegankelijk zijn.

Woudsend beschikt over een klein VVV kantoor aan de Midstrjitte dat beperkt open is en veelal door vrijwilligers wordt bemand. Het VVV overweegt verplaatsing en combinatie met andere voorzieningen om de openingstijden te kunnen verruimen en beter zichtbaar en bereikbaar te worden voor toeristen en recreanten.

Voorzieningen die specifiek gericht zijn op minder validen zijn niet bekend (rolstoeltoegankelijkheidsvoorzieningen, aangepast vaarmateriaal). Voor wat betreft duurzame watersport is het sinds kort mogelijk een 'elektrosloep' te huren in Woudsend. Ook is er een inzamelingspunt voor vuil water bij de jachthaven.

4.4

Analyse ruimtelijke kwaliteit en kansen

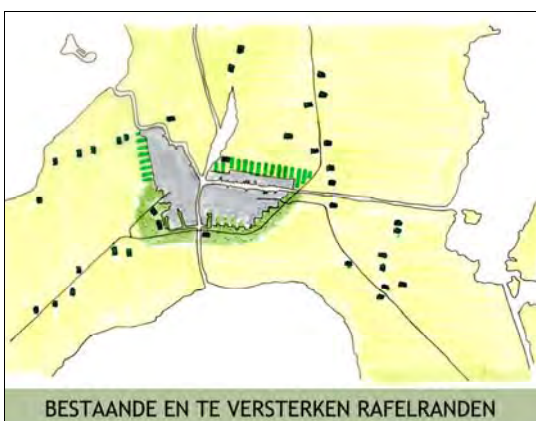
4.4.1

Dorp in het landschap

Woudsend ligt in een landschap met een duidelijke richting in de verkaveling. Deze gerichtheid is in belangrijke mate in de structuur van het dorp herkenbaar. Daar waar de randweg het dorp omringt is het versterken van de samenhang tussen het gebied binnen en buiten de randweg een belangrijk aandachtspunt bij de verdere ontwikkeling van het zuidoostelijke uitleggebied van het dorp.

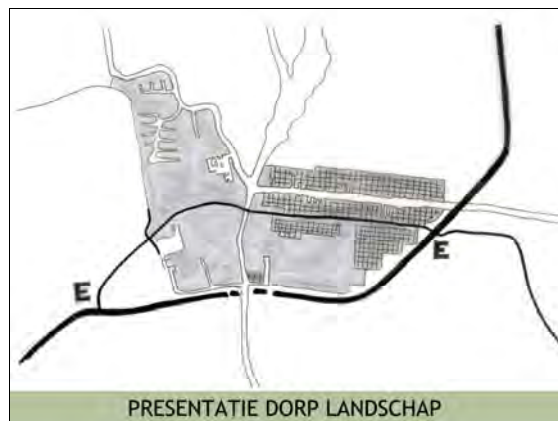
Hier zijn niet alleen richtingen van belang maar ook het benadrukken van de randweg als autonome route door het landschap. Bij voorkeur zijn stedelijke ontwikkelingen niet "verlijmd" met deze randweg maar liggen deze enigszins los hiervan.

Vanouds hebben dorpen gaan harde rechte contouren maar manifesteren deze zich met rafelranden. De zuidwestelijke dorpsrand is hiervan een goed voorbeeld. Groene erven met boerderijen liggen hier gegroepeerd voor de rand van

de planmatige uitbreiding van het dorp. Grote maten worden hierdoor gebroken. Er ontstaat afwisseling tussen beplanting, grote bouwmassa's en de reeks van kleinere bouwmassa's daarachter.

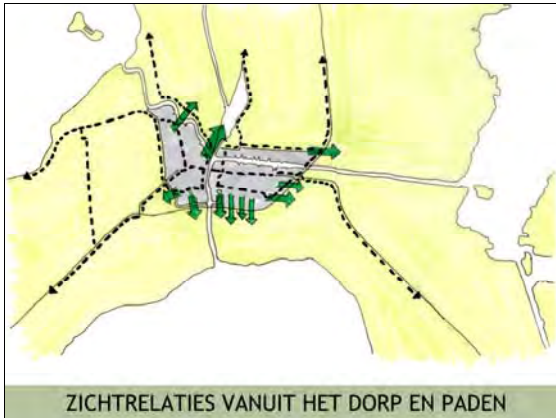
De "ontregeling" van dorpsranden kan aan de zuidoostkant meegenomen worden in de verdere uitbreiding van Woudsend. Aan de noordwestkant en noordoostkant is dit een aandachtspunt. Hier kunnen vrij gesitueerde omplante erven in het landschap en kleinschalige opgaande landschapselementen in de nabijheid van de bestaande vrij harde contour de randen verzachten.

Als we kijken hoe het dorp zich nu in het landschap manifesteert, dan domineert het bedrijventerrein in de dorpscontour. De totale bedrijfsontwikkeling is fors ten opzichte van de contour van Woudsend en de bedrijfsgebouwen daarbinnen zijn grootschalig. Positief is de eenduidige situering en gerichtheid van de bebouwing die de nokrichting vrijwel steeds loodrecht op het water heeft. Winst is te halen in de materialisatie en kleur van bebouwing. Gedekte en donkere kleurstellingen en niet glimmende materialen voegen zich beter in het landschap dan lichte en primaire kleuren of reflecterende materialen. Ook terughoudendheid in reclameuitingen is daarbij gewenst.

Naast kleur- en materiaalgebruik op het bestaande en toekomstige bedrijventerrein is dit ook bij de woonbebouwing aan de zuidzijde van het dorp een aandachtspunt. De op het appartementengebouw aangebrachte buizen in lichte kleur maken dat het gebouw zich niet goed voegt in het landschap.

Voor de presentatie van het dorp naar de omgeving zijn de beide entrees van het dorp belangrijke punten. Bij deze entrees is aandacht nodig voor rust in het beeld. Terughoudendheid en eenheid in bebouwing is een aandachtspunt. En aan de oostelijke entree is ook de afhechting van erven richting het openbaar gebied een aandachtspunt.

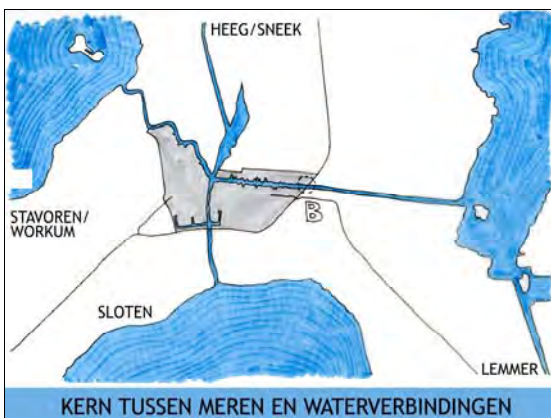
Is Woudsend ook goed verbonden met het omringende landschap? Op belangrijke punten bestaan goede zichtrelaties met de prachtige open omgeving. Dit is nu het geval vanuit het hart van het dorp over het gebied de Gouden Bodem, en over de waterlopen die op diverse plaatsen het dorp binnendringen. Ook is dit zo op de kopse beeindigingen van wegen en routes aan de oostkant van het dorp. In de uitbreiding aan de zuidoostkant zijn deze zichtrelaties een belangrijk te handhaven uitgangspunt.

Op het gebied van wandelverbindingen met het landschap zijn in Woudsend op dit moment weinig tot geen mogelijkheden aanwezig. Het dorp is ontstaan in een zompige omgeving waar lange tijd alleen vervoer over water aanwezig was. De routes die zijn ontstaan zijn thans allemaal toegankelijk voor auto's. Van deze routes is het weggetje Yndyk recreatief het meest aantrekkelijk.

Voor de toekomst liggen er wensen om het achterland beter bereikbaar te maken en het padensysteem uit te breiden. Ook de wensen voor fiets- en wandelpaden zijn aangegeven op het hiervoor opgenomen kaartje. Daarnaast zijn de paden aangegeven die in de visie op het zuidoostelijke uitbreidingsgebied It Skar zijn voorzien.

4 . 4 . 2

Dorp aan het water

Woudsend is bij een uitstek een watersportplaats. De ligging op een kruispunt van vaarverbindingen is een prachtig gegeven. Met de vervanging van de bestaande bruggen over de Welle door een nieuwe brug met een grotere doorvaarhoogte wordt Woudsend als middelpunt van het merengebied nog verder versterkt. Over water is Woudsend verbonden met vrijwel alle belangrijke plaatsen in de omgeving.

Daarnaast is het een enorme kwaliteit dat het historische dorpshart direct aan de le is gesitueerd. Hier ervaar je het historische stedelijke waterfront aan de westkant tegenover de informele meer groene zijde aan de oostkant. Op een enkele incidentele plek kan dit waterfront danwel de oever nog worden versterkt. Het totaalbeeld van het monumentale dorpshart aan de le is echter een grote troef van dorp.

Natuurlijk kan het contact met het water, dat de ontstaansbasis van het dorp is, nog sterker. Op meerdere plekken liggen hier kansen. Het is bijvoorbeeld jammer dat de Weisleat, die aan de noordwestzijde van de historische kern grensde, ooit is gedempt. Het herstellen van dit water op dit cruciale punt in het dorp kan het contact tussen dorp en water enorm versterken.

Ook aan de zuidkant van het historische dorp is dit mogelijk. Er zou hier een route kunnen worden gemaakt die het gebied It Skar met de le verbindt. En de omgeving van de Karmelkerk en de zuidwestelijke nieuwbouw zou meer bij het water en de daaraan verbonden molen kunnen worden betrokken door hiermee een verbinding te maken.

Tot slot zou het water veel meer beleefbaar gemaakt kunnen worden vanaf de Vosseleane en de Zwaan. Dit gebied wordt bepaald door overwegend watergebonden bedrijvigheid. Het water zelf is echter maar zeer beperkt beleefbaar. Als opvaarten tot aan de openbare weg doorgetrokken worden zou de identiteit van het gebied versterkt worden.

4.4.3

Relatie oud en nieuw en beleefbaarheid cultuurhistorie

Het beschermde dorpsgezicht en de monumentale kerken en molens die bakens vormen in het landschap, zijn onmiskenbaar grote kwaliteiten. De structuur van het dorpshart met waterkade en daartegenover de groene oever van de Ie, met de Midstrjiite en het stegenpatroon zijn van groot belang voor de identiteit van het dorp.

Na aanleg van de randweg heeft herinrichting plaatsgevonden van grote delen van de openbare ruimte. De stegen zijn hierin echter nog niet meegenomen. Het door het dorp ingebrachte plan om stegen te versterken (herstraten, zonedig aanpassen van begrenzingsen van stegen en in beeld brengen van de historie van de stegen) past goed in het versterken van de bestaande kwaliteiten en het beleefbaar maken van de cultuurhistorie.

De kunst is voorts om het historische dorpshart en de daarom heen gegroeide omgeving zo sterk mogelijk met elkaar te verbinden, en het historische hart zichtbaar en bereikbaar te maken.

De overgangen zijn op enkele plekken heel natuurlijk gemaakt. Bij de uitbreiding It Skar is bijvoorbeeld door behoud van een groene ruimte afstand bewaard tussen oud en nieuw. Op andere plekken is de overgang en/of verbinding tussen oud en nieuw minder sterk. Genoemd kan worden de overgang bij de ten noorden van het dorpshart gelegen jachthaven. Deze overgang wordt gevormd door parkeerruimte en begroeide hekwerken die het gebied van de jachthaven afschermen. De overgang is weinig uitnodigend. Dit is jammer te meer daar het verbinden van de recreatieve gebieden met het historische hart niet alleen ruimtelijke maar ook commercieel gezien interessant is.

Ook aan de zuidzijde in de omgeving van de Karmelkerk en de molen ligt zo'n punt. De molen en waterkant als zuidelijke uitloper van het historische dorp, is vanuit het woongebied nauwelijks bereikbaar en beperkt ervaarbaar.

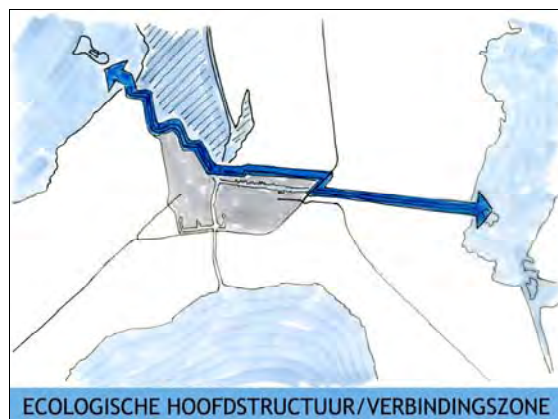

Een beleefbaar dorp betekent ook een bereikbaar dorp. Bij de functionele analyse is al aangegeven dat er een hoge parkeerdruk aanwezig is. Met name in het hoogseizoen en door langparkeren voor bijvoorbeeld de zeilschool en de jachthaven op locaties die daar eigenlijk niet voor bedoeld zijn, treden problemen op.

Een regulering van het parkeren door een onderscheid tussen langparkeren voor bezoekers en kortparkeren/bewonersparkeren is gewenst. De door het dorp aangedragen optie om de ijsbaan te benutten voor langparkeren in het hoogseizoen biedt een kans om de parkeerlocaties die op kwetsbare plekken aan de rand van het historische dorphart liggen, te ontlasten.

4 . 4 . 4

Dorpen natuur

Woudsend ligt temidden van natuurgebieden. Dit is het Natura 2000-gebied Gouden Boaijum en de omliggende meren die tot de Ecologische Hoofdstructuur behoren. Ook de natte ecologische verbindingzone tussen de Kúfurd en de Hegemer Mar behoort tot de provinciale EHS.

Door het maken van langzaamverkeersverbindingen met het achterland en het geven van informatie over de natuur kan deze kwaliteit van het dorp beter er-vaarbaar worden.

Er zijn natuurwaarden die tot diep in het dorp voorkomen en behouden kunnen blijven of versterkt kunnen worden. Zo fungeren de waterlopen door Woudsend tevens als fourageerroutes voor meervleermuizen. Belangrijk voor deze routes is dat tenminste een zijde van het water onverlicht blijft en zo mogelijk onbebouwd of extensief bebouwd.

Doorlopende groenstructuren in Woudsend zijn aantrekkelijk voor vleermuizen en voor vogels. Het oude dorpshart is door de onregelmatige pannendaken een prettige nestelplaats voor de gierzwaluw en de huismus. Door beperkte ingrepen en aandacht bij veranderingsplannen kan de natuurwaarde van het dorp nog verder worden versterkt (zie hiervoor paragraaf 4.5.4.).

4 . 5

Visie op Woudsend

De visie op Woudsend is opgebouwd rond de thema's:

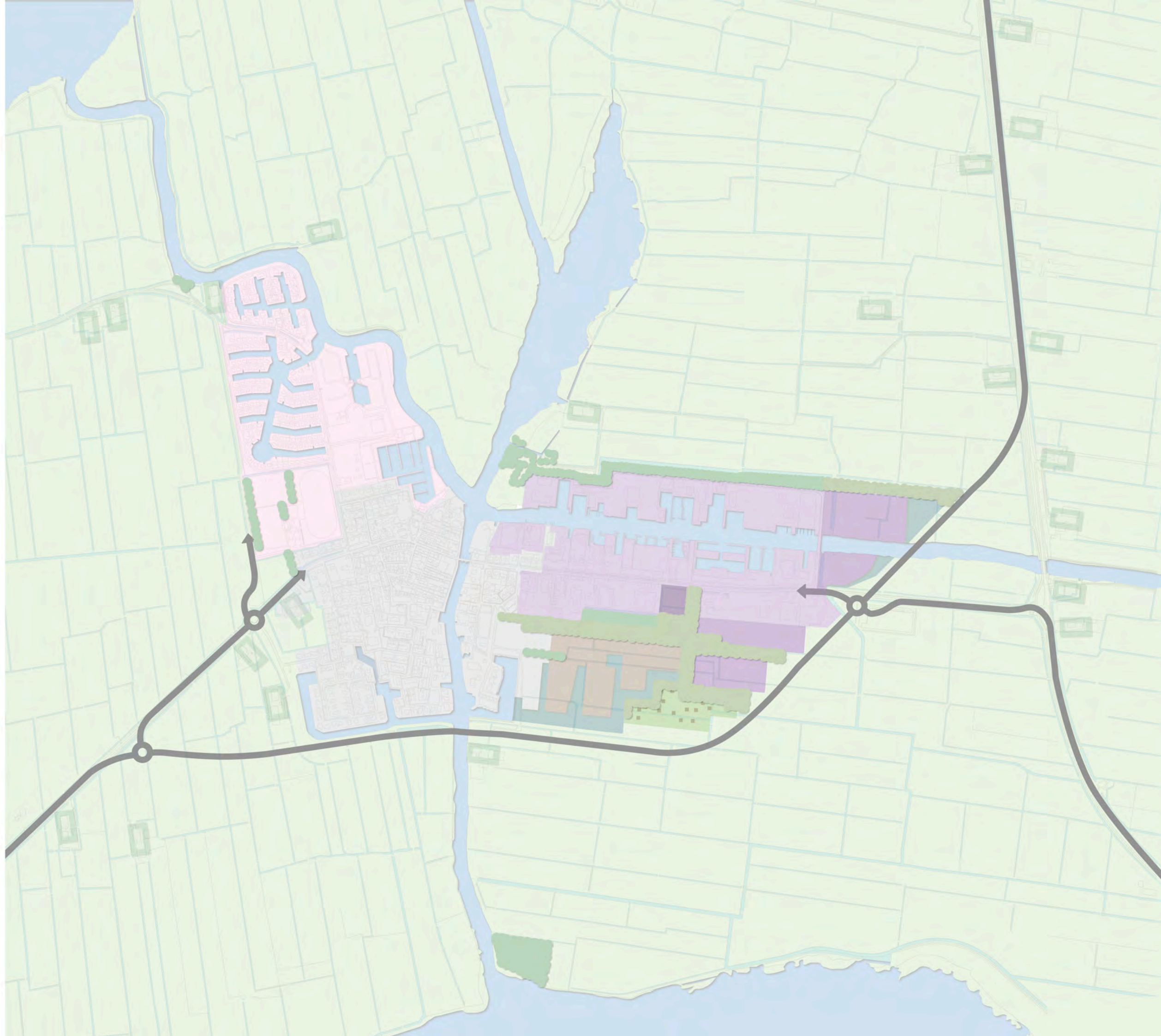
- Dorp en landschap;
- Dorp en water;
- Relatie oud en nieuw, dorp en cultuurhistorie;
- Dorp en natuur.

De visiekaarten zijn gemaakt op een basiskaart die hiernaast is afgebeeld. Op deze basiskaart is de bestaande situatie aangegeven met de al ontwikkelde plannen voor het gebied It Skar en de uitbreiding van het gebied de Welle.

Bestaande dorpsrandvisie uit 2001

0 BASISKAART

- Groene erven
- Bestaande groene elementen
- Nieuwe groene elementen gebaseerd op bestaande plannen
- Bestaande woonbebouwing
- Woongebied in ontwikkeling
- Extensief wonen
- Recreatieterreinen
- Bestaand bedrijventerrein
- Bedrijventerrein in ontwikkeling
- Bestaand water
- Water in ontwikkeling
- Hoofdwegen

4 . 5 . 1

D o r p e n l a n d s c h a p

De visie op het dorp in het landschap is gericht op:

- het vergroten van de samenhang met het landschap door gebruik van de richtingen in het landschap;
- het behouden en maken van kwalitatieve overgangen naar het landschap (rafelige dorpsranden, verbeteren randen van erven op de overgang naar het landschap);
- het opwaarderen van de entrees naar Woudsend;
- het verbeteren van het dorpsilhouet (kleur en materiaalgebruik);
- behoud en versterking van visueel ruimtelijke relaties met het landschap;
- behoud en versterking van bereikbaarheid van het landschap (fiets- en wandelpaden) voor zover mogelijk uit het oogpunt van natuur.

Ter verduidelijking van de verschillende legenda eenheden zijn voorbeeldsgewijs foto's opgenomen van representatieve situaties.

Groene erven: Groene erven spelen een positieve rol in de dorpsrand. Hier afgebeeld is de zuidwestzijde van het dorp.

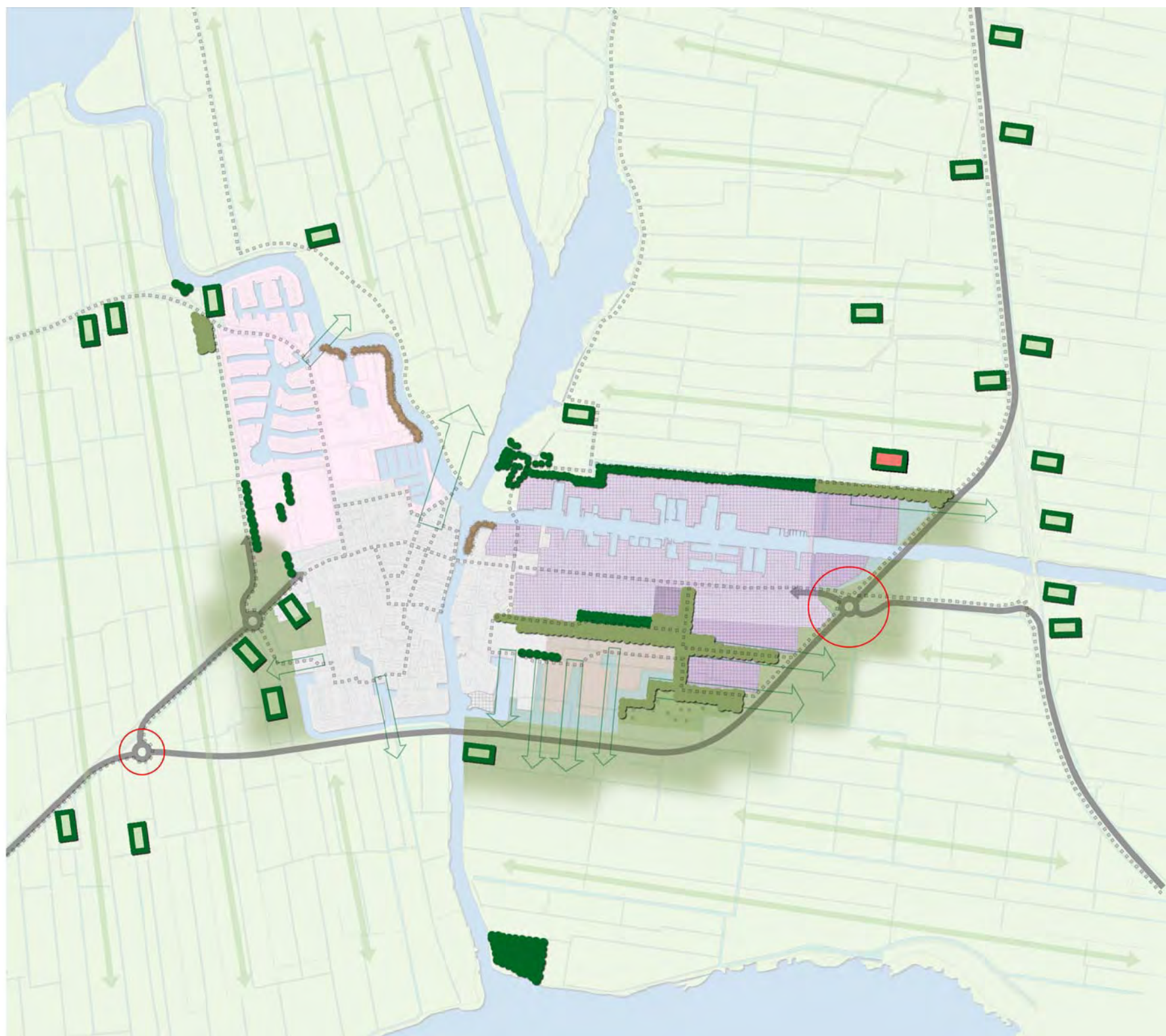

Groene elementen in de richting van het landschap: De ecologische verbindingszone langs de Zwaan is een van de groene elementen die in de richting van het landschap zijn gelegd.

Zichtrelatie met het landschap: Waardevol zicht op het landschap vanuit het hart van het dorp.

1 VISIEKAART DORP EN LANDSCHAP

Landschapelijke onderlegger, Landschapsilhouet & Stedenbouwkundige menging

- Groene erven
- Nieuwe groene erven
- Bestaande groene elementen
- Nieuwe groene elementen gebaseerd op landschapsstructuur
- Bestaande en nieuwe rafelranden
- Verkavelingsrichting
- Zichtrelatie met het landschap
- Oevers versterken
- Aandacht voor de dorpsentree
- Aandacht voor kleur- en materiaalgebruik

Toegankelijkheid, Netwerk & Openbare oevers

- Bestaande en nieuwe paden

Te versterken oever: Vanaf het water gezien geeft de camping De Rakken een wat kale indruk. De beplanting is niet stevig genoeg waardoor de tenten en caravans het beeld gaan bepalen. Een meer natuurlijke uitstraling door versterking van de rietzone zou op deze plek goed passen.

Te versterken oevers: Aan de Vosseleane nummer 9 is een grote hoge villa gebouwd, die weinig relatie heeft met de schaal van de verdere bebouwing van Woudsend. Het aanzicht van de tuin wordt sterk bepaald door uitheemse soorten die niet passen op deze grondslag.

Dorpsentrees: Bij de dorpsentrees is terughoudendheid met bebording wenselijk. Hier de entree aan de westzijde van het dorp.

Kleur- en materiaalgebruik: Deze invulling bij de entree van het dorp is opvallend en uitbundig in zijn verschijning. De overdaad van buizen in een lichte kleur maakt dat de bebouwing zich minder goed voegt in het landschap. Meer terughoudende kleuren zouden hier beter passen.

4.5.2

Dorpen water

De visie op dorpen en water is gericht op:

- Behoud van het stedelijke waterfront aan de westzijde van de Ie;
- Versterking van de aantrekkingskracht van het waterfront door inrichting en incidenteel ook de uitstraling van bebouwing;
- Vergroten van de beleefbaarheid van het water (leggen van verbindingen met het achterland);
- Verbeteren bereikbaarheid over het water (brug de Welle);
- Verbeteren manoeuvreerruimte en voorzieningen op het waterkruispunt (verruimen van het water ter hoogte van de Gouden Bodem voor zover dit uit het oogpunt van natuur mogelijk is);
- Behoud van de bestaande contactpunten met het water;
- Vergroten beleefbaarheid van het water door het water in het dorp te trekken;
- Verbeteren ligging en bereikbaarheid passantenplaatsen, mede door betere positionering passantenplaatsen binnen jachthaven de Rakken en door stimulering van de "doorstroming" van passanten aan de Ie door tijdelijk aanleggen op een deel van de kade;
- Opwaarderen van het strandje bij Indyk als contactpunt met het water en recreatieplek aan het water.

Ter verduidelijking van de verschillende legenda eenheden zijn voorbeeldsgewijs foto's opgenomen van representatieve situaties. De mogelijkheid om ter plekke van de voormalige Weisleat het water naar binnen te brengen is zowel versterkend voor de relatie dorpen en water als voor de beleefbaarheid van de cultuurhistorie (paragraaf 4.5.3). In paragraaf 4.5.3 is hiervoor een voorbeeld-uitwerking opgenomen.

Behoud van het stedelijke waterfront aan de westoever van de Ie, met incidenteel verbeteringen: Het waterfront is een belangrijke kwaliteit. De aantrekkingskracht van de kade kan door inrichting (bijvoorbeeld zitelementen) verder worden versterkt. De uitstraling van de bebouwing kan worden geoptimaliseerd door in de plint meer op het publiek gerichte functies onder te brengen.

Verbinding waterfront met achterland: Aan de oostkant van de Ie is geen verbinding met het achterland. Mogelijk ligt bij het thans aanwezige bedrijf Koetshuisleane 26 een kans om het achtergelegen gebied met de in ontwikkeling zijnde woonwijk It Skar met de Ie te verbinden.

2

VISIEKAART DORP EN WATER

S Toegankelijkheid, Netwerk & Openbare oevers

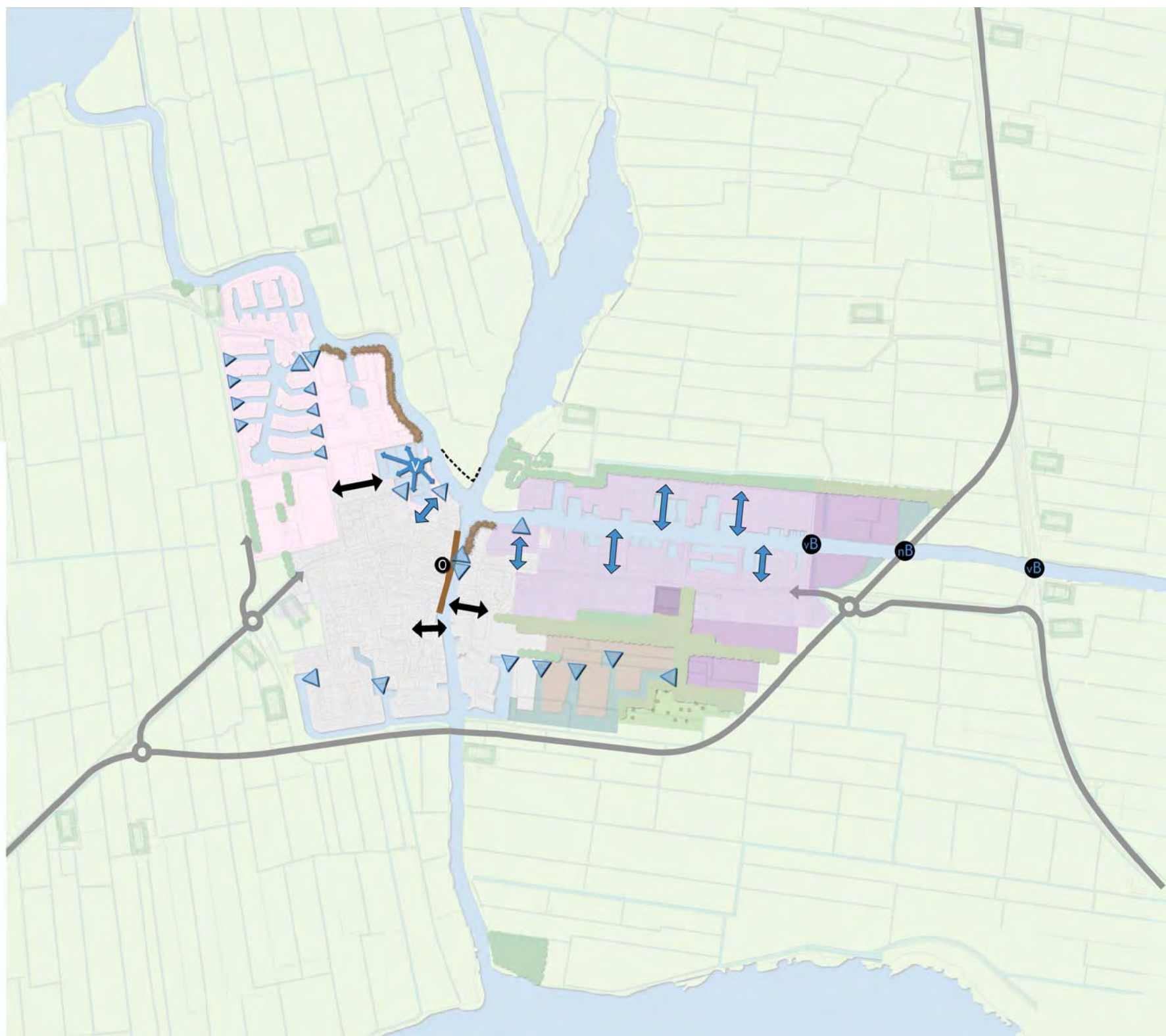
- Bestaand waterfront
- Verruimen waterkruispunt
- Oevers versterken
- Lange termijn mogelijkheid verbinding waterfront met achterland
- Te verwijderen brug
- Nieuwe brug doorvaarhoogte 2,5m
- Op te waarden strand Indyk

Bijzondere plekken, Zichtrelaties & Historie

- Bestaand contactpunt met water
- Lange termijn mogelijkheid binnenbrengen water

Water & Groen Beeldkwaliteit & Architectuur

- Verbeteren ligging en bereikbaarheid passantenplaatsen
- Verbeteren uitstraling bebouwing

Mogelijkheid binnenbrengen water: Het beeld vanaf het water van het plein (Waechswal) met de geparkeerde auto's is weinig aantrekkelijk. Vroeger liep hier de oude Weisleat. Herstel van dit water biedt een kans ook om meer passantenplekken te bieden in de omgeving van het historische dorpshart.

Mogelijkheid binnenbrengen water: Ook op het bedrijventerrein De Welle bestaan mogelijkheden om het water naar binnen te brengen.

4.5.3

Relatie oud en nieuw, dorp en cultuurhistorie

De visie op de relatie tussen het oude en het nieuwe dorp en het dorp en cultuurhistorie is gericht op:

- Behoud van de belangrijke bakens in het dorp in de vorm van molens en kerken;
- Behoud van het beschermde dorpsgezicht met de daarbij horende structuur en beeldbepalende en -ondersteunende bebouwing:
  - het stedelijke waterfront met aaneengesloten bebouwing aan de westzijde van de Ie in contrast met de perceelsgewijs verkavelde informele, en meer beplante oostzijde van de Ie;
  - de Midstrjitte met daar loodrecht op de stegen;
- Op enkele plekken streven naar verbetering van de uitstraling van bebouwing (Meisje Loos, MFC en supermarkt);
- Verbeteren van inrichting en herkenbaarheid van de (historie van de) stegen;
- Verbeteren van de overgangen en verbindingen van het oude met het nieuwe dorp:
  - Verbeteren overgang jachthaven en noordzijde historisch dorp mogelijk in combinatie met een gedeeltelijke reconstructie van de Weisleat. Het gaat hier vooral om de zichtbaarheid en bereikbaarheid van het historische dorpshart vanaf de jachthaven en andersom;
  - Verbeteren verbinding met water en molen aan zuidzijde historisch dorp. Het gaat hier vooral om de zichtbaarheid en bereikbaarheid van de molen en het water;
  - Verbeteren verbinding gebied It Skar met beschermd dorpsgezicht (bebouwing Koetshusleane en Ie). Het gaat hier vooral om de verbinding van de woonuitbreiding met de Ie;
- Verbeteren van de bereikbaarheid van het historische dorp:
  - regulering van het parkeren door het langparkeren voor verblijfsrecreanten en gebruikers van de jachthaven te laten plaatsvinden op de ijsbaan en de verbinding ijsbaan-jachthaven te versterken. Ook het parkeerterrein bij het voetbalveld kan hierbij een rol spelen;
  - transferium (fiets/boot) bij de Welle of (elektronisch bedienbaar) pondje om de bereikbaarheid van het centrum voor recreanten vanaf de noordzijde van de Welle te vergroten;
- Verbetering van de beleefbaarheid van cultuurhistorie in het achterland (klokkenstoelroute).

Ter verduidelijking van de verschillende legenda eenheden zijn voorbeeldsgewijs foto's opgenomen van representatieve situaties.

3 VISIEKAART RELATIE OUD EN NIEUW DORP & CULTUURHISTORIE

Toegankelijkheid, Netwerk & Openbare oevers

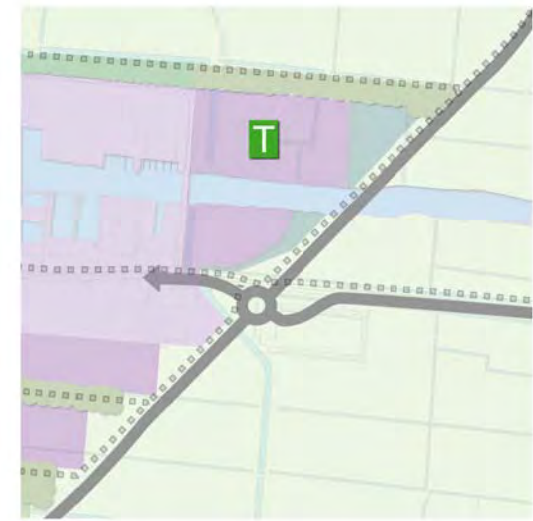
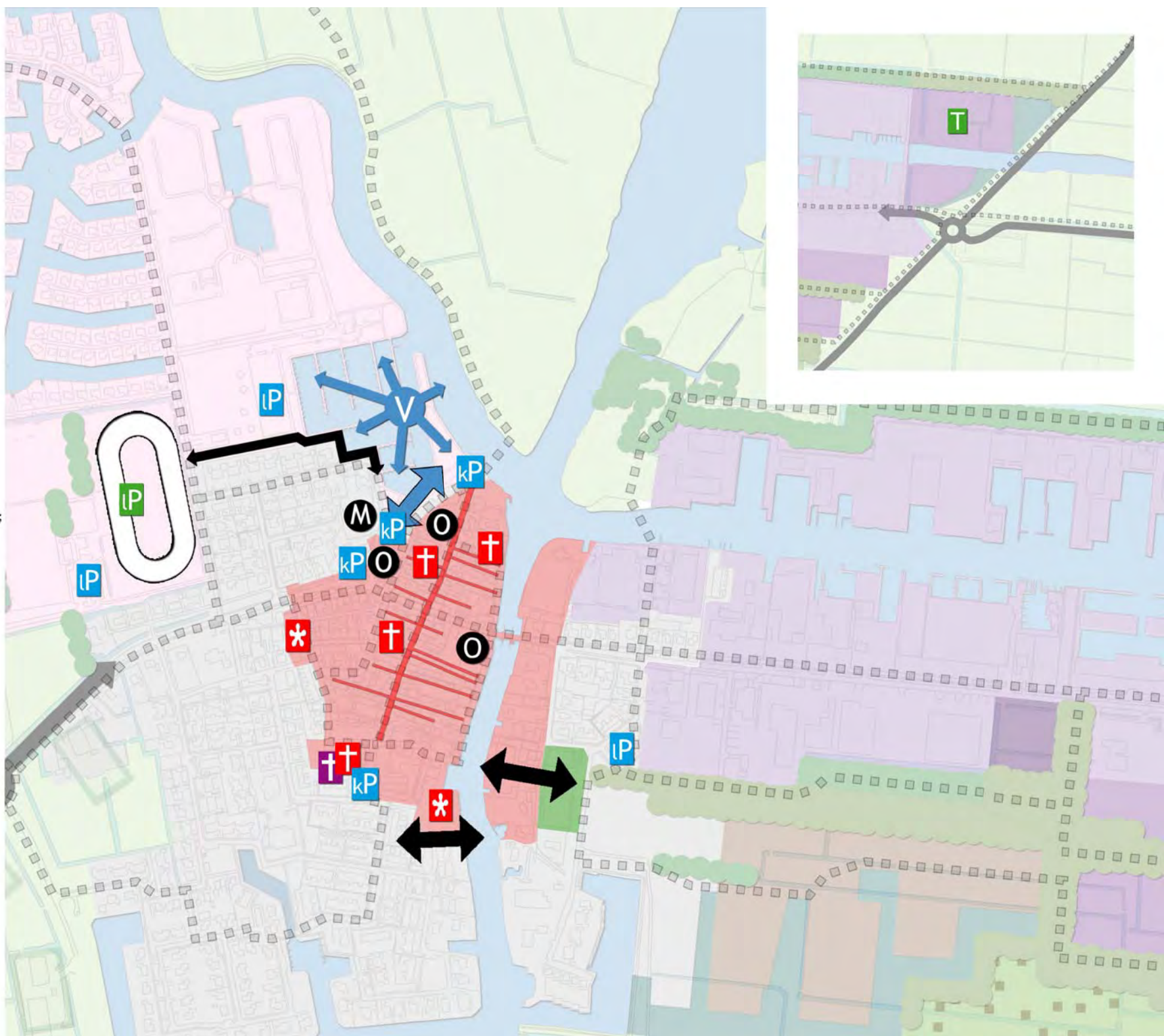
- Opwaarderen ondergrond ijsbaan
- Kort parkeren
- Lang parkeren
- Mogelijke locatie langparkeren
- Transferium De Welle
- Bestaande en nieuwe paden
- Nieuwe verbinding jachthaven-ijsbaan; tevens zichtrelatie
- Lange termijn mogelijkheid verbinding waterfront met achterland
- Lange termijn mogelijkheid binnenbrengen water

Bijzondere plekken, Zichtrelaties & Historie

- Kerk
- Locatie voormalig klooster
- Molen
- Stegenplan

Water & Groen, Beeldkwaliteit & Architectuur

- Verbeteren ligging en bereikbaarheid passantenplaatsen
- Versterken uitstraling en multifunctioneel gebruik MFC
- Verbeteren uitstraling bebouwing

Bakens: De molen De Jager is een karakteristiek juweel voor het dorp. De ligging aan het water en de imposante uitstraling van het bouwwerk maken de molen tot een waardevol en beeldbepalend element.

Stegen: Stegen zijn onderdeel van de historisch-ruimtelijke structuur die nog heel goed bewaard zijn gebleven. In de meeste gevallen zijn deze stegen ook nog toegankelijk. Vanaf het water bestaat zicht op de stegen en andersom. Het inrichtingsniveau van deze stegen kan verder worden opgewaardeerd. De benaming van de stegen kan worden verklaard. Mogelijk kunnen al aan de waterkant verwijzingen naar de stegen worden gemaakt.

Te verbeteren bebouwing: Het MFC is een van de gebouwen met een minder sterke uitstraling.

Overgang oud naar nieuw: De jachthaven en het oude centrum van het dorp zijn van elkaar gescheiden door een hekwerk met gesloten poort. Het hekwerk is zorgvuldig uitgevoerd, maar blijft de toegankelijkheid in de weg staan en verstoort hiermee de ruimtelijke samenhang.

Voor het gebied ten noorden van het historische dorps hart is een tweetal voorbeelduitwerkingen gemaakt. Het is de wens om hier de Weisleat terug te kunnen brengen, de visuele relatie tussen jachthaven en centrum te verbeteren, passantenplekken in het hart van het dorp aan te bieden en het langparkeren te verplaatsen naar het ijsbaanterrein. Een mogelijkheid is om het watergebied geheel bij de jachthaven te trekken. Het wateroppervlak en de manoeuvreerruimte wordt dan het grootst, echter de contour van de Weisleat is dan niet meer herkenbaar. Bij de tweede optie blijft een scheiding aanwezig tussen jachthaven en Weisleat in de vorm van een steiger. In beide modellen ontstaat een prachtige plek op de kop van het water om bijvoorbeeld het VVV-gebouw in onder te brengen. Beide opties zullen lastig te realiseren zijn. Ondergronds is een zwaar leidingenpakket aanwezig en het gebied is nog zeer recent heringericht.

Optie 1: water in aansluiting op jachthaven

Optie 2: water gescheiden van de jachthaven door steiger

4 . 5 . 4

D o r p e n n a t u u r

De visie op dorp en natuur is gericht op:

- behoud van de EHS en Natura 2000-gebieden;
- voltooiën van de Ecologische verbindingzone langs de Zwaan richting de Kúfurd met daarin een stepping stone gericht op oevergebonden soorten;
- het beter beleefbaar maken van deze gebieden door wandelpaden (in verband met de aanwezige natuurwaarden in de omgeving zal dit in sommige gevallen lastig zijn);
- het stimuleren van natuur in het stedelijk gebied:
  - Behoud van de waterstructuur als fourageerroute voor vleermuizen (aandacht voor verlichting);
  - Behoud en versterking van doorlopende groenstructuren voor vogels en vleermuizen met daarin stepping stones (ruimere groenplekken die functioneren voor soorten als de ransuil);
  - Bij de uitwerking van het gebied It Skar tevens aandacht voor de mogelijkheden voor egel;
  - In het oude dorpshart behouden van de nestelgelegenheid voor soorten als de gierzwaluw en de huismus;
  - In aanpalende gebieden door voorlichting en/of stimulering nestelmogelijkheden voor gierzwaluw en huismus uitbreiden door toepassing van speciale nestelpannen of specifieke stenen in het meubelwerk;
  - Mogelijkheden voor de huiszwaluw die zich thuis voelt op kleinere open plekken die in verbinding staan met het buitengebied, versterken door plaatsen van zwaluwtillen;
- het vergroten van de kennis over de natuurwaarden en het stimuleren van participatie door informatieverstrekking bijvoorbeeld via de VV en/of via dorpsbelang, de vogelwacht en de woningcorporatie.

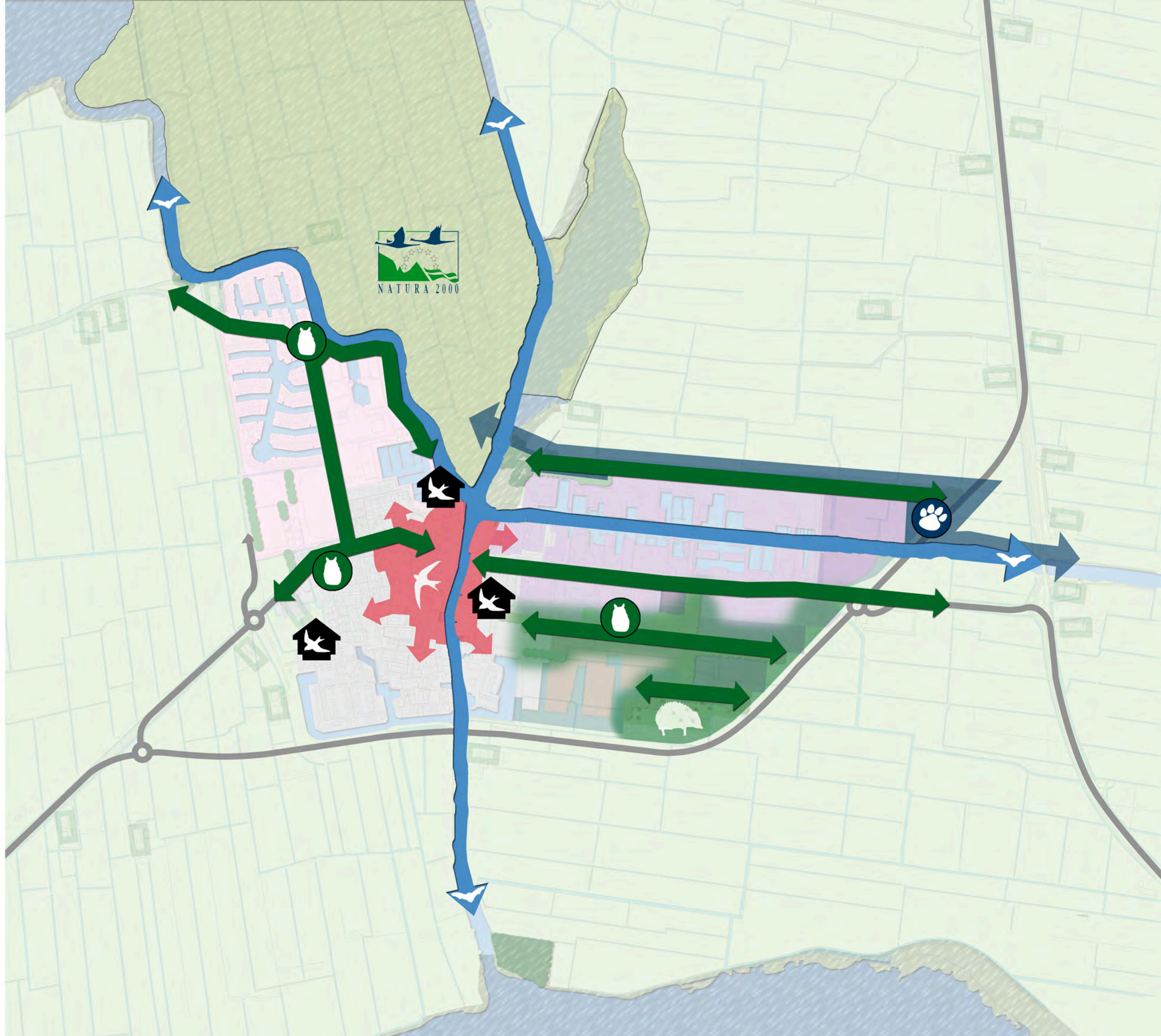

Nestelpannen gierzwaluw

Zwaluwtill huiszwaluw

4 VISIEKAART DORP EN NATUUR

Ecologie

- Natura 2000-gebied
- Ecologische Hoofdstructuur
- Ecologische verbindingzone
- Ecologische stepping stone
- Meervleermuisroutes
- Dakpanplan Gierzwaluw en Huismus
- Zwaluwtilen Huiszwaluw
- Routes vogels en vleermuizen gekoppeld aan bestaande en nieuwe groenstructuren
- Stepping stones - Ransuil
- Potenties leefgebied Egel

De horeca als bijzonder aandachtspunt

5

Woudsend is één van belangrijkste watersportcentra in het Friese Merengebied. Dat komt tot uitdrukking in een groot aantal watergebonden bedrijven en daarnaast ook in een relatief omvangrijk horeca-aanbod. De horeca is geheel in de historische kern van Woudsend gevestigd en draagt daar in belangrijke mate bij aan een aantrekkelijk verblijfsklimaat.

In 2007 is een horecanotitie voor Heeg opgesteld. Ook voor Woudsend wil de gemeente weten of zij moet meewerken aan een vergroting van dit aanbod of anderszins maatregelen kan nemen om het functioneren van de horeca te versterken.

Om inzicht te krijgen in het functioneren van de horeca heeft in de horecanotitie een vergelijking plaatsgevonden van het horeca-aanbod in Woudsend met dat in enkele vergelijkbare plaatsen. Daarnaast is door de samensteller van de rapportage gesproken met de volgende personen:

- de heer L. Hoogenhout, voorzitter van Plaatselijk Belang;
- de heer E. Wiersma, voorzitter van de VVV en voormalig eigenaar van restaurant It Ponkje;
- de heer Slump en mevrouw Warmerdam van café-restaurant De Watersport; mevrouw Warmerdam is tevens (ex-)bestuurslid van de Ondernemersvereniging Woudsend;
- de heer B. Graafsma van jachthaven en verblijfsrecreatieterrein De Rakken;
- de heer Th. van Baaren van Doarpshús De Driuwpoelle;
- de heer Feringa, eigenaar van watersportbedrijf De Welle.

In de horecanotitie is achtereenvolgens ingegaan op de volgende onderwerpen:

- de bestaande situatie; omvang en kwaliteit van het bestaande horeca-aanbod in Woudsend; en
- de mogelijkheid en/of wenselijkheid van uitbreiding van het aanbod.

5.1

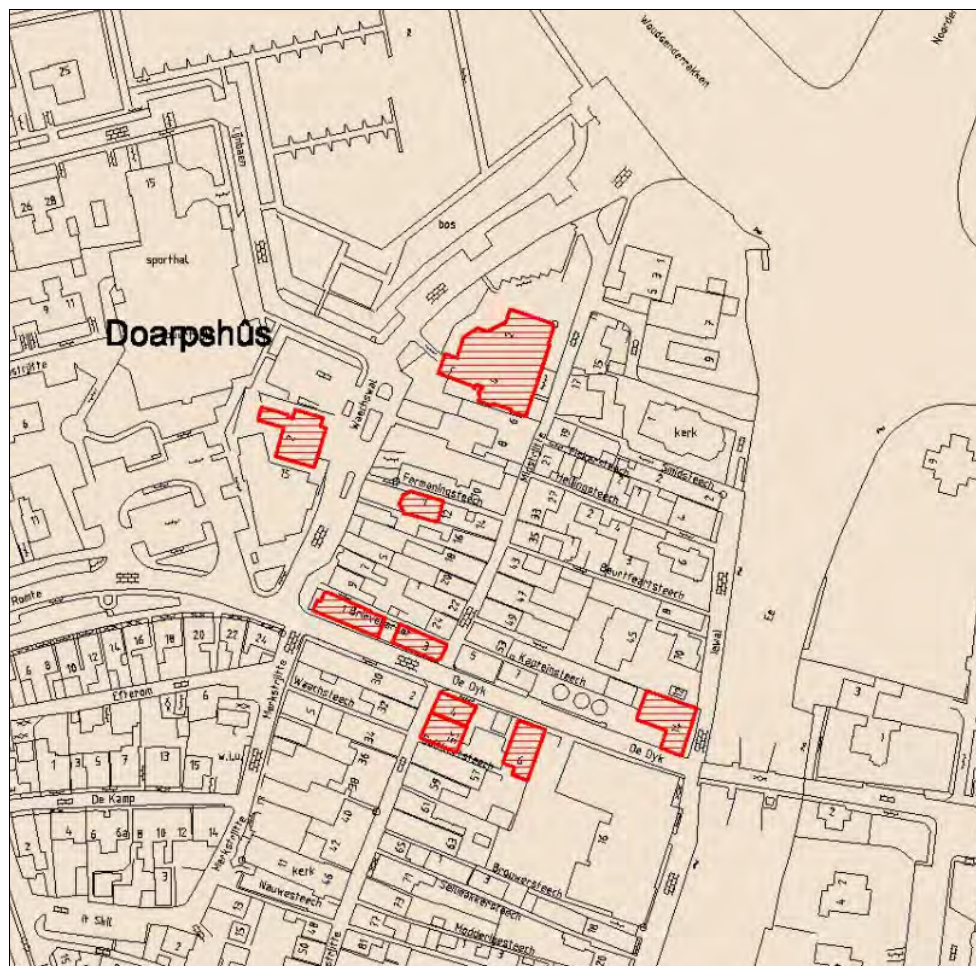
De huidige situatie

5.1.1

Het bestaande aanbod

De horecasector in Woudsend omvat de volgende 9 bedrijven:

- Café-restaurant De Watersport, Iewâl 14;
- Snackbar De Watersport, De Dyk;
- Snackbar Any Time, De Dyk 4;
- Restaurant It Pongje, Fermaningsteech 1;
- Café-restaurant De Pleats, Waechswâl 2;
- Visrestaurant Vis en Meer, De Dyk 6;
- Vissnacks De Hjerringslynder, De Dyk 3;
- Pizzeria Dolce Vita, De Dyk 1;
- Restaurant Meisje Loos, Midstrjitte 2-4.

Figuur 11: Bestaande horeca in Woudsend

Daarmee is een breed samengesteld aanbod aanwezig, zowel wat betreft typen aanbod als wat betreft (prijs)niveaus. It Pongje en het visrestaurant Vis en Meer richten zich op het midden en hoge marktsegment, de snackbars op lagere marktsegmenten. De overige horeca richt zich op het brede middensegment van de markt.

In het aanbod ontbreekt aanbod voor jongeren, zoals een discotheek. Daarvoor zijn jongeren aangewezen op Heeg en/of Balk en/of Sneek. Het aanbod in Woudsend is meer op een ouder en meer welvarend publiek gericht. Hotelaanbod ontbreekt - met uitzondering van enkele kamers die bij Meisje Loos worden aangeboden.

Figuur 11 geeft een beeld van de spreiding van het aanbod. Daaruit blijkt dat het aanbod weliswaar in een klein gebied is geconcentreerd, maar dat van een duidelijk te onderscheiden horecaconcentratiegebied geen sprake is. Opmerkelijk is dat aan het eigenlijke waterfront van Woudsend nauwelijks horecabedrijven zijn gevestigd.

Meningen over omvang en kwaliteit

In het algemeen zijn de gesprekspartners goed te spreken over de huidige omvang en kwaliteit van het aanbod. Het aanbod omvat een breed scala aan typen bedrijven, waarbij er voor iedere beurs aanbod beschikbaar is. Het horeca-aanbod is stabiel, er vinden weinig wisselingen plaats. Men ziet geen mogelijkheden voor meer horeca-aanbod: dat zou ten koste gaan van de bestaansmogelijkheden van bestaande bedrijven. Bij een vrij horecabeleid is men beducht voor gelukzoekers, die in de zomermaanden profiteren van de toeristische aantrekkingskracht van het dorp en in de winter de deuren sluiten. Het snel winst willen maken gaat ten koste van de kwaliteit van het aanbod en de naam van Woudsend als aantrekkelijke toeristische bestemming. De mogelijkheden om meer bestedingen in de horeca naar Woudsend te trekken worden gering geacht: de 'toeristische koek' wordt niet groter en meer aanbod betekent dat dezelfde omzet over meer bedrijven moet worden verdeeld.

Woudsend heeft door zijn ligging in het merengebied geen echt achterland: de omzet moet vooral van toeristen komen.

In één sector ziet men wel uitbreidingsmogelijkheden: de hotelsector. Een hotel wordt als een welkome aanvulling van het aanbod gezien. Een dergelijke voorziening leidt tot seizoensverbreding en andere horecabedrijven kunnen daar ook van profiteren. Over de omvang van een hotel wordt verschillend gedacht: van 6 tot 50 kamers.

De komst van een eventuele discotheek wordt door de meeste gesprekspartners als een ongewenste ontwikkeling gezien: de verdeling in typen publiek tussen Heeg en Woudsend vindt men prima. Meer voorzieningen voor jongeren zou er toe kunnen leiden dat het huidige oudere publiek wordt afgeschrikt: veel mensen komen juist voor de (relatieve) rust naar Woudsend.

Meningen over de situering van het aanbod

De mate van concentratie van het aanbod wordt goed gevonden: de horecabedrijven zijn op korte afstand van elkaar gevestigd, de klant heeft op een klein oppervlak een grote keus. In enkele gesprekken is de lewâl als aantrekkelijke vestigingsplaats genoemd, maar dat laat onverlet dat men geen uitbreidingsmogelijkheden ziet.

Meningen over economisch functioneren

In het algemeen denkt men dat de horeca in Woudsend in economisch opzicht voldoende functioneert. Wel moet de winst in een korte zomerperiode worden verdiend. In de winter zijn veel bedrijven open, maar dan zijn de omzetten onvoldoende voor een rendabele bedrijfsvoering. Weersomstandigheden zijn sterk bepalend voor de bedrijfsresultaten: de mooie Hemelvaart- en Pinksterdagen van dit jaar gaven aan het seizoenjaar van 2009 een prima start. Overigens is er wel sprake van een zekere seizoensverbreding, omdat accommodaties steeds meer worden verbouwd om het hele jaar te benutten.

Overige meningen

De samenwerking tussen horecaondernemers maakt pieken en dalen mee. Momenteel is de samenwerking beperkt, maar als er iets moet gebeuren, doet men wel mee.

Men uitte kritiek op de volgende punten:

- Niet alle horecaondernemers zijn op het goede moment open (bijvoorbeeld woensdag voor Hemelvaartsdag).
- Winkels zouden op feestdagen open moeten zijn, al zou het maar voor enkele uren zijn.
- Eerdere pogingen om een ontbijtservice op te zetten zijn gestrand, maar dit initiatief zou misschien in een andere vorm nieuw leven kunnen worden ingeblazen (wordt gewaardeerd door verblijfsrecreanten en 'bootjesmensen').

5.1.2

Vergelijking met andere gemeenten en plaatsen

Wymbritseradiel ten opzichte van andere gemeenten

In tabel 2 wordt het aanbod in Wymbritseradiel vergeleken met dat in enkele andere gemeenten met een sterke toeristische functie. Het aanbod in Wymbritseradiel is goed vergelijkbaar met dat in Wûnseradiel en Gaasterlân-Sleat. Ten opzichte van Nijefurd en Boarnsterhim is het aanbod beduidend kleiner. Dat blijkt overigens meer uit het aantal bedrijven dan uit het aantal vierkante meters verkoopvloeroppervlakte. Blijkbaar tellen Boarnsterhim en Nijefurd meer kleinschalige bedrijven, en dan met name in de restaurantsector.

Het aanbod per 10.000 inwoners geeft een indicatie van de omvang van het aanbod, maar niet meer dan dat: er wordt immers geen rekening gehouden met de toeristische betekenis van een plaats of streek. Niettemin kan uit het cijfer wel mede worden afgelezen hoe belangrijk die toeristische functie is.

Het horeca-aanbod in Wymbritseradiel is in vergelijking tot andere watersportgemeenten tamelijk klein, en dan met name wat betreft cafés, de fastfoodsector en de hotelsector. Overigens kan dat ook deels een definitiekwestie zijn. Ten opzichte van Fryslân is het aanbod redelijk vergelijkbaar. Van een zo uitgesproken watersportgemeente als Wymbritseradiel zou eigenlijk mogen worden verwacht dat het aanbod juist groter zou zijn.

Tabel 2. Het horeca-aanbod in Wymbritseradiel en enkele andere watersportgemeenten in Fryslân (2006)

	Wymbritseradiel	Wûnseradiel	Nijefurd	Gaasterlân-Sleat	Boarnsterhim	Gemiddeld
Horeca en cateringbedrijven, aantal bedrijven totaal	47	44	69	51	67	56
Verkoopoppervlakte, totaal (m ²)	7.082	5.976	8.205	7.912	9.708	7.777
Drankensector, aantal bedrijven	19	21	24	23	24	22
Verkoopoppervlakte drankensector (m ²)	3.809	2.861	3.446	4.615	3.264	3.599
Fastfoodsector, aantal bedrijven	2	5	8	7	9	6
Verkoopoppervlakte fastfoodsector (m ²)	83	287	419	208	480	295
Restaurantsector, aantal bedrijven	15	10	25	11	22	17
Verkoopoppervlakte restaurantsector (m ²)	1.950	1.803	2.636	1.181	3.750	2.264
Hotelsector, aantal bedrijven	8	7	12	10	9	9
Verkoopoppervlakte hotelsector (m ²)	1.040	1.025	1.704	1.908	2.214	1.578
Bedden, totaal (bedden)	370	243	362	326	500	360

(Bron: Bedrijfschap Horeca en Catering)

Tabel 3. Het horeca-aanbod per 10.000 inwoners per sector (2006)

	Wymbritseradiel	Wûnseradiel	Nijefurd	Gaasterlân-Sleat	Boarnsterhim	Totaal	Fryslân
Totaal horeca en cateringbedrijven	28,4	37	63,3	49,7	33,7	40,1	28,8
Bedrijven in drankensector	11,8	17,7	22	22,4	12,4	16,2	12,6
Bedrijven in restaurantsector	9,3	8,4	23	10,7	11,4	12,1	7,1
Bedrijven in hotelsector	4,9	5,9	11	9,8	4,7	6,7	3,5
Bedrijven in fastfoodsector	1,2	4,2	7,3	6,8	4,7	4,5	5,2
Partycateraars	1,2	0,8	0	0	0,5	0,6	0,4

(Bron: Bedrijfschap Horeca en Catering)

Woudsend in vergelijking tot andere plaatsen

In tabel 4 wordt een vergelijking getrokken met enkele andere watersportdorpen in Fryslân.

Ten opzichte van andere plaatsen in Fryslân is het horeca-aanbod in Woudsend tamelijk bescheiden. Vooral in Grou is het aanbod aanzienlijk omvangrijker: bijna twee keer zo groot als dat in Woudsend. Grou heeft echter een aanzienlijk groter inwonertal en door de centrale ligging in Fryslân een groter achter-

land. In Grou is overigens vrij veel aanbod buiten of aan de rand van het dorp gesitueerd. Ook het aanbod in Langweer is een stuk omvangrijker, met name wat betreft (café-)restaurants en hotels/pensions. Ten opzichte van Heeg blijkt de specifieke situatie in Woudsend: een groot aanbod van café-restaurants, maar geen horeca die zich op jongeren richt (discotheek, jeugdherberg) en geen hotels. Uit het horecaonderzoek in Heeg bleek dat het aanbod in de restaurantsector vrij gelijkvormig was en dat vanuit Heeg vanwege het kwaliteitsniveau van het aanbod met een zekere jaloezie naar Woudsend werd gekeken.

Tabel 4. Het aantal horecabedrijven naar branche in een aantal watersportplaatsen in Fryslân

Branche	Woudsend	Heeg	Grou	Makkum	Langweer
Café/bar	-	-	1	1	2
Discotheek	-	1	1	-	1
(Café-)Restaurant, eetcafé	6	5	12	6	8
Hotel-pension	-	2	1	2	3
Jeugdherberg	-	1	1	-	-
Snackbars e.d.	3	1	2	2	1
Totaal	9	10	18	11	15

(Bron: diverse onderzoeken periode 2002-2007)

Bestaand beleid

In 1996 is een notitie opgesteld waarin ten aanzien van Woudsend wordt geconcludeerd dat het wenselijk is om een 'vestigingsgebied horeca' af te bakenen, waarbinnen de uitbreiding van bestaande horeca en de vestiging van nieuwe restaurants en dergelijke zouden moeten worden toegestaan. Dit mede om enige dynamiek binnen het aanbod mogelijk te maken. Dit gebied omvat de zone tussen café-restaurant De Watersport aan de lewâl en het achterliggende deel van De Dyk. De betreffende notitie is niet formeel vastgesteld, maar is wel toetsingskader geweest voor het gemeentelijk beleid ten aanzien van de horeca.

In het nieuwe bestemmingsplan Wymbritseradiel-Zuid (Woudsend-West), dat thans vigerend is, is de bestaande horeca als zodanig bestemd. Uitzondering hierop vormt het visrestaurant Vis en Meer; dit is via een vrijstelling mogelijk gemaakt. Er is niet voorzien in mogelijkheden voor meer horeca.

Conclusie

Uit de inventarisatie, de gesprekken met sleutelinformanten en de vergelijking met andere gemeenten en plaatsen komt naar voren dat de horeca in Woudsend specifieke kwaliteiten bezit. Deze specifieke kwaliteiten uiten zich in die zin dat het aanbod van café-restaurants zeer divers is samengesteld, zowel qua typen restaurant als qua niveau. Er is geen aanbod dat zich op jongeren richt: in Woudsend laat men dat graag over aan Heeg en andere plaatsen. Het aanbod is door de jaren heen stabiel gebleven en in alle sectoren van een goed niveau.

De horeca in Woudsend is sterk seizoensafhankelijk, maar een groot deel van het aanbod blijft ook in de wintermaanden open. Men ziet geen mogelijkheden voor meer aanbod: dat zou de continuïteit van de bestaande bedrijven bedreigen en kunnen leiden tot kwaliteitsverlies. Een uitzondering geldt voor de hotelsector. Een aanbieder in deze branche zou een positief effect hebben op de aantrekkingskracht van Woudsend, ook buiten het traditionele toeristenseizoen.

5.2

De toekomstige situatie

5.2.1

Landelijke tendensen

Volgens gegevens van Koninklijke Horeca Nederland en de Rabobank doen zich landelijk in de horeca de volgende trends voor.

1. De economische crisis laat de horeca niet onberoerd. Men bezuinigt het eerst op luxebestedingen, zoals die bij de horeca. In het eerste kwartaal van 2009 daalden de bestedingen met 6%. Het hardst worden de hotelsector en de zakelijke markt geraakt, maar ook de bestedingen bij cafés en restaurants lopen terug, onder meer omdat minder buitenlanders naar Nederland komen. In watersportplaatsen als Woudsend speelt echter ook een rol dat het aantal vakanties in eigen land waarschijnlijk gaat stijgen. Daarvan gaat een positief effect uit op de horecabestedingen. Onduidelijk is ook nog wat de Duitse bezoeker gaat doen. Mogelijk gaat men daar ook meer in eigen land op vakantie, maar mogelijk trekken de bestedingen ook aan, omdat men minder naar verre bestemmingen gaat. Uit de gesprekken bleek niet dat men in Woudsend met (grote) omzetsdalingen is geconfronteerd.
2. De horeca zal steeds meer worden geconfronteerd met krapte op de arbeidsmarkt. De behoefte aan goed opgeleide vakmensen neemt toe. De loonkosten zullen per saldo gaan stijgen.
3. Horeca kan zich onderscheiden door kwaliteit en/of originaliteit. Consumenten hebben geld over voor luxe en verwennerij, al heeft de economische crisis wel negatieve effecten voor de bereidheid om daar ook voor te betalen.
4. Er zullen steeds meer dwarsverbanden ontstaan met andere sectoren: (thema-)arrangementen nemen in betekenis toe, de scheidslijn tussen horeca en detailhandel vervaagt.
5. 'Gezondheid' en 'beleving' zijn steeds belangrijker thema's. Van belang daarbij zijn het gebruik van vetarme producten, maatschappelijk verantwoord ondernemen, zorg voor het milieu, zorg voor veiligheid, aandacht voor 'wellness'.
6. De geneigdheid om buitenshuis te eten neemt nog steeds toe, zowel in restaurants als via catering.

7. Hotels worden geconfronteerd met een toenemende vraag naar zorg, luxe en comfort. Het boeken via internet vervangt het telefonisch boeken; men boekt steeds meer 'last-minute'.

5.2.2

Regionale en plaatselijke ontwikkelingen

In het zuidwesten van Fryslân werken de provincie, de betrokken gemeenten en private marktpartijen aan het Friese Merenproject. Dit project heeft ten doel de aantrekkingskracht voor toeristen van het Friese Merengebied te verhogen. In het watersportgebied worden vaarwegen verdiept, aquaducten gebouwd, bruggen verhoogd en nieuwe voorzieningen voor watersporters gerealiseerd. Daarmee wordt het merengebied beter bereikbaar en worden meer wateren voor watersporters ontsloten. Woudsend heeft daarvan in zoverre geprofiteerd, dat door de nieuwe aquaducten onder de Ie en de Jeltsleat:

- de bereikbaarheid van het dorp over de weg sterk is verbeterd; en
- er door het aquaduct onder de Ie het doorgaande verkeer om het dorp heen wordt geleid.

Een verbetering van de bereikbaarheid over water zal op termijn worden gerealiseerd door de vervanging van de huidige, lage bruggen over De Welle door een nieuwe hogere brug (doorvaarthoogte 2,50 m). Deze brug is onderdeel van het nog aan te leggen oostelijk deel van de rondweg. Hierdoor krijgt de vaarverbinding met De Kûfurd een impuls.

De Dyk is inmiddels heringericht. Minder doorgaand verkeer betekent een beter verblijfsklimaat. Voor gemotoriseerd wegverkeer met als bestemming Woudsend is het dorp beter bereikbaar geworden.

Middels het voorliggende Masterplan en het daarin opgenomen onderdeel Waterfront wordt verder gewerkt aan het aantrekkelijker maken van Woudsend als watersportdorp. Dit zal mede ondersteunend zijn voor de plaatselijke horeca.

Naar verwachting zal het inwonertal van Woudsend niet ingrijpend veranderen: de geplande woningbouw zal hoogstens leiden tot een stabiel inwonertal, omdat het gemiddeld aantal personen per woning blijft dalen.

Er zijn plannen om op De Rakken meer accommodaties geschikt te maken voor jaarrond gebruik. Dat heeft een positief effect op de bestedingen bij de horeca in de 'stille maanden'.

5.2.3

De toekomst van de horeca in Woudsend

Omvang van het aanbod

De cijfers, de gesprekken en de landelijke en regionale tendensen geven geen aanleiding om grote ingrepen in de horeca in Woudsend te doen. In feite is het 'bêst sa't it is'. Om verstarring te voorkomen zal, als zich nieuwe of bestaande ondernemers melden, van geval tot geval moeten worden bezien of een initiatief bijdraagt aan de huidige kwaliteiten van het aanbod. De regeling in het bestemmingsplan hoeft niet te worden aangepast.

Als ruimte zou worden gegeven aan een nieuw initiatief, zou dat met name aan de lewâl gestalte moeten krijgen. Verplaatsing van bestaande bedrijven elders uit het dorp heeft daarbij veruit de voorkeur boven vestiging van een nieuw bedrijf. Een kleinschalige voorziening bij de molen, waarbij bezoekers van de molen koffie of thee kunnen krijgen, is een goede aanvulling op het toeristisch product en kan leiden tot verlenging van het verblijf in Woudsend, waar ook de overige horeca van kan profiteren. Daarbij zal het nadrukkelijk niet mogen gaan om een zelfstandige (los van de molen functionerende) horecavoorziening.

Paracommercie

In het verleden is de relatie tussen DoarpsHûs en horecaondernemers niet altijd optimaal geweest. Inmiddels zijn goede afspraken gemaakt en zijn de strijdbijlen begraven.

Het DoarpsHûs verliest een belangrijke bron van inkomsten doordat de catering voor ASR Verzekeringen (/Fortis) tot een eind komt. In overleg met dorp en gemeente zal moeten worden bezien op welke wijze dit inkomstenverlies kan worden gecompenseerd, zonder dat de plaatselijke horeca daarvan (extra) concurrentie ondervindt.

Samenwerking

De ondernemers in de horecasector in Woudsend werken slechts in beperkte mate samen. Uit de gesprekken is echter gebleken dat men niet zit te wachten op nieuwe initiatieven. Toch kan een regulier overleg bijdragen aan het goed houden van de relaties en het voorkomen van irritaties.

5.3

Sterke en zwakke kanten, kansen en bedreigingen

Uit de analyse van de bestaande situatie komen de volgende sterke kanten van de horeca naar voren:

- Woudsend beschikt over een aantrekkelijk aanbod van (café-) restaurants met een divers aanbod van voldoende kwaliteit: van snackbar tot specialiteitenrestaurant.
- De horeca richt zich op een ouder en meer welvarend publiek; wat dat betreft onderscheidt Woudsend zich van Heeg, dat (ook) veel jonge mensen trekt.
- De horeca in Woudsend functioneert economisch gezien waarschijnlijk voldoende.
- De horeca in Woudsend is geconcentreerd in een klein gebied: het historische centrum, waarbij echter geen sprake is van een duidelijk te onderscheiden horecaconcentratiegebied.

Daar staan de volgende zwakke punten tegenover:

- De horecabedrijven in Woudsend zijn voor hun omzet sterk afhankelijk van het toerisme; buiten het zomerseizoen is de spoeling dun.
- Hoewel het aanbod in een klein gebied is geconcentreerd en omvangrijk is, blijkt dit niet bij binnenkomst van het dorp: er is geen sprake van een aaneengesloten 'horecafront'.
- Er zijn geen hotels in Woudsend.

In de toekomst doen zich de volgende kansen voor:

- In de horecasector zijn trends merkbaar, die nieuwe kansen bieden. Belangrijke thema's in de toekomst zijn gezondheid, welbevinden, milieu, comfort en luxe.
- De neiging om als gevolg van de economische crisis meer vakanties in eigen land door te brengen, heeft een positief effect op de bestedingen bij de horeca in watersportdorpen als Woudsend. Mogelijk worden de negatieve effecten van de economische crisis daardoor gecompenseerd of verzacht.
- De herinrichting van het centrumgebied van Woudsend, die mogelijk is geworden door de aanleg van aquaduct onder de Ie, heeft geleid tot een aantrekkelijker verblijfsklimaat en betere mogelijkheden voor terrassen.
- De aanpassing van toeristische accommodaties, zodat deze het hele jaar kunnen worden benut, kan positieve effecten hebben voor de bestedingen bij de horeca.

Daar staan de volgende bedreigingen tegenover:

- De bestedingen in de horecasector staan als gevolg van de economische crisis onder druk.
- Het dorps huis verliest een belangrijke inkomstenbron. Dat kan aanleiding zijn voor nieuwe activiteiten die effect hebben voor de horeca, hoewel de basisactiviteiten van een dorps huis van andere aard behoren te zijn dan de pure horeca.

Toekomstige projecten

Op de projectenkaart die is opgenomen na dit hoofdstuk is aangegeven welke projecten de gemeente in de komende tien jaar wil aanpakken. Deels gaat het om projecten die een doorloop hebben tot na 2020. De projecten zijn besproken met de klankbordgroep en zijn ook voorgelegd aan het dorp op een openbare informatieavond. Reacties hierop zijn meegewogen en voor zover mogelijk in de lijst verwerkt. Bovendien is rekening gehouden met de verschillende gemeentelijke beleidsstukken en vragen uit de markt (zie hoofdstuk 2). Voor de doelen die met de projecten worden beoogd wordt verwezen naar de visie en visiekaarten die in hoofdstuk 4 zijn behandeld.

Tussen de gemeente Wymbritseradiel en de provincie Fryslân is op 17 december 2009 een intentieovereenkomst gesloten gericht op het integraal versterken van de watersport in de gemeente. Het gaat dan om projecten gerelateerd aan de doelen uit de tweede fase van het Friese Merenproject binnen de gemeente. In een binnenkort te ondertekenen bestuursakkoord worden de projecten nader uitgewerkt. Ze zijn in zeven clusters opgenomen, waarvan Woudsend er één is. Uitvoeringsperiode is 2010-2015. Samen met betrokken partijen zullen projecten uit dit masterplan worden voorbereid.

6.1

Nog uit te voeren projecten

Voor de volledigheid zijn de projecten van het Masterplan Heeg-Woudsend 2001, die niet (geheel) zijn gerealiseerd of afgerond maar nog wel steeds wenselijk zijn, opnieuw in het projectenoverzicht opgenomen. Dit zijn de volgende:

I. Afronding Rondweg Woudsend

In het kader van het project Rondweg Woudsend moet de definitieve aantakking op de bestaande infrastructuur nog worden uitgevoerd. In het oostelijke tracé van de rondweg moet de vaste brug nog worden aangelegd ten behoeve van de doorstroming op de wegverbinding Sneek-Gaasterlân, waarbij de bestaande Wellebrug en de brug over de Welle, richting bedrijventerrein De Zwaan, worden gesloopt. Daarnaast dient vanwege de toekomstige uitbreiding van het bedrijventerrein de voortzetting van de ecologische verbindingzone benoorden van de Welle nog te worden gerealiseerd.

II. Opwaardering sportvoorzieningen Woudsend (voor recreatief gebruik): verharding ijsbaan en voetbalvoorziening

Uit de niet gerealiseerde punten is de fierljepškâns niet meer aan de orde. Ook de skeelerbaan wordt niet noodzakelijk geacht omdat deze naar verwachting weinig bezoekers zal trekken en er voldoende alternatieven zijn in de omgeving. Wel heeft de schaatsvereniging de wens om de baan een steviger ondergrond te geven (grasdoorlatende verharding) zodat deze eerder bevriest.

Vanwege de grote populariteit van voetbal blijft de aanleg van een voetbalvoorziening gewenst. Dit zou plaats moeten vinden in de vorm van een voetbalkooi. De locatie voor deze voorziening moet nog worden bepaald.

III. Hotel-/pensionaccommodatie Woudsend

Een kwalitatief hoogwaardige aanvulling op het verblijfsrecreatieve aanbod, zoals een hotel/pensionaccommodatie, is nog steeds gewenst (zie tevens punt 4 in §6.2.1).

IV. It Skar fase II

Op termijn zal de verwezenlijking van It Skar fase II uitgevoerd worden. It Skar moet worden doorgezet met ruime aandacht voor de landschappelijke inpassing, waarbij de wens bestaat de aanleg van de landschappelijke inpassing al op te pakken voordat de woonbuurt wordt voltooid. Voor wat betreft het 'wonen' dient er afwisselend gebouwd te worden (onder meer ten behoeve van starters en senioren) en dient er een goede balans tussen huur en koop, vrijstaand en aaneengesloten en de mogelijkheid voor wonen aan het water te bestaan. Als uitwerking van de dorpsrandvisie die in het beeldkwaliteitsplan voor fase 1 is opgenomen, zal ook een beeldkwaliteitsplan worden gemaakt voor fase 2.

V. Watergebonden en niet-watergebonden bedrijvigheid op It Skar en De Welle

De beoogde locaties voor realisatie van 'watergebonden' en 'niet-watergebonden' bedrijvigheid op respectievelijk It Skar en De Welle wordt nog steeds voorgestaan. Ook hier geldt nadrukkelijk dat er ruime aandacht aan de landschappelijke inpassing moet worden besteed.

VI. Herstructurering Kleasterstrjitte/Brandsmastrjitte

Herstructurering van de woningen en herinrichting van het rioolstelsel aan de Kleasterstrjitte en Brandsmastrjitte, zoals in de gemeentelijke woonvisie vermeld, blijft actueel, maar kan pas na 2012 plaatsvinden, vanwege nog geldende gebruiksrechten.

VII. Opwaarderen waterfront

Opwaardering van het waterfront is nog steeds actueel (zie tevens hoofdstuk 4 en in §6.2).

VIII. **Betere benutting MFC Woudsend als elkweer- accommodatie**

De wens van een betere benutting van het MFC als elkweer-accommodatie is nog steeds geldig. Tijdens de informatiebijeenkomst met de bevolking is het MFC aan de orde gesteld. De wens is duidelijk om het MFC te behouden voor het dorp. Het MFC zou meer (multi)functionaliteit moeten krijgen door het toevoegen van kleine toeristisch-recreatieve voorzieningen. Hiertoe zijn verschillende ideeën geopperd. Een probleem is echter dat het MFC er op dit moment niet wervend uitziet. Door de gemeente zal in samenwerking met Stichting Dorpshuis De Driuwplle worden onderzocht in hoeverre het MFC zowel qua vorm als qua functie aantrekkelijker kan worden gemaakt.

6.2

Nieuwe projecten

6.2.1

Wonen en voorzieningen

1. **Realisatie ouderenhuisvesting**

Realisatie van ouderenhuisvesting in het dorp is zeer gewenst. Voor de realisatie van ouderenhuisvesting zijn bij de gemeente verschillende locaties in studie.

Een locatie op de plek van de huidige scholen in combinatie met sloop en herbouw van de scholen tot brede school is overwogen, maar bleek financieel niet haalbaar. Een van de locaties die in beeld is, is het terrein van de ijsbaan.

2. **Verkoop eigendomsbezit Leegwar/Paterstrjitte**

De gemeente heeft in samenspraak met de woningbouwcorporatie een gemeentelijke woonvisie opgesteld. Hierin is voorgenomen om het eigendomsbezit van de woningbouwcorporatie aan Leegwar en Paterstrjitte te verkopen. Aan de corporatie zal worden voorgelegd of, alvorens tot verkoop van het eigendomsbezit over te gaan, herstructurering van het gebied eventueel tot de mogelijkheden behoort.

3. **Uitvoering horecabeleid**

Op basis van de horecanotitie kunnen voor wat betreft de horeca in Woudsend de volgende conclusies worden geformuleerd, die als uitgangspunt zullen dienen voor het toekomstige door de gemeente te voeren horecabeleid voor Woudsend:

- Uitbreiding van het aantal mogelijkheden om nieuwe horeca-inrichtingen op te richten, is in Woudsend niet gewenst.
- De vestiging van (meer) horeca (met terrassen) aan de lewâl zou wel kunnen bijdragen aan een aantrekkelijker 'horecaproduct', maar dit

- zal eerder moeten worden bereikt door verplaatsing van plaatselijk bestaande bedrijven dan door een toevoeging van nieuwe.
- Bij nieuwe initiatieven moet van geval tot geval worden bezien of een dergelijk initiatief:
    - bijdraagt aan een aantrekkelijker toeristisch product; en
    - geen afbreuk doet aan het functioneren van de plaatselijk bestaande horeca.
  - Een eenvoudige voorziening (zoals een thee- en koffieschenkerij) als ondergeschikt deel van de bedrijfsuitoefening, bij de molen de Jager voldoet aan deze criteria.
  - Een eventueel initiatief voor een hotel in Woudsend verdient alle steun.

Uit verschillende bronnen blijkt dat het ontbreken van het aanbod aan kwalitatief goede overnachtingsmogelijkheden in Woudsend als een groot gemis wordt ervaren. Een eventueel initiatief voor een hotel in Woudsend zou alle steun moeten verdienen. Voor senioren die veelvuldig met sloepen het dorp aandoen kan bijvoorbeeld een klein hotel of overnachtingsmogelijkheid, passend bij de schaal van Woudsend, worden opgericht in de vorm van een soort watersportherberg. De gemeente zet hier op in.

De planperiode van het Masterplan loopt van 2010 tot 2020. Ingezet wordt op een tussentijds evaluatiemoment en herijking van het horecabeleid. Het kan namelijk in de toekomstige situatie in Woudsend nodig blijken om het horecabeleid tussentijds te wijzigen.

6 . 2 . 2

Toerisme en recreatie

4. Promotiemateriaal/informatieverstrekking

INFO In het algemeen kan de promotie van/informatieverstrekking over voorzieningen en activiteiten in en rond Woudsend nog worden versterkt. Hierbij kunnen ook moderne digitale middelen worden gebruikt. De Vereniging Dorpsbelangen, de Ondernemersvereniging, de Stichting de Rakken en de VVV hebben ingebracht dat Woudsend over een gemeenschappelijke digitale toegang zou moeten beschikken; een professionele op externe doelgroepen gerichte portal. Dit voorstel is naar aanleiding van de inspraak aan de projectenlijst toegevoegd.

5. Verbetering bewegwijzering en bebording

BEWEGWIJZERING

De bekendheid van toeristen en recreanten, maar soms ook de eigen inwoners, met sommige voorzieningen en bezienswaardigheden is onvoldoende. De ontbrekende of gebrekkige bewegwijzering en bebording in en rondom het dorp wordt ten aanzien van deze problematiek als belangrijkste factor gezien en moet worden verbeterd.

Watersporters bekijken het dorp vanaf het water. Sommige leggen aan, anderen passeren het dorp. Een goede bewegwijzering en bebording zijn een eerste kans om bezoekers uit te nodigen om aan wal te gaan. Om de bedrijven

op het bedrijventerrein De Welle beter in beeld te brengen, is een goede eenduidige bewegwijzering eveneens een goed middel. Het terugvinden van het bedrijf waar de boot is gehuurd, wordt zo gemakkelijker en ook het eventueel bezoeken van bedrijven die boten in de verkoop hebben of die zich richten op reparatie. Daarom stimuleert de gemeente een verbetering van:

- De bebording langs het water rondom Woudsend ter promotie van het dorp (zoals een 'Welkom in Woudsend/Wolkom yn Wâldsein'-bord).
- Een eenduidige bewegwijzering naar de voorzieningen in het dorp (zoals de fietsverhuur op het bedrijventerrein De Welle).
- De informatieborden en -plaquettes ten behoeve van het attenderen op belangrijke (cultuurhistorische) bezienswaardigheden en bijzonderheden (zoals in het kader van het 11-stegenplan).

Bij het voorgaande zal gestreefd worden naar eenvoud en een vriendelijke uitstraling (combineren van alle noodzakelijke aanduidingen op één bord, vermijden van fel kleurgebruik).

6. Uitbreiding fietspaden- en wandelroutenetwerk

Uitbreiding van het fiets- en wandelpadennetwerk wordt zowel door de gemeente als vanuit de bevolking wenselijk geacht. Bij de opwaardering van het Woudsend als watersportplaats is ook het routenetwerk in het achterland van belang. De volgende plannen en wensen ten aanzien van het fietspaden- en wandelroutenetwerk zijn aan de orde:

- Op basis van het Gemeentelijke Verkeer en Vervoerplan (GVVP) wordt ingezet op een recreatieve fietsverbinding richting Heeg langs de Gouden Boaijum en het Sleattemer Mar en weer terug. Deze recreatieve verbinding wordt als een belangrijke aanvulling op het bestaande netwerk gezien.
- Eveneens is vanuit de bevolking een fietspad langs It Zwin richting de gemeente Gaasterlân-Sleat wenselijk.
- Tevens bestaat vanuit de bevolking de wens om langs het water meer wandelpaden aan te leggen (Noarder Ie, Smellebrêge, Klokkenstoelroute). Op basis van het GVVP wordt hiertoe aangesloten op het provinciale project 'Oude paden, nieuwe wegen'. Hiermee wordt geprobeerd vroegere paden en verbindingen in ere te herstellen en aan te wenden voor het fietspaden- en wandelroutenetwerk.

De ingebrachte wensen worden positief benaderd, maar zijn mogelijk niet allemaal haalbaar. Onoverkoombare barrières ten aanzien van een eventuele realisatie kunnen zich namelijk voordoen ten aanzien van de grondverwerving en de nabije ligging van Natura 2000-gebieden (vanwege de invloed die recreatieve routes op ecologische waarden kunnen hebben).

ROUTES LAND

7. Vergroten bereikbaarheid jachthaven/dorpshart

In overleg met de eigenaar van de jachthaven wordt gekeken of op korte of langere termijn een betere verbinding kan ontstaan tussen de jachthaven en het hart van het dorp. Hiermee kan ook de ruimtelijke relatie tussen het oude dorp en de jachthaven sterk verbeteren.

8. Vervallen

Ingrijpend, maar evenzogoed wenselijk, is het completeren van het wandelrondje historisch dorpsgezicht in de omgeving van de voormalige kerk/Waechswâl. De huidige kade loopt dood bij de voormalige kerk en het is spijtig dat hier geen route ligt langs het water. Zoals bij de voorbeelduitwerking in paragraaf 4.5.2 is geschetst zou hier bijvoorbeeld een steiger buitenlangs kunnen worden gerealiseerd.

9. Transferium De Welle/pont

Door watersporters wordt ook gebruik gemaakt van de noordkant van bedrijventerrein De Welle. Hier zijn namelijk veel watersportbedrijven gevestigd die ook ligplaatsen aanbieden. Nadeel van deze plek is dat de afstand tot aan het dorp hemelsbreed slechts enkele honderden meters bedraagt, terwijl over de weg een afstand van ruim 2 kilometer moet worden afgelegd (bezien vanaf Schraa watersport). De gemeente vindt het daarom wenselijk dat er ten gunste van de middenstand in de dorpskern voorzien wordt in een soort van transferium, waardoor de watersporters over de weg gemakkelijk het centrum van Woudsend kunnen bereiken. Gedacht wordt aan een collectieve fietsvoorziening, zoals die in de grote steden van het land en nationale parken ook voorkomen onder de naam 'witte fiets'. Gratis of tegen geringe kosten kan een leenfiets dan door de bezoekers worden gebruikt.

Een alternatief kan zijn dat een verbinding wordt gemaakt ter hoogte van de Wellewei. Dit zou kunnen in de vorm van een (op afstand door gebruikers te bedienen) pontje. Een dergelijk pontje is ook noodzakelijk in het kader van de realisering van het beoogde wandelpad op deze locatie (zie punt 6).

10. Oplossen parkeerproblematiek

Er wordt in het hoogseizoen volgens de bewoners veel oneigenlijk gebruik gemaakt van de parkeervoorzieningen door recreanten en toeristen. Laden en lossen is geen probleem, maar het betreft veelal lang parkeren, waardoor deze voorzieningen door de eigen inwoners niet meer beschikbaar zijn. Dit probleem doet zich met name voor bij de zeilschool nabij de Karmelkerk en op de Waechswâl nabij Camping/Jachthaven De Rakken.

Vanuit het dorp bestaat de wens om de ijsbaan voor meerdere doeleinden te verharden. 's Zomers zou dit verharde ijsbaanterrein onder meer voor het lang parkeren van toeristen en recreanten kunnen worden gebruikt. Een dergelijke oplossing is alleen een echte oplossing als het parkeren in de overige delen van het dorp wordt verboden of beperkt (bijvoorbeeld door het instellen van een blauwe zone). Op de schaal van Woudsend is dit een zware in-

greep die ook om een forse inzet op het handhavingvlak zou vragen. Met de Woudsender recreatieondernemers zal in gesprek worden gegaan om het parkeren op de genoemde probleemplekken aan te pakken. Het ligt in de bedoeling dat gasten van de recreatiebedrijven worden geattendeerd op de mogelijkheid van lang parkeren op het parkeerterrein op de kruising van de Doniastrjitte en de Folkertsgrêft. Mocht dit op termijn toch te weinig helpen, dan is een eventuele parkeerfunctie van het ijsbaanterrein een van de mogelijkheden die met het dorp zal worden besproken. In dat geval is een goede langzaamverkeerverbinding tussen het ijsbaanterrein en de omgeving van de jachthaven eveneens gewenst. Ook het parkeerterrein bij het voetbalveld kan in het hoogseizoen een rol spelen als langparkeerterrein.

11. Bereikbaarheid en zichtbaarheid van het water

De oostzijde van de Ie heeft van oorsprong geen doorlopende kade of ontsluiting langs het water, zoals deze wel aan de westzijde aanwezig is. Dit gedeelte van het dorp heeft daarom minder binding met het water. In overleg met de eigenaar van een aan deze zijde gelegen bedrijf; Koetshúsleane 26 wordt gekeken of een verbinding kan worden gemaakt met het achterliggende woongebied (o.m. de uitbreiding It Skar).

BEREIKBAARHEID WATER

Op de langere termijn is ook in de omgeving van de molen de Jager aan de westkant van de Ie nog een sterkere binding tussen dorp en water te bereiken. Zicht op en verbinding met de omgeving van de molen zou het woongebied hier kunnen versterken. Het een en ander is lastig te realiseren omdat dit alleen kan door herstructurering van bebouwing. Alleen op het moment dat er ook een functionele noodzaak is tot wijziging van deze bebouwing, en er draagvlak voor kan worden bereikt in de buurt kan dit project aan de orde komen.

Een plek waar het water op dit moment wel belangrijk is maar niet zichtbaar is aan de Vosseleane en aan de Zwaan. Langs deze wegen zijn talrijke watersportgebonden bedrijven aanwezig. Het water zelf is echter niet of nauwelijks ervaarbaar. Het binnentrekken van het water naar de openbare ruimte toe zou een waardevolle ingreep zijn. Hierdoor wordt het grootschalige bedrijventerrein geleed en wint het aan herkenbaarheid als watersportgebonden bedrijfsterrein. Als zich door plannen van marktpartijen kansen voordoen zal de gemeente graag sturen op dergelijke ingrepen en hieraan medewerking verlenen.

ZICHTBAARHEID WATER

12. Verruiming openingstijden brug

De brugopeningstijden moeten worden verruimd, zodat de haven dagelijks gedurende een langer tijdsbestek goed bereikbaar is. Hiermee wordt mede voorkomen dat buiten de brugopeningstijden om voor de brug moet worden afgemeerd. Op den duur wordt de brug op afstand bedienbaar.

COMFORT

13. Oplossing problematiek rondom passantenplekken³

Een groot probleem in Woudsend is het gebrek aan aanleggelegenheid in het centrum. In de zomermaanden is het erg druk met waterrecreanten. Het aantal aanlegplaatsen voor passanten is echter beperkt in het centrum, maar ook in de jachthaven. Verschillende oplossingsrichtingen voor vergroting van het aantal passantenplekken zijn aangedragen. In ieder geval is het betrekken van De Welle geen reële oplossingsrichting, omdat bij realisatie van extra passantenplekken in De Welle een sterke relatie met het dorp zal ontbreken.

Er wordt door de gemeente voor gekozen om het gebrek aan passantenplekken op te lossen in de nabijheid van de jachthaven. Bij de jachthaven is het namelijk gemakkelijker om voorzieningen voor de passantenplaatsen te treffen.

Er zullen door de gemeente in chronologische volgorde diverse maatregelen worden getroffen om dit probleem aan te pakken:

1. In overleg met de eigenaar van de jachthaven wordt geprobeerd de indeling van de jachthaven te wijzigen. Het is wenselijk dat de passantenplekken dicht bij de ingang van de haven worden gesitueerd. Op termijn zouden de vaste ligplaatsen en passantenplekken kunnen worden omgedraaid, waarbij de passantenplekken vooraan bij de entree van de haven komen te liggen en de vaste ligplaatsen achteraan in plaats van andersom.
2. Er zal worden onderzocht of kops/scheef aanmeren met zijsteigers, in plaats van langszij aanmeren, aan de buitenzijde van de jachthaven mogelijk gemaakt kan worden, waardoor het aantal aanlegplaatsen kan worden verruimd. Vraagstuk is echter of dit financieel en waterstaatkundig/nautisch ook uitvoerbaar is. De diverse aspecten zullen nog worden doorgelicht. Zo zal bijvoorbeeld worden onderzocht of de maat van het water ter plekke van de jachthaven groot genoeg en voldoende breed is om de kopse passantenplaatsen een plek te geven.

Bestaande situatie langszij aanmeren (links) en impressie kops aanmeren (rechts)

---

³ Zie §4.5.2

In het algemeen zal er ook voor worden gezorgd dat passantenplaatsen beter kenbaar worden gemaakt door het toevoegen van bebording (zie punt 5). Het aanbrenge van bebording waarop de totale en beschikbare ligplaatsencapaciteit kenbaar wordt gemaakt bij jachthaven De Rakken is gewenst.

3. Er zal worden onderzocht of in het gedeelte van de lewâl tussen de brug en de kerk tijdelijk aanleggen kan worden geïntroduceerd. Hiermee zou deze kade met name geschikt worden voor het aanleggen van mensen die voor het bezoek van bijvoorbeeld een restaurant voor korte tijd aanleggen. Door het tijdelijk aanleggen wordt de doorstroming op dit gedeelte van de lewâl verbeterd en het aantal bezoekers vergroot. Het markante contactpunt aan de Waechswâl tussen dorp, water en landschap, waar de aanleggelegenheid voor rondvaartboten is, blijft op de korte termijn onveranderd in verband met het handhaven van het uitzicht, het handhaven van de bestaande functie en de investeringen die kortgeleden in dit gebied zijn gedaan in het kader van de herinrichting. Mogelijk kan op de lange termijn, en voor zover daar economische dragers voor worden gevonden, het reconstrueren van een deel van de Weisleat een oplossing bieden voor het gebrek aan passantenplekken.

14. Onderzoek verruimen waterkruispunt

Met de verbetering van de verbinding met de Kûfurd wordt het waterkruispunt van die le en de Welle nog drukker dan het nu is. Onderzocht zal worden of het water hier kan worden verruimd. Omdat de enige kant waar dit kan samenvalt met natuurgebied, zal realisering van deze wens vermoedelijk lastig zijn.

15. Verplaatsing VVV

Hoewel Woudsend het nodige te bieden heeft voor bezoekers, bestaat de indruk dat de bekendheid hiervan onder de toeristen en recreanten nog niet heel groot is. Ook kan het aanbod op diverse onderdelen worden uitgebreid. Het VVV kan hier een centrale rol in spelen. De gedachte om te komen tot een nieuwe plek voor het VVV en te zoeken naar een combinatie met andere voorzieningen is daarbij heel waardevol, omdat daardoor de vindbaarheid van het VVV en de openingstijden kunnen worden verbeterd. Dit komt al naar voren uit ideeën van het VVV en het dorp zelf.

RECREATIEVE
VOORZIENINGEN

Van de huidige VVV wordt nu algemeen gevonden dat deze te beperkt open is. Daarnaast is de huidige locatie aan de Midstrjitte niet de meest logische.

De meningen zijn verdeeld, maar het verhuizingsinitiatief naar een meer functionele en centrale plek in het dorpscentrum weegt uiteindelijk toch het zwaarst. De wens bestaat namelijk om de VVV als uitnodigend 'visitekaartje' op een prominente plek een beeldbepalende en aantrekkende rol te laten vervullen. Daarom wordt ingezet op een verplaatsing van de VVV.

Het VVV wil graag naar de Waechswâl. Op deze locatie liggen mogelijkheden om samen te werken met de jachthaven en camping. Er liggen eventueel ook kansen bij een samenwerking met het MFC. Bij deze optie zou het VVV kunnen samenwerken met het dorpshuis en mede als drager kunnen functioneren voor het behoud van deze voorziening voor Woudsend.

16. Plaatsing mobiele muziektent/podium

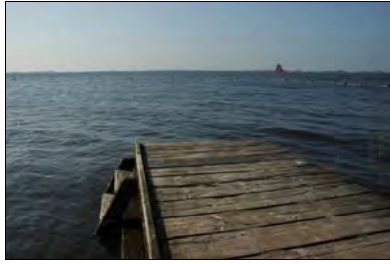
Vanuit het dorp leeft de wens om een voorziening als een muziektent of muziekpodium op te richten die in de zomermaanden voor tal van toeristisch-recreatieve activiteiten voor bezoekers, maar ook voor de eigen inwoners, kan worden gebruikt. Vanuit de Vereniging voor Dorpsbelangen Woudsend e.o. is hiertoe bij de gemeente een projectvoorstel ingediend.

Bij de bevolking leeft de vrees dat bij plaatsing van een vaste voorziening de locatie tot een hangplek verwordt, omdat de voorziening daarvoor maar te beperkt in gebruik zal zijn. Daarnaast vraagt de plaatsing van een vaste voorziening nogal wat ruimte. Gekozen wordt daarom voor een mobiele voorziening die tijdelijk te plaatsen en gemakkelijk te verplaatsen is, wanneer de behoefte daartoe zich voordoet. Dit zou mogelijk kunnen zijn met een verplaatsbare frameconstructie. Omdat het een mobiele voorziening betreft, worden geen bindende uitspraken gedaan over de locatie waarop de voorziening geplaatst moet worden. In overleg met de gemeente kan voor wisselende locaties worden gekozen. Het parkeerterrein aan de Waechswâl bij het MFC is een geschikte plek, maar ook het terrein aan de zuidzijde van het MFC op het parkeerterrein bij de SPAR is mogelijk. Tot slot is het verharde terrein naast De Tsjerkepleats mogelijk geschikt.

17. Opwaardering strand Indyk

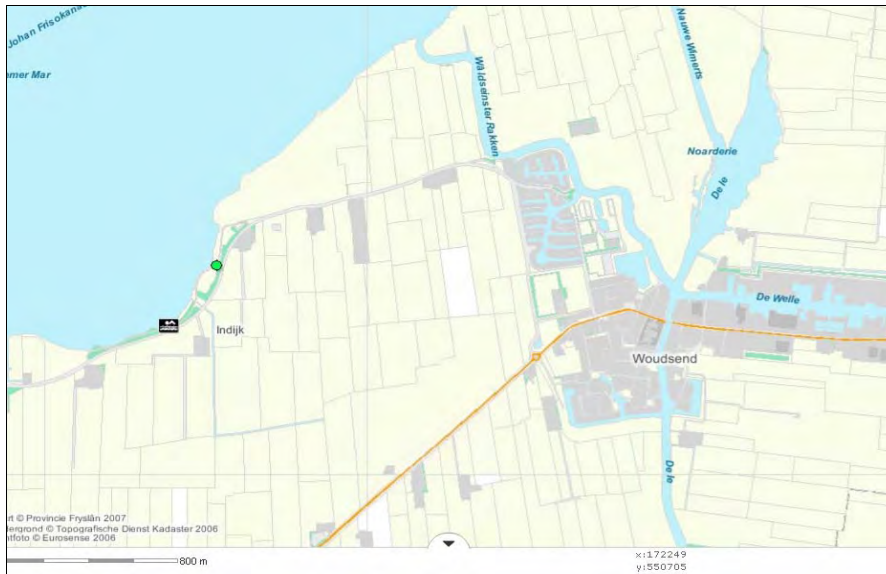
Het buiten het dorp gelegen strandje van Indyk is een prachtige plek, zowel voor dorpsbewoners als voor bezoekers van het dorp. Er zijn voorzieningen voor dagrecreatie (sanitair, speelgelegenheid, zwemmogelijkheid) en met de koppeling aan de kleinschalige camping ook verblijfsrecreatie. Het onderhoud laat hier en daar te wensen over. Opwaardering van het strandje van Indyk is dan ook noodzakelijk.

Huidige situatie strand Indyk

Verbreding van het strand, als ook het vernieuwen en/of plaatsen van een nieuwe steiger ten behoeve van de aanleg van kleine bootjes en sloepen, realisatie van extra speelvoorzieningen en het plegen van onderhoud is een wenselijke ontwikkeling. Van belang is daarbij dat het unieke karakter van de locatie in het landschap bewaard blijft en dat zowel met landschappelijke als ecologische waarden rekening wordt gehouden. Dit kan door bijvoorbeeld natuurlijke materialen te gebruiken en bescheiden vormen te kiezen. Op voorhand zou in ieder geval rekening gehouden moeten worden met het handhaven van de rietkraag en het voorkomen van lichtuitstraling in verband met de natuurwaarden in de omgeving. De Vereniging voor Dorpsbelang Woudsend e.o. heeft een belangrijke initiërende rol in de planvorming. De gemeente ondersteunt dit initiatief.

Fragment van Recreatiekaart Fryslân met ligging van strand Indyk als dagrecreatief terrein en officiële zwemwaterlocatie (Bron: Provinsje Fryslân, 2009)

6.2.3

Cultuurhistorie, landschap en inrichting

18. Opwaardering van stegen: het 11-Stegenplan

Vanuit de Vereniging voor Dorpsbelangen Woudsend e.o. is bij de gemeente eveneens een projectvoorstel ingediend voor de zogenaamde 'upgrading' van de stegen in de kern van Woudsend, beter bekend als het '11-stegenplan'. Na

ZICHTBAARHEID
CULTUURHISTORIE

de gepleegde herinrichting en renovatie van de doorgangsweg Op 'e Romte en De Dyk in het oude dorpscentrum, bestaat de wens om los van het noodzakelijke onderhoud van de stegen tegelijkertijd de toegankelijkheid en attractiewaarde van de stegen te verbeteren. In verband met de herinrichting is het aanbrengen van sfeervolle verlichting en het plaatsen van informatieborden over de stegen wenselijk. De gemeente onderschrijft het belang van renovatie van en aanpassingen aan de stegen. Van het 11-Stegenplan kan een stimulerende werking op de toeristisch-recreatieve sector uitgaan. Begrenzing van stegen bestaat vanouds uit woningen en muren. In contrast met de stenige omgeving kan de toepassing van hagen op onbebouwde begrenzingen van stegen worden gestimuleerd.

19. Verbetering dorpsilhouet

RAFELIGE DORPSRAND

Dorpsranden zijn van oorsprong rafelig van karakter. Getracht wordt daar waar in de loop der tijd rechte dorpsranden zijn ontstaan (de Zwaan en Indyk), meer afwisseling te krijgen. Dit kan door toepassing van kleine beplantingselementen of een vrij gesitueerd omplant erf nabij de dorpsrand.

KLEUR- EN MATERIAAL-
GEBRUIK

Met name voor de bedrijfsontwikkeling wordt een betere inpassing in de omgeving nagestreefd door een meer toegesneden beleid voor materialisatie en kleur. Gedekte en donkere kleurstellingen en niet glimmende materialen zijn het uitgangspunt. Ook is terughoudendheid voor wat betreft reclame-uitingen gewenst. De gemeente zal in overleg treden met ondernemers om te onderzoeken of minder passende situaties verbeterd kunnen worden.

Ook met de eigenaar van het appartementengebouw aan de Kolk zal overleg worden gevoerd. De wens is om de kleurstelling van de metalen buizen aan dit gebouw door toepassing van een gedektere tint beter te integreren in de omgeving.

20. Verbetering entrees van het dorp

ENTREES

De beide entrees van het dorp zijn vormgegeven als rotonde. In de omgeving van deze rotondes zal gekeken worden naar het aantal en de opmaak van borden en bewegwijzering met het oog op eenvoud en harmonie met de landschappelijke omgeving. Specifiek aan de oostelijke entree van het dorp zal gekeken worden naar mogelijkheden om in overleg met de eigenaren de afwerking van erven en de overgangen van privébedrijfsterrein naar openbare ruimte te verbeteren.

Noodzakelijke verbetering oostelijke entree Woudse

21. Verbetering waterkant⁴

De entree van het dorp vanaf de noordzijde heeft over het algemeen genomen een hoge kwaliteit. De aan de noordwestelijke zijde gelegen boerderij en erfbeplanting markeren de entree; er is een fraaie open omgeving met waardevolle rietkragen. De recreatiewoningen zijn prettig in hun kleurstellingen en detoneren niet. Vanaf het water gezien is de camping echter wel een aandachtspunt. De onsamenhangende beplanting geeft onvoldoende achtergrond voor de aaneenschakeling van de tenten en caravans, waardoor de camping nu vanaf het water een wat rommelige indruk achterlaat. De groenrand van Camping De Rakken aan de Wäldseinster Rakken is verdund en dient

WATERKANT

verbeterd te worden. In overleg met de campingeigenaar zal door de gemeente worden gestreefd om de groenrand ten behoeve van het landschappelijke aanzicht te versterken. Te denken valt aan het aanplanten van een meer stevige haag op de insteek van het talud en het aanbrengen van een rietkraag. Dit biedt tevens perspectieven voor de camping die hiermee een kwaliteitsslag zou kunnen maken. Vanzelfsprekend moet rekening worden gehouden met het uitzicht van campinggasten.

Bestaande situatie camping (links) en impressie met hagen en riet-kraag (rechts)

⁴ Zie §4.5.1

Ook bij het perceel Vosseleane 9 is verbetering van de beplanting mogelijk. Er zal overleg worden gevoerd met de eigenaar of verbetering mogelijk is. Een beplanting van een bij de ter plekke aanwezige bodem en omgeving passend assortiment, zou een grote verbetering opleveren.

Bij het perceel Midstrjitte 1-5 is eveneens overleg met de eigenaar gewenst. Het markante en karakteristiek gebouw, is al jaren in renovatie. Voltooiing van dit proces en afwerking van het bijbehorende perceel zou voor het aanzicht van het dorp een belangrijke verbetering opleveren.

Ook de kade van de lewal kan nog verder worden versterkt. In samenhang met de plaatselijk introverte uitstraling van bebouwing zou ook de inrichting van de kade zelf levendiger kunnen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan zitgelegenheid aan het water.

6 . 2 . 4

N a t u u r e n d u u r z a a m h e i d

22. Duurzame energie en afvalverwerking

De gemeente gaat een voortrekkersrol vervullen op het gebied van duurzame energie en afvalverwerking. De heersende gedachte is dat duurzaamheid gestimuleerd, maar niet afgedwongen moet worden.

AFVAL Ten behoeve van de inzameling van vuilwater is het wenselijk dat er een tweede voorziening wordt aangelegd. In de wijde omtrek is op dit moment bij Jachthaven De Rakken slechts één vuilwaterstation beschikbaar voor de hele omgeving. Een logische locatie voor een tweede vuilwaterstation lijkt een plek op bedrijventerrein De Welle te zijn. De vaarroute over de Welle zal in de toekomst namelijk frequenter door passanten worden gebruikt, omdat de vaste bruggen over de Welle worden verwijderd waardoor de doorvaartmogelijkheden voor vaartuigen toenemen. Het vuilwaterinzamelpunt zou eventueel kunnen worden gecombineerd met een brandstofinlaadpunt. Er bestaan namelijk plannen dat de garage wordt verplaatst naar de uitbreiding van bedrijventerrein De Welle.

ENERGIE Daarnaast leeft de wens om in te zetten op duurzame energievormen. Ten aanzien van de stimulering van het varen met 'fluisterbootjes' op elektrische motor is het wenselijk dat er ook oplaadpunten voor worden aangelegd. Mogelijke locaties voor het plaatsen van oplaadpunten zijn bij jachthaven De Rakken en aan de lewâl aan de noordkant van de brug, omdat ter plaatse gedurende korte tijd afgemeerd kan worden, of bij het VVV als dit aan het waterfront komt te liggen.

In overleg met de jachthaven De Rakken zal worden gekeken of aan duurzame boten (elektrisch aangedreven of met een vuilwatertank en kemlokkoppeling) een voorkeursbehandeling kan worden gegeven.

23. Voorlichting en beleefbaarheid natuur

Het is wenselijk dat de voorlichting en beleefbaarheid van de natuurlijke omgeving rondom het gebied wordt verbeterd. De natuur in de omgeving dient gepromoot en openbaar gemaakt te worden. De VVV wordt als de aangewezen partij gezien die een verbetering van de informatieverstrekking over natuur in de omgeving op zich kan nemen.

24. Uitbouwen en versterking natuurwaarden in het dorp

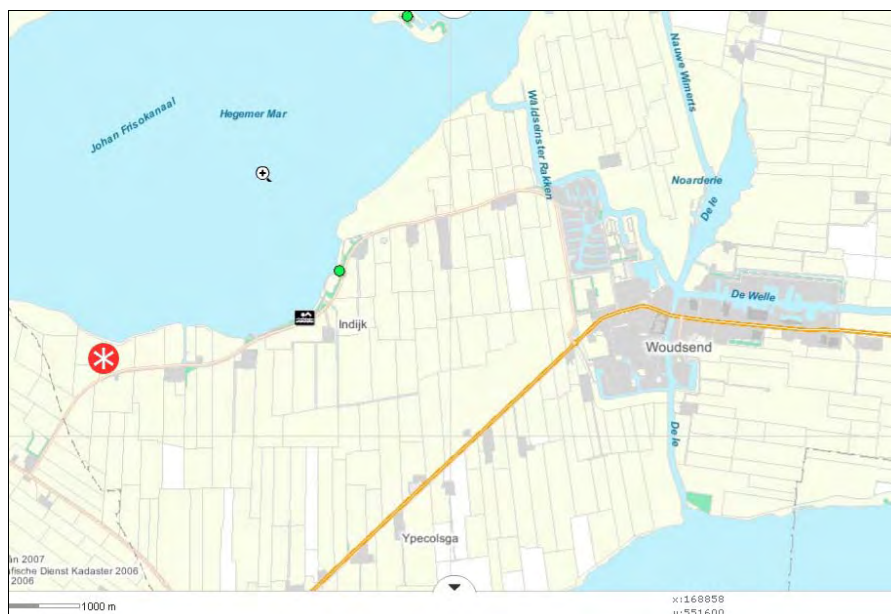
Zoals aangegeven in paragraaf 4.5.4 liggen er kansen om de natuur in een samenwerking tussen gemeente, woningcorporatie, dorpsbelang, plaatselijke vogelwacht en bewoners te versterken. Naast reeds uitstaande plannen zoals het voltooiën van de ecologische verbindingzone langs de Zwaan gaat het om het integreren van maatregelen in de uitbreiding van it Skar, het behoeden van bestaande ecologische foerageerroutes langs de waterlopen, het behouden en versterken van doorgaande groenstructuren voor vogels en vleermuizen en het creëren van nestelgelegenheid door plaatsing van zwaluwtillen en toepassing van nestelpannen.

6 . 2 . 5

Project in studie

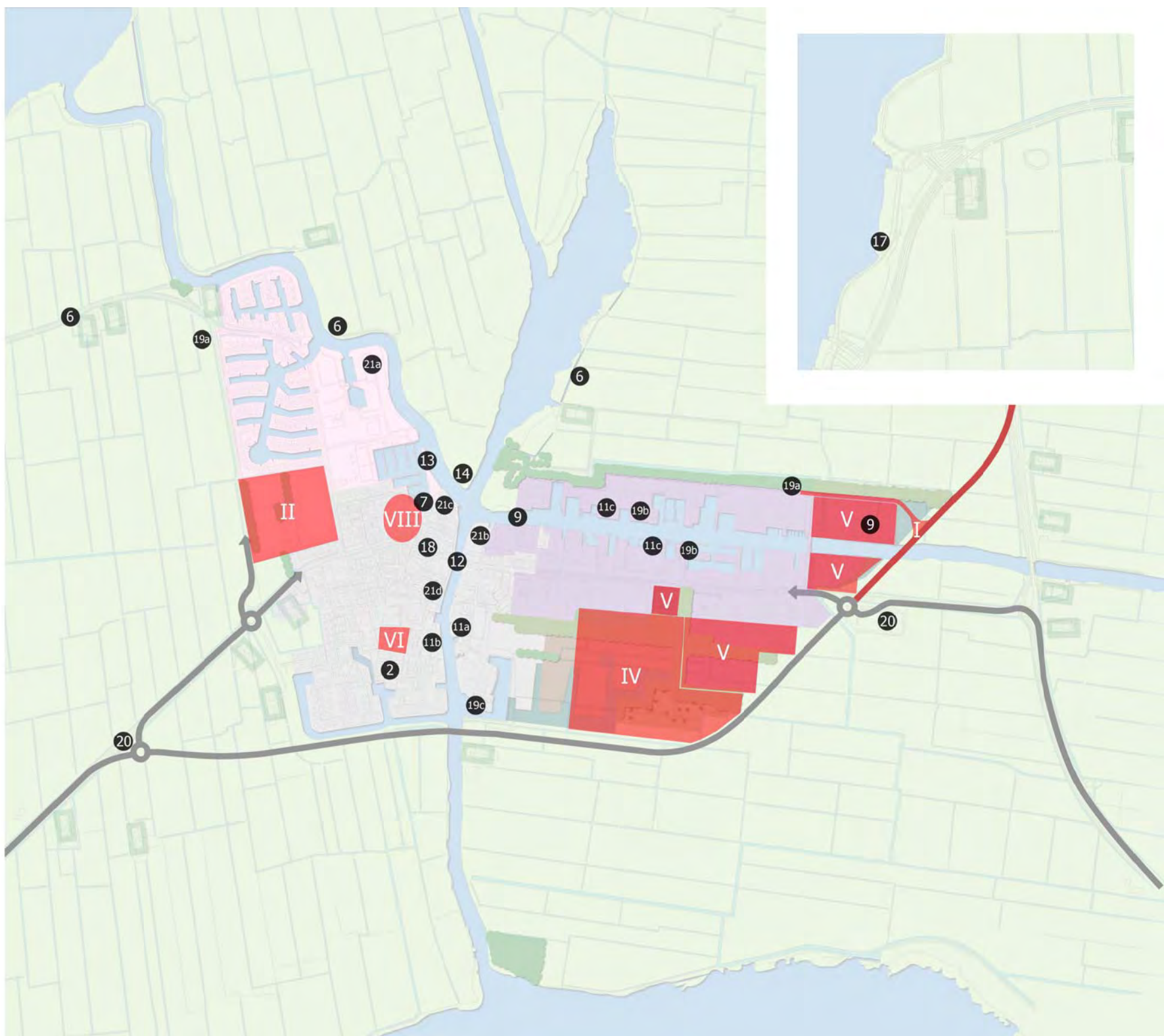
25. Mogelijk realisering golfbaan

Ten westen van Woudsend vindt studie plaats naar de mogelijke ontwikkeling van een 18-holes golfbaan.

Fragment van Recreatiekaart Fryslân met locatie mogelijke golfbaan
(Bron: Provinsje Fryslân, 2009)

5 PROJECTENKAART

- Locaties nieuwe projecten
- Locaties nog uit te voeren projecten vorig Masterplan

Projecten - overzicht

In de onderstaande tabel is het projectenoverzicht opgenomen op basis van niet gerealiseerde projecten uit het voorgaande Masterplan Heeg-Woudsend (2001), waar uitvoering aan zal worden gegeven in de periode 2009-2019.

Nummer	Naam	Betrokkenen*	Planperiode
Niet gerealiseerde projecten** (§6.1)			
I	Afronding Rondweg Woudsend	<u>Provincie</u> , Gemeente	2010-2015
II	Opwaardering sportvoorzieningen Woudsend (voor recreatief gebruik): verhardens ijsbaan en voetbalkooi	<u>Gemeente</u>	2010-2020
III	Hotel-/pensionaccommodatie Woudsend	<u>Marktpartijen</u> , Gemeente	-
IV	It Skar fase II	<u>Gemeente</u>	2010-2020
V	Watergebonden en niet-watergebonden bedrijvigheid op It Skar en De Welle	<u>Gemeente</u> , Marktpartijen	2010-2015
VI	Herstructurering Kleasterstrjitte/Brandsmastrjitte	<u>Woningbouwcorporatie</u> , Gemeente	Vanaf 2012
VII	Opwaarderen waterfront	Diverse partijen (Zie punt 14)	2010-2020
VIII	Betere benutting MFC Woudsend als elkweer-accommodatie	<u>Stichting Dorpshuis De Driuwpoelle</u> , Gemeente	2010-2020

* De onderstreepte 'betrokkenen' zijn actiehouders voor het betreffende project.

** De met Latijnse cijfers genummerde projecten zijn afkomstig uit het voorgaande Masterplan Heeg-Woudsend uit 2001.

Project III is niet op de kaart aangegeven, omdat voor dit project niet direct een vaststaande locatie is aan te geven.

In de onderstaande tabel is het projectenoverzicht opgenomen op basis van nieuwe projecten.

Nummer	Naam	Betrokkenen*	Planperiode
Nieuwe projecten (§6.2)			
Wonen en voorzieningen			
1	Realisatie ouderenhuisvesting	<u>Gemeente</u> , <u>Woningbouwcorporatie</u> , Werkgroep	2010-2020
2	Verkoop eigendomsbezit Leegwar/Paterstrjitte	<u>Woningbouwcorporatie</u> , Gemeente	2010-2020
3	Uitvoering horecabeleid	<u>Marktpartijen</u> , Gemeente	2010-2020
Toerisme en recreatie			
4	Informatieverstrekking/promotiemateriaal	<u>VVV</u> , gemeente	2010-2015
5	Verbetering bewegwijzering en bebording	<u>Ondernemersvereniging</u> , <u>VVV</u> , Ge- meente	2010-2015
6	Uitbreiding fietspaden- en wandelroutenetwerk	<u>Gemeente</u>	2010-2020
7	Vergroten bereikbaarheid jachthaven-dorpshart	<u>Eigenaar</u> , <u>Gemeente</u>	2010-2015
8	Vervallen		
9	Transferium de Welle/pont	<u>Gemeente</u> , <u>Bedrijven De Welle</u> , <u>Ondernemersvereniging</u>	2010-2020
10	Oplossen parkeerproblematiek	<u>Gemeente</u> , recreatieondernemers	2010-2015
11	Bereikbaarheid en zichtbaarheid van het water: a. Oostzijde Ie b. Westzijde Ie c. Bedrijventerrein de Welle	<u>Gemeente</u>	2010-2015 Indien zich kansen voordoeden
12	Verruiming openingstijden brug	<u>Gemeente</u>	2010-2015
13	Oplossen problematiek passantenplekken	<u>Gemeente</u> , <u>Jachthaven</u>	2010-2015
14	Verruiming waterkruispunt	<u>Gemeente</u>	2010-2015/-2020
15	Verplaatsing VVV	<u>VVV</u> , gemeente	2010-2015
16	Plaatsing mobiele muziektent/podium	<u>Dorpsbelangen</u> , Gemeente	2010-2020
17	Opwaardering strand Indyk	<u>Gemeente</u> , <u>Dorpsbelangen</u>	2010-2015
Cultuurhistorie, landschap en inrichting			
18	Opwaardering van stegen: het 11-Stegenplan	<u>Dorpsbelangen</u> , Gemeente	2010-2015
19	Verbetering dorpsilhouet: a. Verbetering dorpsrand de Zwaan en Indyk b. Kleur en materiaalgebruik bedrijventerrein c. Kleur en materiaalgebruik gebouw de Kolk	<u>Gemeente</u> <u>Gemeente</u> , ondernemers <u>Gemeente</u> , eigenaar	2010-2020 2010-2015 2010-2015
20	Verbetering entrees	<u>Gemeente</u>	2010-2015
21	Verbetering walkanten: a. Camping de Rakken b. Vosseleane 9 c. Midstrjitte 1-5 d. Aankleding Iewal	<u>Gemeente</u> , camping <u>Gemeente</u> <u>Gemeente</u> <u>Gemeente</u>	2010-2020 2010-2015 2010-2015 2010-2020
Natuur en duurzaamheid			
22	Duurzame energie en afvalverwerking	<u>Gemeente</u> , <u>Marktpartijen</u>	2010-2020
23	Voorlichting en beleefbaarheid natuur	<u>VVV</u> , Gemeente	2010-2020
24	Versterken natuurwaarden	<u>Gemeente</u> , woningcorporatie, vo- gelwacht, dorpsbelang, bewoners	2010-2020
25	Project in studie: Mogelijke realisering golfbaan	<u>Marktpartij</u> , gemeente	2010-?

* De onderstreepte 'betrokkenen' zijn actiehouders voor het betreffende project

Projecten die niet op de kaart zijn aangegeven hebben (op dit moment nog) geen locatie.

Inleiding

Het masterplan Woudsend is tot stand gekomen via een interactief proces. Het ontwerp masterplan, dat mede op basis van dit proces is ontstaan, heeft van 10 augustus tot 21 september 2010 ter visie gelegen. In deze periode zijn 20 reacties binnen gekomen. In het navolgende wordt op deze reacties ingegaan. Er is een aantal thema's dat door veel verschillende insprekers is benoemd. Het betreft:

- het rondje om het historische dorp;
- het reconstrueren van een deel van de Weisleat;
- het aanleggen van een T steiger t.b.v. passanten;
- het op afstand bedienen van de centrale brug in het dorp;
- het plan voor een golfbaan.

Op deze thema's wordt afzonderlijk ingegaan. Overige opmerkingen zijn per inspraakreactie beantwoord.

De persoonlijke reacties zijn geanonimiseerd vanwege de bepalingen in de Wet bescherming persoonsgegevens. Reacties afkomstig van organisaties zijn wel met naam genoemd.

Op 17 augustus is in het dorps huis de Driuwpoelle een informatieavond gehouden. Ook op deze avond zijn vragen gesteld en opmerkingen gemaakt. Voor de beantwoording daarvan wordt verwezen naar het verslag van deze avond dat als bijlage 3 bij dit masterplan is gevoegd.

Samenvatting reacties insprekers

Inspreker 1 (1 adres)

Betrokkenen maken bezwaar tegen de opwaardering van de omgeving Indyk met name voor wat betreft de uitbreiding van het strandje. Zij geven aan dat deze omgeving op dit moment niet goed wordt beheerd wat een storende en onveilige omgeving oplevert. Zij wijzen onder meer op het voorkomen van veel berenklauw. Betrokkenen hebben een landbouwbedrijf en vrezen dat bij een opwaardering meer mensen op het strandje afkomen, ook mensen die geen begrip hebben voor de agrarische bedrijfsvoering. Nu al is het zo dat mensen parkeren op de weg en de doorgang blokkeren, of zelfs parkeren op het weiland. De trailerhelling trekt mensen van ver die hier gratis hun boten te water kunnen laten. Ondanks het feit dat er een bord staat laten mensen hun honden los bij het strand. De betrokkenen geven aan dat de honden overlast bezorgen en risico's met zich mee brengen voor wat betreft de besmet-

ting van het vee met ziekten. Tot slot wijzen de betrokkenen op de geluid- en stankoverlast van jetski's.

Reactie

De gemeente vindt een bescheiden opwaardering van het recreatiegebied Indijk op zijn plaats. Het gaat daarbij niet primair om vergroting. De opwaardering is ook de wens die vanuit dorpsbelang Woudsend bij de gemeente is ingebracht. Bij de opwaardering moet ook aandacht worden besteed aan de huidige beheerproblemen. Het beheer van dit gebied is grotendeels uitbesteed aan Recreatiestichting De Rakken. Het beheer moet goed geregeld zijn en er moeten passende parkeervoorzieningen zijn. Bij de uitwerking van de plannen zal de gemeente daarop toezien.

Er is bebording aanwezig voor wat betreft het aanlijnen van honden. De duidelijkheid van deze bebording zal bij de herinrichting van het gebied verbeterd worden.

Voor wat betreft overlast door jetski's het volgende. Het gebied is snelvaargebied. Het gebruik van jetski's is dan ook toegestaan. Bij de gemeente zijn tot op heden geen klachten binnengekomen. Indien er snel gevaren wordt buiten de daarvoor aangewezen zone, is het raadzaam om dit melden bij het bevoegd gezag. Dit is in dit geval de politie.

Insprekers 2 (16 adressen)

Betrokkenen maken bezwaar tegen het plan om de ijsbaan te gebruiken als langparkeerterrein. Zij bestrijden dat er in Woudsend een parkeerprobleem is, en geven aan dat er eerder sprake is van slechte bewegwijzering naar bestaande terreinen. Ook menen zij, dat met het vertrek van de ASR minder problemen aan de orde zullen zijn.

Betrokkenen vinden dat er afbreuk wordt gedaan aan de mooie groene open ruimte die gebruikt wordt voor het schaatsen, feesten, spelen en het uitlaten van honden.

Ook het plan om de ondergrond met groendoorlatend bestratingmateriaal te verharden is volgens betrokkenen een slecht plan. Zij vrezen dat het onderhoud op problemen stuit en dat er een crossbaan voor brommers zal ontstaan. Voor ouderenhuisvesting vinden de betrokkenen het terrein evenmin geschikt. Ouderenwoningen kunnen beter centraal worden gerealiseerd bijvoorbeeld in het ASR gebouw. Ook andere locaties dienen onderzocht te worden.

Reactie

In het Masterplan is de parkeerfunctie van de ijsbaan genoemd als te bespreken met het dorp indien andere ingrepen niet tot een verbetering van de parkeersituatie leiden (zie paragraaf 6.2). De gemeente heeft er, mede op verzoek van de klankbordgroep, bewust voor gekozen om ook een lange termijn visie in het Masterplan op te nemen. Dit kan beschouwd worden als het benoemen van kansen en mogelijkheden. De gemeente hecht er dan ook aan om de optie parkeren op de ijsbaan in het Masterplan te behouden. Nadrukkelijk wordt daarbij opgemerkt dat eerst geprobeerd wordt met bewegwijzering

en gesprekken met recreatieondernemers de parkeerproblematiek te verhelpen. Mogelijk is het gebruik van de ijsbaan als langparkeerterrein niet nodig. Als na verloop van tijd blijkt dat de parkeerproblemen blijvend zijn, is het langparkeren op het ijsbaanterrein een optie die mede met de direct omwonenden besproken wordt.

Voor wat betreft het verharden van de ijsbaan met een grasdoorlatend materiaal wil de gemeente de voorstellen in het Masterplan handhaven. Deze zijn ingebracht door de ijsbaanvereniging. Bij andere ijsbanen is deze ingreep toegepast waardoor de baan eerder bevroest. Bij uitwerking van de plannen zal zorg worden gedragen voor een goed beheerbaar terrein. Ervaringen van andere gemeenten zullen daarbij betrokken worden. In overleg met omwonenden zal worden gekeken hoe oneigenlijk gebruik van de baan door brommers kan worden voorkomen.

Het ijsbaanterrein is ook genoemd als mogelijke locatie voor ouderenhuisvesting. Er is nog geen definitieve keuze gemaakt voor de uiteindelijke locatie. Wel zijn al veel opties op hun haalbaarheid onderzocht. Het ASR gebouw is niet in de afweging betrokken zolang het college nog in discussie is over het behoud van deze werkgever voor het dorp.

Inspreker 3 (1 adres)

Inspreker houdt een pleidooi voor het snel realiseren van de in het Masterplan Woudsend genoemde voetbalkooi. Hij geeft aan dat er onder de jeugd veel belang is bij een dergelijke voorziening. Hij stelt daarbij dat de locatie van de huidige skateboardvoorziening een goede locatie is. Deze voorziening voldoet al jaren niet meer. Uit armoede wordt op oneigenlijke plekken gevoetbald, zoals de schoolpleinen die eigenlijk voor de jongere kinderen bedoeld zijn.

Reactie

De skatebaan is in 2007 door dorpsbelangen en de speeltuinvereniging gerealiseerd en deels gefinancierd door de gemeente. De gemeente wil deze voorziening behouden, ook al wordt er met wisselende intensiteit gebruik van gemaakt. Zoals blijkt uit het Masterplan Woudsend vindt de gemeente een voetbalkooi echter ook een belangrijke voorziening. Deze voetbalkooi is immers in het plan opgenomen. De locatie hiervoor zal in overleg met dorpsbelang worden bepaald en worden overlegd met omwonenden.

Inspreker 4 (1 adres)

Betrokkene vindt dat het Masterplan op het gebied van recreatie en toerisme meer ambitie zou moeten hebben. Inspreker vindt dat vooral voor de ontwikkeling van bestaande toeristische bedrijven meer ruimte moet worden geboden. Horeca ontwikkelingen aan de lewal zijn positief maar zouden niet alleen aan verplaatsers moeten worden geboden. Ook bestaande toeristische bedrijven zouden mogelijkheden moeten krijgen. Inspreker pleit in het bijzonder voor een volledige horecavergunning voor het Molenhuis. Indien het Molenhuis

alleen een theeschenkerij mag ontwikkelen, is dat bedrijfseconomisch niet verantwoord.

Reactie

De insteek van het horecabeleid is dat er alleen ruimte is voor verplaatsing. Aan deze insteek ligt een onderzoek ten grondslag naar de aanwezige voorzieningen en het te verwachten aantal bezoekers. Tevens is deze gebaseerd op interviews met diverse ondernemers uit Woudsend. Uit de totale analyse komt naar voren dat de spoeling nu al dun is, en dat uitbreiding van het aantal horecavoorzieningen om deze reden niet gewenst is. Om hiervoor gegeven redenen is in het Masterplan aangegeven dat ter plekke van de horeca wel een kleinschalige ontwikkeling mogelijk is als een theeschenkerij maar geen volwaardige zelfstandig horecavoorziening. Het beleid zal overigens binnen de planperiode van 10 jaar zo nodig worden geëvalueerd als daar door nieuwe ontwikkelingen aanleiding toe bestaat.

Inspreker 5 (1 adres)

Inspreker maakt bezwaar tegen het voorstel uit het Masterplan om ter plekke van de weg Indyk de dorpsrand te versterken met een bossage. Betrokkene geeft aan dat de gronden nodig zijn voor de agrarische bedrijfsvoering. De bestaande dorpsrand is volgens inspreker minder recht dan op de tekening is aangegeven. Hij vindt ook dat het aanleggen van deze beplanting afbreuk zou doen aan het weidse uitzicht over de polder.

Reactie

De gemeente heeft er, mede op verzoek van de klankbordgroep, bewust voor gekozen om ook een lange termijn visie in het Masterplan op te nemen. Dit kan beschouwd worden als het benoemen van kansen en mogelijkheden. Een van de aandachtspunten is daarbij het dorp en het landschap met in het bijzonder het karakter van de dorpsrand. Het gaat om voorstellen die vaak niet zomaar uitvoerbaar zijn. Het kan bijvoorbeeld zijn dat grondeigenaren hun grond in het geheel niet voor dit doel zouden willen verkopen. De gemeente hecht er toch aan om dit soort kansen in beeld te brengen. Wat niet morgen kan worden gerealiseerd kan misschien op enig ander moment wel worden gerealiseerd, of in een iets andere vorm waarmee ook recht wordt gedaan aan het doel; het maken van een informele rafelige dorpsrand waarbij min of meer eenvormige dorpsranden meer afwisseling krijgen. Omdat het voorgestelde beplantingselement aan de rand van het dorp staat, vindt de gemeente dat het geen afbreuk doet aan de openheid van het buitengebied, maar juist bijdraagt aan een attractieve dorpsrand.

Insprekers 6 (3 adressen)

Betrokkenen maken bezwaar tegen het voorstel voor een steiger rond de woningen in het noordelijke deel van de lewâl. Er heeft nooit een dergelijke verbinding gelegen. Een verbinding zou een ernstige aantasting betekenen van

de privacy van de erven. Gevreesd wordt voor overlast. Tevens geven betrokkenen aan dat de steiger gezien de beoogde functie waarschijnlijk zal worden verlicht. Dit staat op gespannen voet met de ecologische uitgangspunten om de lichtuitstraling naar vleermuisroutes zoveel mogelijk te beperken.

Betrokkenen maken bezwaar tegen de voorgestelde vluchtsteiger. Deze zou het water versmallen en nautisch niet verantwoord zijn. Betrokkenen zijn wel voor het instellen van het aanleggen met beperkte tijdsduur in het noordelijke deel van de lewâl. Maar zij menen dat door deze ingreep de vluchtsteiger overbodig wordt.

Het waterkruispunt wordt drukker. Het aanleggen van een wandel- en/of vluchtsteiger leidt af en is ongewenst. Insprekers zijn teleurgesteld dat de inbreng van de klankbordgroep op dit punt niet is overgenomen.

Insprekers vinden het meer gewenst dat wordt gefocust op Woudsend en haar geschiedenis. Genoemd worden de stegen, de molens en het inrichten van een tentoonstelling over de historie in het MFC. Nu ASR Woudsend verlaat is het goed activiteiten in het MFC te concentreren. De mobiele muziektent kan vervallen, dit geld kan beter worden benut voor het organiseren van muziekactiviteiten in het MFC.

Reactie

Zie voor een reactie op de wandelroute + vluchtsteiger het thema "rondje om het historische dorp".

Ten aanzien van de reactie van de klankbordgroep het volgende. De klankbordgroep heeft een belangrijke adviserende functie gehad. De groep bestaat uit meerdere personen vanuit verschillende achtergronden en uit de groep zijn ook verschillende reacties gekomen.

De verantwoording voor de uiteindelijke inhoud ligt bij de gemeente. De klankbordgroep heeft zelf ook gevraagd om een lange termijn visie die meer is opgesteld vanuit de kansen die er liggen, dan vanuit de gedachte dat alles direct uitvoerbaar moet zijn. In een dergelijke benadering paste ook de gedachte om een wandelroute om het dorpshart heen te leggen.

Over de suggestie om de mobiele muziektent te laten vervallen en activiteiten te concentreren in het MFC het volgende. De gemeente vindt het zeer zeker positief om activiteiten te concentreren in het MFC, mede gezien het feit dat het MFC dit ook nodig heeft om een gezonde exploitatie te houden. De mobiele muziektent is een wens die uit het dorp zelf komt. Een dergelijke tent levert een ander aanbod dan een binnenaccommodatie. De gemeente wil deze niet zomaar schrappen. Wel zal, als een beroep wordt gedaan op medefinanciering, gekeken worden naar de wenselijkheid van een dergelijke voorziening voor een breed publiek. Op dit punt zal overlegd worden met dorpsbelang Woudsend.

Insprekers 7 (4 adressen)

Insprekers maken bezwaar tegen het wandelrondje rond het historische dorpsgezicht, het afwijzen van de bezwaren van de klankbordgroep op dit punt en tegen de vluchtsteiger die in deze omgeving is gedacht. Bij de argumentatie

wordt aangesloten bij de punten die door insprekers 6 zijn ingebracht. In aanvulling daarop geven betrokkenen nog de volgende onderbouwing mee:

- Het zou jammer zijn als het rondje om het historische dorpsgezicht zou betekenen dat mensen geen gebruik meer maken van de stegen die juist zo kenmerkend zijn voor Woudsend. Het opwaarderen van deze stegen wordt door betrokkenen ondersteund;
- De rechthebbenden zullen nooit instemmen met de wandelsteiger;
- Aanwonenden hebben door aanleg van de vluchtsteiger zelf geen mogelijkheid meer om aan te leggen.

Reactie

Zie voor een reactie het thema "rondje om het historische dorp" en de reactie op insprekers 6.

Insprekers 8 (2 adressen)

Insprekers maken bezwaar tegen de aanleg van het rondje om het historische dorp. Bij de argumentatie wordt aangesloten bij de punten die zijn ingebracht door insprekers 6.

Betrokkenen ondersteunen het voorstel om kort aanleggen te introduceren in het noordelijke deel van de lewâl. Zij geven aan dat de vluchtsteiger daarmee overbodig wordt. Insprekers willen niet dat stroompalen worden geplaatst en wijzen erop dat in het verleden is toegezegd dat deze palen niet zullen worden aangebracht.

Betrokkenen wijzen erop dat het op afstand bedienen van de brug in Woudsend niet verantwoord is. Het punt is te druk. Afstandsbediening is onveilig en zal bovendien tot grote wachttijden leiden.

Reactie

Zie voor een reactie het thema "rondje om het historische dorp" en het thema "brug op afstand bedienbaar".

Insprekers 9 (14 adressen)

Betrokkenen maken bezwaar tegen het wandelrondje om het historische dorp. In de argumentatie wordt aangesloten bij het door inspreker 6 e.a. ingebracht punt van verlies aan privacy.

Betrokkenen zijn tegen het uitgraven van de Waechswâl. Zij wijzen op de recente herinrichting en de functies van de locatie als parkeergelegenheid en evenemententerrein. Ook wijzen zij op de kwaliteit als voetgangersgebied met uitzicht op de Gouden Boaijum en de Rakken.

Insprekers ondersteunen het voorstel om het waterkruispunt te verruimen. Zij geven aan dat ook Provinciale waterstaat dit inmiddels wil.

Betrokkenen pleiten voor het opnemen van het plan met de T steiger dat eerder door het dorp is ingebracht. De plek die nu functioneert voor rondvaartboten kan na 1700 uur een functie krijgen als overnachtingsplek voor jachten. De ruimte achter de steiger is ideaal voor kleinere boten. Ook denken betrokkenen

aan tussensteigers en aan een steiger voor de steenstort bij de Gouden Boaijum die als noodvoorziening kan dienen voor mensen die s avonds laat aankomen. Gedoeld wordt op een voorziening los van de wal. Het op termijn naar de omgeving van de Waechswâl te verplaatsen VVV zou toezicht kunnen houden op de voorgestelde T-steiger.

Sommige partijen hebben een bijlage bij de ingediende reactie gevoegd als aanvulling op de hiervoor gegeven samenvatting:

Dorpsbelangen Woudsend, de Ondernemersvereniging Woudsend, VVV Wymbrits en Recreatiestichting De Rakken ondersteunen de reactie zoals hiervoor gegeven in hoofdlijnen maar hebben op het punt van de Waechswâl een afwijkende mening (zie insprekers 13).

Op het voorstel voor de T steiger werden nog de volgende aanvullingen gedaan:

- Maak de steiger voor de rondvaartboten wat hoger, dit is voor de grote jachten handiger;
- Het loopsteigertje van de wal naar de grote steiger kan een doorvaart krijgen voor sloepen en electroboten zodat deze niet achteruit hoeven te varen;
- Wanneer de grote steiger 1 a 2 meter van de wal zou komen te liggen zou dit ook al gunstig zijn.

Reactie

Zie voor een reactie het thema "rondje om het historische dorp" en het thema "reconstructie Weisleat".

Insprekers 10 (24 adressen)

Insprekers vragen aandacht voor de belangen van de bewoners van de Zwaan. Zij geven aan dat door de aanleg van de rondweg en het verleggen van de brug over de Welle, de bereikbaarheid van de Zwaan verslechtert. Als de brug over de le op afstand bedienbaar wordt, zal de route door het dorp nog onaanrekkelijker worden want de brug zal vaak open staan en traag functioneren. Betrokkenen melden dat de rondweg onnodig geblokkeerd is en nog niet is afgemaakt. Bewoners van de Zwaan moeten grote afstanden afleggen om hun kinderen naar school te brengen. De Vosseleane is onveilig voor fietsers en voetgangers. Insprekers voegen een schets bij waarin zij aangeven hoe de rondweg met een T-splitsing afgemaakt zou moeten worden.

Reactie

Voor de voor- en nadelen van het op afstand bedienen van de brug wordt verwezen naar de thematische behandeling van de inspraakreacties.

Voor wat betreft de rondweg kan gesteld worden dat de rondweg inmiddels is aangelegd. In samenhang daarmee is de Vosseleane heringericht. Hier zijn procedures mee gemoeid geweest waarbij een ieder zijn reacties heeft kun-

nen inbrengen. Deze zijn meegewogen bij de besluitvorming en hebben geleid tot de huidige situatie. Onderkend wordt dat door het verleggen van de brug de route voor langzaam verkeer van de Zwaan naar het centrum iets langer zal zijn. In dat kader wordt er op gewezen dat in het Masterplan ook een idee is opgenomen om middels een pontje een betere verbinding tussen de Zwaan en het hart van het dorp te bewerkstelligen. Door de routing van de rondweg aan de westzijde van het centrum is de route voor auto's vanaf de Zwaan naar de westzijde van het dorp iets verlengd. Omdat het een route voor auto's betreft is een dergelijke beperkt afstandverschil (ca. 20 seconden omrijtijd) echter geen overwegende bezwaar. Er blijft ook altijd een keuze tussen de route over de Vosseleane en de route via de rondweg. In het geval de brug op afstand bedienbaar wordt, ligt het op basis van ervaringen elders, niet in de lijn van verwachting dat dit extra vertraging met zich mee zal brengen voor het wegverkeer.

Insprekers 11 (74 handtekeningen)

Insprekers maken bezwaar tegen het op afstand bedienbaar worden van de brug over de le in het dorp. Zij wijzen erop dat de bediening dan trager wordt vanwege de ingebouwde veiligheidsmarges. Insprekers wijzen tevens op het belang van deze brugverbinding voor de langzaamverkeerrelaties in het dorp. Aanpassing van de brugwachtersbehuizing aan de eisen van de Arbo is volgens insprekers makkelijk realiseerbaar door een uitbouw richting Vosseleane, langs de leuning van de brug.

Reactie

Zie voor een reactie het thema "brug op afstand bedienbaar".

Inspreker 12 (Staatsbosbeheer)

Staatsbosbeheer maakt bezwaar tegen de volgende onderdelen van het Masterplan:

- Fietsverbinding Woudsend Heeg over de Gouden Boaijum; Staatsbosbeheer is van mening dat een verhard fietspad te veel afbreuk doet aan de natuurwaarden van het Natura 2000 gebied;
- De verruiming van het waterkruispunt ten koste van de Gouden Boaijum is voor Staatsbosbeheer geen reële optie;

Overigens geeft Staatsbosbeheer aan dat de organisatie altijd bereid is om mee te denken in ruimtelijke ontwikkelingen als het gaat om verbetering van natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden.

Reactie

De gemeente is blij met de constructieve opstelling van Staatsbosbeheer. In het Masterplan is een aantal wensen en kansen aangegeven waarvan de gemeente ook in de tekst van het plan al heeft aangegeven dat deze wensen en kansen met het oog op de natuurwaarden moeilijk te realiseren zullen zijn.

Echter, ook een natuurgebied is geen statisch gebied. Er kunnen zich ontwikkelen voordoen, zowel in de feitelijke natuurwaarden als in de visie op natuurbeheer of in de beschikbaarheid van gronden voor natuurontwikkeling in de omgeving van het gebied. Dit zijn factoren die mee kunnen spelen in afwegingen rond de voorgestelde plannen. De gemeente heeft in het Masterplan wensen en kansen aangegeven waarover zij graag in gesprek blijft met Staatsbosbeheer. Misschien zijn er mogelijkheden om deze wensen in vervulling te laten gaan waarbij ook wensen van de natuurbeherende instantie kunnen worden gehonoreerd. In dat geval kan een win-win-situatie ontstaan. Daarom is er ook voor gekozen om deze wensen te handhaven in het Masterplan.

Inspreker 13 (Vereniging Dorpsbelangen Woudsend, Ondernemersvereniging Woudsend, Recreatiestichting de Rakken, VVV Wymbritseradiel)

De hiervoor genoemde organisaties hebben een gezamenlijke reactie gegeven. Deze reactie betreft twee inhoudelijke punten en voor het overige de prioritering van projecten.

1. Het tekort aan vrije aanlegplaatsen is het hoofdprobleem van het dorp. De verenigingen pleiten ervoor om het graven van de Weisleat als mogelijkheid te behouden voor de (middel-)lange termijn en tegelijkertijd op de zeer korte termijn (hoogste prioriteit) te voorzien in een T steiger.
2. De verenigingen zouden graag een professionele op externe doelgroepen gerichte digitale portal hebben.

De verenigingen hebben de hierna genoemde projecten de hoogste prioriteit toegekend. Graag zien zij deze prioriteitstelling toegevoegd aan de raadsbehandeling. De projecten uitbreiding hotelaccommodatie en woon-zorgcomplex achten zij ook prioritair maar deze projecten hebben hun eigen projectfinanciering vanuit verschillende bronnen.

1. T-steiger;
2. 11 stegenplan;
3. fiets- en wandelpaden;
4. opwaardering zwemplek Indyk;
5. pontje de Welle-dorp;
6. digitale toegang Woudsend;
7. duurzame energie en afvalverwerking (om vuilwaterverwerking);
8. bewegwijzering vanaf het water;
9. wateraanzicht de Rakken;
10. verlichting molen De Jager.

Reactie

Allereerst wil de gemeente haar complimenten uitspreken over de samenwerking binnen het dorp waarbij de organisaties een gezamenlijke reactie hebben opgesteld. Het idee van de digitale portal vindt de gemeente een aanvulling op de in het Masterplan genoemde projecten. Dit project wordt toegevoegd.

De gemeente waardeert het dat de verenigingen een prioriteitenlijst hebben opgesteld. Bij vaststelling van het Masterplan zal ook een notitie over de prioritering worden vastgesteld waarbij de wensenlijst van de verenigingen zal worden betrokken.

Wel wijst de gemeente er op dat projecten door allerlei omstandigheden zoals bestemmingsplanprocedures, ecologisch onderzoek, overleg met partijen hun eigen dynamiek kunnen hebben, die invloed heeft op de realiseringstijd. Ook zal prioritering mede afhankelijk zijn van de te voorziene effecten van maatregelen. Deze te voorziene effecten moeten namelijk aansluiten bij de subsidievoorwaarden van financieringsbronnen.

Voor een reactie op de ideeën van de verenigingen over de Weisleat en de T-steiger verwijzen we naar de thematische reacties.

Inspreker 14 (1 adres)

Inspreker vraagt om meer informatie over het watergolfbaaninitiatief en over de prioritering van het beschikbare budget voor de uitvoering van projecten.

Reactie

Voor wat betreft budget en prioritering wordt verwezen naar de reactie op inspreker 13. Voor het overige wordt verwezen naar de reactie onder het thema "golfbaan".

Inspreker 15 (1 adres)

Betrokkene maakt bezwaar tegen de golfbaan bij Indijk.

- inspreker vindt het een aantasting van het landschap;
- inspreker pleit ervoor dat melkveehouders hun bedrijf op deze gronden kunnen blijven uitoefenen;
- betrokkene wijst er op dat toegangswegen drukker zullen worden wat hinder kan opleveren of onveiligheid. Ook zou er noodzaak kunnen ontstaan tot verbreding van wegen;
- een groot gebied gaat verloren voor weide- en watervogels (Natura 2000);
- er wordt bij Indijk al voldoende rekening gehouden met recreatie;
- er zijn in de omgeving voldoende golfvoorzieningen voorhanden.

Reactie

Er wordt verwezen naar de reactie onder het thema "golfbaan".

Inspreker 16 (1 adres)

Inspreker is tegen de ontwikkeling van een golfbaan bij Indijk. In hoofdlijnen worden dezelfde argumenten benoemd als door inspreker 15 met de volgende aanvullingen:

- er zijn veel jonge agrarische ondernemers in de omgeving werkzaam, die voor hun toekomst afhankelijk zijn van voldoende agrarische grond;
- het gebied ligt tegen het gedooggebied voor ganzen en tegen het Natura 2000 gebied en huisvest weidevogels waarvan het aantal al terugloopt;
- de onveiligheid voor kinderen als de smalle weg nog drukker wordt bereden;
- inspreker vindt dat golfen niet bij Woudsend past en ook geen meerwaarde oplevert voor de plaatselijke bewoners en toeristen die meer zijn geïnteresseerd in rust en ruimte. Ook betwijfelt inspreker of de golfbaan iets oplevert voor de plaatselijke horeca omdat bij het complex in eigen voorzieningen zal worden geïnvesteerd.

Reactie

Er wordt verwezen naar de reactie onder het thema "golfbaan".

Inspreker 17 en 18(2 adressen)

Inspreker is tegen de ontwikkeling van een golfbaan bij Indijk. In hoofdlijnen worden dezelfde argumenten benoemd als door inspreker 15 en 16 met de volgende aanvullingen:

- Inspreker wijst op het feit dat melkveehouderij lastig te combineren is met recreatie (stankoverlast, spanning werkverkeer en recreatief verkeer);
- Noodzakelijke wegverbreding en opstallen die nodig zijn voor de golfbaan stuiten op landschappelijke bezwaren;
- Betrokkene vindt dat de balans tussen recreatie/toerisme en landbouw waarover in het bestemmingsplan buitengebied wordt gesproken, nu al onder spanning staat.

Betrokkene vraagt om een uitnodiging voor de hoorzitting over bezwaren.

Reactie

Er wordt verwezen naar de reactie onder het thema "golfbaan". De insprekers is bericht dat er geen hoorzitting komt over het masterplan.

Inspreker 19 (1 adres)

Inspreker 19 verzet zich tegen de komst van een eventuele golfbaan bij Indijk. Betrokkene sluit aan bij de argumentatie die bij insprekers 15 tot en met 18 is weergegeven. In aanvulling daarop geeft hij aan dat onvoldoende is onderbouwd dat een golfbaan op de betrokken locatie haalbaar en beheerbaar/handhaafbaar is nu er op redelijk korte afstand al banen aanwezig zijn.

Reactie

Er wordt verwezen naar de reactie onder het thema "golfbaan".

Inspreker 20 (1 adres)

Betrokkene is tegen een golfbaan bij Indijk. Inspreker is verbaasd over het feit dat het plan plotseling aan het Masterplan is toegevoegd en dat staat gemeld dat het uitvoerig in de geledingen van dorpsbelang is besproken. Betrokkene sluit aan bij de argumenten genoemd door sprekers 15 tot en met 19. In aanvulling daarop meldt spreker het volgende:

- Bij het aspect verkeer wordt aangegeven dat mensen niet omrijden via Waterloo. Dit gebeurt nu ook niet bij de gasten van Sulis;
- Aangegeven wordt dat niet mag worden verwacht dat gasten van de golfbaan gebruik zullen maken van de middenstand van Woudsend, Balk is immers even dichtbij en groter.

Reactie

Er wordt verwezen naar de reactie onder het thema "golfbaan".

Thematische reacties

Rondje om het historische dorp

Het voorstel voor het realiseren van het rondje om het historische dorp is komen te vervallen. Dit onderdeel is geschrapt vanwege het ontbreken van enig draagvlak voor de voorgestelde ingrepen en het feit dat deze ingreep ook niet zonder medewerking van aanwonenden gerealiseerd kan worden. In samenhang hiermee komt ook het voorstel voor een vluchtsteiger in deze omgeving te vervallen.

Reconstructie van een deel van de Weisleat en T-steiger t.b.v. passanten

Onderkend wordt dat het beperkte aanbod van geschikte passantenplaatsen een belangrijk knelpunt is in Woudsend. De gemeente wil echter niet investeren in een oplossing waarbij een T steiger wordt gerealiseerd. De T steiger blokkeert een stuk kade en een punt waarop vanuit het dorp een fraai uitzicht bestaat over het omringende landschap. Ook betekent investeren in een T steiger, dat in het geval op langere termijn een reconstructie kan ontstaan van de Weisleat, deze T steiger weer zou moeten worden verwijderd. De T steiger wordt door de gemeente, nautisch gezien niet ideaal gevonden en zal alleen mogelijk zijn in combinatie met het verruimen van het waterkruispunt. Het verruimen van het water bij de Gouden Boaijum zal geen korte termijn zaak zijn, gezien de natuurwaarden van dit gebied.

In het Masterplan zijn maatregelen opgenomen om de situatie voor wat betreft de passanten te verbeteren (kopse aanlegplekken bij de jachthaven, tijdelijk aanleggen bij een deel van de lewal waardoor de doorstroming vergroot, en overleg met de jachthaven over situering van de passantenplekken binnen de haven). Deze maatregelen vormen op dit moment het maximaal haalbare. Dit neemt niet weg dat de gemeente blijvende aandacht heeft voor de problematiek en als er kansen zijn, deze onderzoekt. In dat kader onderzoekt de gemeente of er aan de overzijde van de le ook mogelijkheden zijn, nu in deze omgeving een vrij fors erf te koop staat.

Op afstand bedienen van de centrale brug in het dorp
De gemeente begrijpt de zorg van bewoners over de veiligheid en de snelheid van automatische brugbediening. Bij de eventuele uitwerking van de plannen zullen deze aspecten de volle aandacht krijgen. Het op afstand bedienbaar maken van bruggen is een project binnen de bestuursovereenkomst met de provincie in het kader van het Friese Merenproject 2^e fase. Het op afstand bedienen van bruggen heeft ook voordelen, bijvoorbeeld in de zin van beheer-kosten en omdat brugwachtervoorzieningen op de locatie van de brug niet aangepast hoeven te worden aan de eisen van de ARBO. De voor- en nadelen zullen nader worden onderzocht voor er een definitieve keuze wordt gemaakt.

Golfbaan

In het Masterplan Woudsend is uitsluitend een melding gemaakt van een onderzoek dat loopt naar de mogelijkheden voor een golfbaan bij Indijk. De gemeente heeft over deze eventuele ontwikkeling nog geen standpunt ingenomen omdat de benodigde onderzoeken nog geen volledig beeld geven. De aangedragen bezwaren zullen in het onderzoek mee worden genomen.

B i j l a g e n

B i j l a g e 1 :

P r o j e c t g r o e p e n

k l a n k b o r d g r o e p

De **projectgroep** die het Masterplan tot stand heeft gebracht was samengesteld uit de volgende personen:

Friese Merenproject:

- Mevrouw M. Hooftman, projectleider FM project

Gemeente Wymbritseradiel:

- De heer T. Bouma, projectleider gemeente, ruimtelijke ordening
- Mevrouw T. Schuurmans, toerisme en recreatie
- De heer D. Attema, wethouder

BügelHajema Adviseurs b.v.

- Mevrouw M. Teensma, projectleider bureau, landschapsarchitect
- De heer J.A. van der Ploeg, planoloog
- De heer W. Douwsma, stedenbouwkundige

Bij het opstellen van de lange termijn visiekaarten is de projectgroep aangevuld met de volgende personen:

Provincie Fryslân:

- Mevrouw S. van Assen, stedenbouwkundige
- Mevrouw H. Kloosterziel, landschapsarchitect
- Mevrouw M. Fermo, cultuurhistoricus

De **klankbordgroep** die een belangrijke rol heeft gespeeld bij het aandragen van ideeën voor het Masterplan en de reflectie op het masterplan was samengesteld uit de volgende organisaties en personen:

- Bestuur Vereniging Dorpsbelangen Woudsend e.o., Woudsend
de heer H. van Netten
- Ondernemersvereniging Woudsend
Mevrouw H. Fievez
- Bestuur Recreatiestichting De Rakken, Woudsend
De heer Schoevers
- VVV Wymbritseradiel, Woudsend
De heer E. Wiersma
- Bestuur MFC 'De Driuwpôle', Woudsend
De heer O. Spoelstra

- Bestuur PCOB, afdeling Woudsend
De heer U. Hoekema
- Bestuur WSV Woudsend
De heer P. Yntema
- Bestuur Moleninformatiecentrum, Woudsend
De heer C. Noteboom
- Bestuur KBO, afdeling Woudsend
De heer M. Bos
- Architectenburo Jelle de Jong, Lemmer
De heer J. de Jong
- Elkien
De heer G. Smid
- Bestuur Natuur- en Vogelwacht
Afdeling Woudsend

B i j l a g e 2 :

A d v i e s d u u r z a a m h e i d

In de 2de fase van het Friese Merenproject wordt ook ingezet op het thema duurzaamheid. Op dit punt is het bureau Galema Advies gevraagd om een quickscan uit te voeren. Het bureau heeft het thema duurzaamheid daarbij in de volle breedte opgevat. Uit de quickscan komen de volgende suggesties. Per suggestie is aangegeven wat hiermee in het kader van het Masterplan is gedaan:

- Behoud en versterking van de kenmerkende stegen. Suggestie om de stegen waar mogelijk met hagen te begrenzen:
  - Deze suggestie is in de projectomschrijving bij het stegenplan verwerkt.
- Pleidooi voor vervanging van de niet erg fraaie brug:
  - De brug verkeert nog in goede staat. De gemeente doet er alles aan om deze op afstand bedienbaar te krijgen. De vervanging van de brug heeft om deze reden geen prioriteit.
- Pleidooi voor het inbrengen van water in het stedelijk weefsel van Woudsend:
  - Deze suggestie sluit aan bij de inbreng vanuit het dorp zelf, waarin benadrukt wordt dat het zeer waardevol zou zijn als de Weisleat kan worden gereconstrueerd. De suggestie is terug te vinden in de visiekaart dorp en water, en dorp en cultuurhistorie. Op korte termijn is dit een lastig te realiseren idee. Op de plek van de voormalige Weisleat zijn leidingen gelegd. Ook is de omgeving nog zeer recent heringericht. Als lange termijn idee is het echter een waardevol plan dat zeer ondersteunend zou zijn voor de beleving van het historische dorpsbeeld. Ook zou op deze wijze water en kern sterker met elkaar verbonden zijn.
- Pleidooi voor het toepassen van bomen op de lewal en in de Midstrjitte:
  - Langs de Midstrjitte is fysiek geen ruimte aanwezig om bij de grondsoort passende bomen toe te passen. Aan de lewal zou dit eventueel wel kunnen. Het historische beeld is echter dat van een laad- en loswal zonder beplanting in contrast met de groene overzijde van de le, en een beeld met bomen. Vanwege de herkenbaarheid van dit historische contrast is deze suggestie niet overgenomen.
- Pleidooi voor het verbinden van het haventerrein met het dorpshart (verwijderen hekwerk):
  - Bij de visiekaart relatie oud en nieuw, dorp en cultuurhistorie is dit punt ook benoemd. De jachthaven heeft het hekwerk uit het oogpunt van beheer nodig. Op de langere termijn kan een oplos-

sing als getekend bij de voorbeelduitwerking voor de reconstructie van de Weisleat wellicht wel een mogelijkheid bieden.

- Aandacht voor bebouingskwaliteit grand café Meisje Loos en aantrekkingskracht van het plein bij de Waechswâl:
  - De betrokken bebouwing is als aandachtspunt aangegeven op de visiekaart dorp en cultuurhistorie. Het aanzicht van de Waechswal is bij het onderdeel dorp en water als knelpunt naar voren gekomen.
- Aandacht voor omgeving MFC en Spar vanwege bebouingskwaliteit;
  - De betrokken bebouwing is als aandachtspunt aangegeven op de visiekaart dorp en cultuurhistorie.
- Pleidooi voor het bouwen van een parkeergarage en het realiseren van terrassen daar waar het parkeren verdwijnt:
  - Een parkeergarage wordt op de schaal van Woudsend niet haalbaar en wenselijk geacht. De suggestie van de bewoners om voor het parkeren van bezoekers de ijsbaan te benutten heeft wel een plek gekregen in de voorstellen.
- Pleidooi voor een voorkeursbehandeling van toeristen die duurzaam varen (elektrisch varen en varen met een vuilwatertank en kemlokkoppeling).

Dit punt zal worden toegevoegd als te bespreken met de jachthaven.

B i j l a g e 3 :

V e r s l a g i n s p r a a k a v o n d

Verslag informatieavond

Masterplan Woudsend en waterfront

Datum

Dinsdag 17 augustus 2010
20:00 uur - 21:45 uur

Locatie

MFC 'De Driuwpoel' te Woudsend

Opkomst

Een grote opkomst van ruim 100 personen, bestaande uit bewoners, ondernemers, enkele raadsleden, diverse vertegenwoordigers van belangengroeperingen en andere geïnteresseerden.

Verloop van de avond

Net na 20:00 uur opent wethouder Attema de avond. In het openingswoord gaat de wethouder nader in op het belang van het Masterplan en de betrokkenheid van bewoners en belanghebbenden bij het opstellen daarvan. De grote opkomst doet dan ook deugd. Het Masterplan is nu in de fase van inspraak beland. Tijdens de inspraak staat het iedereen vrij om (liefst schriftelijk) op het plan te reageren. Dit kan gedurende een periode van 6 weken.

Om 20:05 uur start mevr. Teensma van BügelHajema haar presentatie over het Masterplan zoals dat nu in de inspraak is gebracht. Allereerst wordt teruggeblikt op hoe het Masterplan tot stand is gekomen. Vervolgens wordt ingegaan op de inhoud van het Masterplan voor wat betreft de langetermijnvisie. Deze visie is aan de hand van een viertal thema's opgesteld: ligging in het landschap, ligging aan het water, de cultuurhistorische relatie tussen de oude en nieuwe delen van het dorp en de relatie tussen het dorp met de natuur. Het Masterplan bevat daarnaast diverse concrete projecten die op de korte en middellange termijn in beeld zijn. Deze projecten komen deels voort uit het oude Masterplan, waarin enkele projecten benoemd waren die nog uitstonden, en geheel nieuwe projecten die nu het licht hebben gezien. Het Masterplan vormt het kader waarbij in de toekomst nog een verdere uitwerking en nader onderzoek naar realisatie van de projecten dient plaats te vinden. De projecten zijn onderverdeeld naar uitvoeringsperiode en er is aangegeven welke betrokkenen als actiehouder worden gezien om tot realisatie van deze projecten te komen (zoals gemeente, dorpsbelang, ondernemersvereniging en VVV). In de presentatie worden vervolgens de meest interessante projecten aangehaald. De problematiek rondom de passantenplaatsen bij de Iewal-Noord wordt speciaal uitgelicht. Tot slot gaat mevr. Teensma in op het procedurele vervolg van het Masterplan. De inspraakperiode is thans gestart en loopt van 10 augustus tot 21 september. De inspraakreacties die binnenkomen, zullen worden behandeld en mogelijk in het document worden verwerkt. Hierna zal de vaststelling van het Masterplan volgen. Dit vindt in ieder geval nog dit jaar plaats. Na de vaststelling kan worden gewerkt aan de realisatie van de in het Masterplan genoemde projecten.

Om 20:45 uur beëindigt mevr. Teensma de presentatie en volgt er een pauze. Om 21:00 uur stelt wethouder Attema de zaal in de gelegenheid tot het stellen van aanvullende vragen.

Vragen en opmerkingen vanuit het publiek

1. De ijsbaan is verschillende malen ingekleurd voor diverse doeleinden; als parkeren, als ijsbaan en als ouderenhuisvesting.
Teensma reageert: de ijsbaan behoudt 's winters haar functie, 's zomers is parkeren mogelijk en in de toekomst zou ouderenhuisvesting nabij de ijsbaan kunnen worden gerealiseerd.
- 2.1. De opwaardering van het strandje bij Indyk is duidelijk genoemd. Realisatie van een aanlegvoorziening aldaar is zeer wenselijk.
De voorzitter van dorpsbelang (Hogehout) reageert: In de thans opgestelde plannen is een stevige steiger voor kleine bootjes opgenomen, maar het betreft een beperkte aanlegmogelijkheid.
Attema reageert: Er worden bescheiden mogelijkheden geboden, maar niet meer dan dat.
- 2.2. Omloop/rondje om voormalige kerk is niet wenselijk. Vanuit de klankbordgroep is dit reeds afgeraden, want het betreft een utopisch idee en gaat ten koste van de gronden van aanwonenden. Dit project zou uit het masterplan moeten worden gehaald.

Teensma reageert: Het project kan ook mogelijk worden gemaakt door een steiger rondom aan te leggen, zoals in een vergelijkbare situatie ook in Grou heeft plaatsgevonden.

- 3.1. Een op afstand bedienbare brug leidt tot een langere openstelling en is daarom geen goed idee. Er wordt gepleit voor het aanhouden van een brugwachter. De openingstijden van de brug zijn nu prima.
Attema reageert: Vanwege arbowetgeving is het noodzakelijk om het brugwachtershuisje te verbeteren. Dit betekent dat geïnvesteerd moet worden. De mogelijkheid bestaat dan ook dat dit geld wordt aangewend voor een op afstand bedienbare brug. Een studie wordt momenteel gedaan naar de haalbaarheid hiervan. Met een op afstand bedienbare brug kunnen de openingstijden van de brug verder worden verruimd. De wethouder geeft voorts aan dat veiligheid bij de brugbediening de hoogste prioriteit heeft.
- 3.2. Het noordelijke waterkruispunt moet worden verruimd. In het Masterplan is een vluchtsteiger en het afsnijden van de zuidelijke punt van de Gouden Boaijum opgenomen. Verruiming van het waterkruispunt biedt ook de mogelijkheid tot de realisatie van een tuig- of zeilsteiger die als noodvoorziening kan dienen om voor de brug af te meren.
- 3.3. Het genoemde pontje over De Welle kan vanwege het drukke vaarverkeer en om de veiligheid te kunnen garanderen enkel professioneel worden bediend.
4. De lijst met projecten is lang. De vraag rijst dan ook op hoe prioriteiten worden gesteld en hoe realisatie op de lange termijn plaatsvindt met de komst van een nieuw gemeentebestuur.
Attema reageert: Het Masterplan is een blijvend document voor de komende tien jaar en mag worden beschouwd als overdrachtsdocument voor de toekomstige te vormen gemeente.
Hogenhout geeft aan dat de inspraakperiode zal worden gebruikt om te bekijken welke prioritering er aan de projecten dient te worden gegeven. Dit wordt namens het dorp gedaan (ondernemersvereniging, recreatiestichting, VVV). Dorpsbelang zal in een reactie op het Masterplan hierover een advies aan de raad uitbrengen. Het is dorpsbelang bekend dat circa 1,5 tot 2 miljoen euro beschikbaar is voor uitvoering van de plannen. Deze gelden zijn lang niet toereikend om alle projecten te kunnen realiseren.

*****

Vervolgens polst wethouder Attema de publieke opinie omtrent de in studie zijnde golfbaan. Een bewoner aan Yndyk (Mulder/Ketelaar) reageert op de plannen door haar zorg uit te spreken over de verkeersaantrekkende werking, waardoor de leefbaarheid alsook de veiligheid in het geding zou kunnen komen. Bovendien wordt gevreesd voor belemmeringen in de bedrijfsvoering van het eigen melkveehouderijbedrijf.

Teensma reageert: Het mag niet zo zijn (en is daarom ook niet logisch) dat een dergelijke ontwikkeling in de toekomst belemmeringen opwerpt voor een bestaand bedrijf.

De vraag wordt gesteld of er nog aanvullende informatie omtrent de golfbaan wordt geboden. Bovendien wordt gevraagd of het klopt dat dorpsbelang, VVV en ondernemersvereniging reeds positief op dit plan hebben gereageerd.

Attema reageert: De plannen zullen wanneer deze voldoende concreet zijn naar buiten worden gebracht in een zelfstandige procedure.

Hogenhout reageert op de tweede vraag: Het betreft een particulier initiatief van een marktpartij waarover dorpsbelang, ondernemersvereniging en VVV door de initiatiefnemer van het plan op de hoogte zijn gebracht. Het plan is momenteel nog in studie en betreft een golfbaan met hotelvoorziening. In principe is hierop positief gereageerd, aangezien het plan diverse raakvlakken heeft met thema's en wensen in het Masterplan (seizoensverlenging, verbreding van de dienstverlening en realisatie van een verblijfsaccommodatie). Daarnaast wordt verwacht dat met het plan een economische impuls aan de ondernemers in Woudsend wordt gegeven.

*****

5. Gevraagd wordt naar de toegang van het parkeerterrein op de ijsbaan. Bovendien heeft de ijsbaan nu een groenfunctie die eigenlijk niet verloren zou mogen gaan.
Teensma reageert: Het project voor de ijsbaan is nog lang niet concreet uitgewerkt. Dit komt namelijk in een later stadium pas aan de orde. Grasdoorlatende verharding kan uiteindelijk worden toegepast om het groene karakter van het terrein te behouden.
- 6.1 In het publiek is iemand die constateert dat de gemeente stelt een voortrekkersrol aangaande duurzaamheid op zich te willen nemen. Dit blijkt echter niet uit de projecten in het Masterplan, waar duurzaamheid maar sporadisch in is opgenomen. Gevraagd wordt of dit alles is wat de gemeente wil of dat er nog meer mogelijkheden zijn.

Attema reageert: De gemeente voert beleid om de zogenaamde millenniumdoelstellingen te bereiken. Diverse voorbeelden worden door de wethouder aangehaald, zoals dat de woningbouw in It Skar duurzaam zal moeten plaatsvinden (EPC-neutraal of hooguit EPC-norm van 0,5). Niet alles staat dus in het Masterplan benoemd. Veel projecten aangaande duurzaamheid zijn in reeds bestaande gemeentelijke plannen opgenomen. Bovendien is er ook een hoofdrol weggelegd voor duurzaamheid in het kader van het Friese Merenproject van de provincie.

- 7.1 Gevraagd wordt of er wel voldoende vraag naar een golfbaan is. In de nabije omgeving zijn in Oudemirdum en St. Nicolaasga al golfbanen aanwezig.
Attema reageert: Uiteraard moet nadrukkelijk worden onderbouwd of er wel vraag is naar een golfbaan nabij Woudsend.
- 7.2. Geconstateerd wordt dat de inspraak op 10 augustus al is gestart.
Attema reageert: Dat klopt. De start van de inspraakronde is gepubliceerd in de huis-aan-huisbladen. Iedereen is nu in de gelegenheid om een (schriftelijke) reactie op het Masterplan in te dienen.
- 7.3. Tot slot wordt opgemerkt dat er bij het strand Indyk veel rotzooi (afval, hondenpoep) ligt. Hierop wordt gevraagd wie in de toekomst het onderhoud van de opgewaardeerde zwemplek op zich gaat nemen.
Attema reageert: De recreatiestichting doet het onderhoud nu, de steiger is van de gemeente. Als de opwaardering van het strand wordt uitgevoerd, zullen in de toekomst nadere en duidelijke afspraken omtrent onderhoud gemaakt moeten worden met diverse partijen.
8. In de toekomst wordt leegstaande bebouwing in het dorp verwacht. In het plan is gesteld dat het wenselijk is dat een hotelaccommodatie en ouderenhuisvesting wordt gerealiseerd. Gevraagd wordt hoe in het plan op toekomstige leegstand van bijvoorbeeld het Fortis/ASR-gebouw is geanticipeerd voor wat betreft deze toekomstige functies.
Attema reageert: De gemeente en het dorp doen haar uiterste best om Fortis/ASR voor Woudsend te behouden. Er is politieke druk op de directie van het bedrijf uitgeoefend. Er zijn zelfs Kamervragen gesteld. De gemeente legt zich nog steeds niet neer bij het vertrek van het bedrijf. Het is daarom nog te voorbarig om in het Masterplan op het vertrek van Fortis/ASR vooruit te lopen. Vandaar dat het pand nog niet is beschouwd als mogelijkheid voor gebruik door een andere functie zoals seniorenhuisvesting.
9. Het bevreemdt mevrouw Aukes dat in het Masterplan wordt gerept van seizoensverlenging terwijl haar kampeerterrein met camperplaatsen niet het gehele jaar geopend mag zijn van de gemeente. De gemeente zou bang zijn voor precedentwerking als dit wel wordt toegelaten.
Gemeentelijk ambtenaar Bouma reageert: Mevrouw Aukes heeft al vaker antwoord op het verzoek tot jaarronde openstelling van haar bedrijf gehad. Zij zal over deze kwestie nog worden teruggelicht door de behandelend ambtenaar.
10. De brug is de drukste in de hele omgeving. Het zou dan ook idioot zijn om juist deze brug op afstand te bedienen, want de brug moet uit oogpunt van veiligheid hierdoor veel langer open. Hierop wordt gereageerd door de heer Wiersma van de VVV: In het verleden is bij de subsidieverlening van de provincie voor de brug de voorwaarde gesteld dat een vrij ruime openstelling van de brug zou worden gehanteerd. Op afstand bedienbaar en daardoor een langere openstelling wordt dan ook prima geacht.
11. Gevraagd wordt of het fietspad van Woudsend richting Balk langs het Sleattemer Mar nog in het Masterplan is opgenomen.
Attema reageert: Dit traject is bestudeerd. Het fietspad kan echter geen doorgang vinden, omdat de grondeigenaar hier geen medewerking aan wil verlenen. Dit project is nu dan ook niet meer aan de orde.
12. Opgemerkt wordt dat de horeca in en voor het dorp erg belangrijk is. Het is daarnaast ook terdede van belang dat inwoners niet al teveel hinder hiervan ondervinden. Gevraagd wordt dan ook om de belangen van inwoners bij vergunningverstrekking duidelijker mee te wegen (als voorbeeld wordt genoemd de terrasvergunningen die worden afgegeven waardoor looproutes worden geblokkeerd).

Wethouder Attema concludeert dat er voor de gemeente nog enkele actiepunten voortkomen uit deze avond. Attema verzoekt de bevolking om vooral schriftelijk op het Masterplan in te spreken, zodat inspraakreacties niet tussen de wal en het schip terecht kunnen komen. Om 21:45 uur wordt de bijeenkomst door de wethouder afgesloten.

Leeuwarden, 18 augustus 2010
BügelHajema Adviseurs b.v.

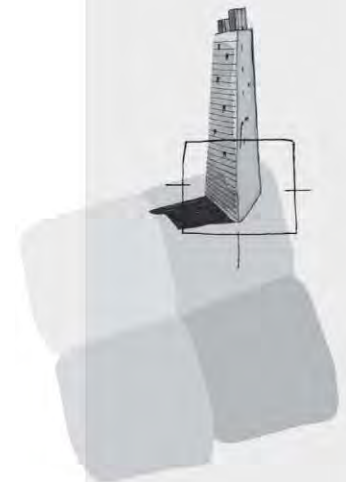
Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Wymbritseradiel

Rapport
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectnummer
285.00.23.26.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort